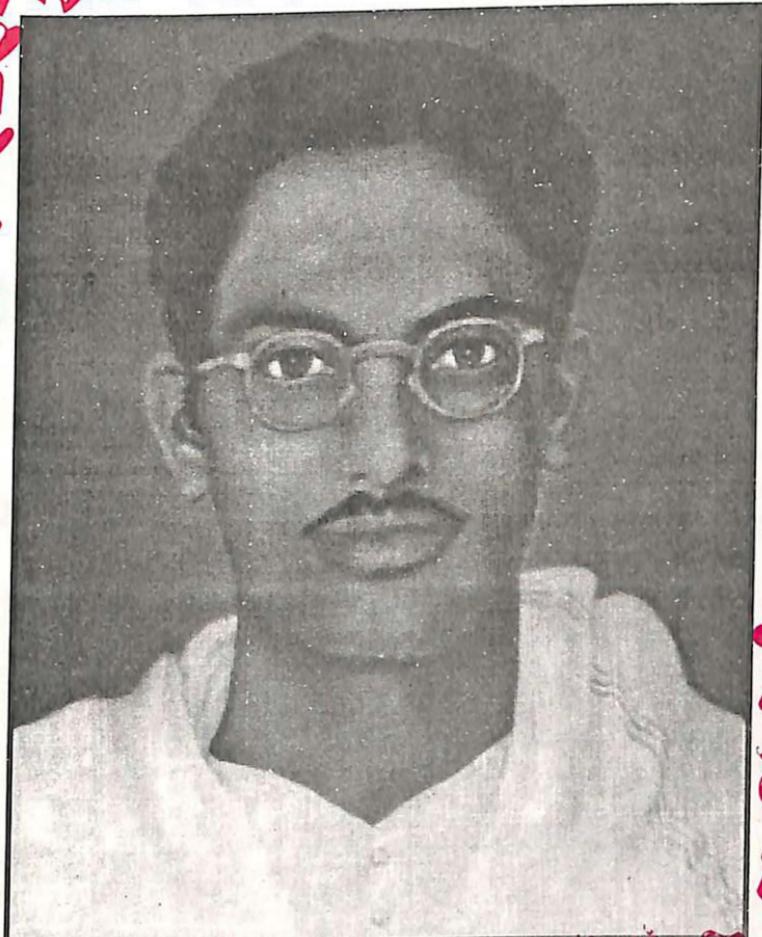

കാവന കാളിമുട്ടി

33

ആഗസ്റ്റ് - ഓക്ടോബർ 2006

കൊവണ്ണ കാളവൃത്തി

(എൻ വി കൃഷ്ണവാരിയർ സ്മാരക ട്രസ്റ്റിന്റെ മുഖ്യപത്രം)

പുസ്തകം 9

ലകം 1

വില 15 രൂപ

ചീഫ് ഫോറ്റോഗ്രാഫർ	ഡോ.എം.ആർ. രാജവാരിയർ
മാനേജീം ഫോറ്റോഗ്രാഫർ	പ്രോഫി. കെ. ഗോപാലകൃഷ്ണൻ
എക്സാക്യൂട്ടീവ് ഫോറ്റോഗ്രാഫർ (ബാണിൻ)	എം.എം.സചീറുൻ
ഫോറ്റോഗ്രാഫർ	കെ.വി.രാമകൃഷ്ണൻ
കെ.പി.ശങ്കരൻ	കെ.പി.മോഹൻ
കെ.പി.മോഹൻ	
ഒട്ടപ് സെറ്റിംഗ് & ലൈ ഷട്ട്	ലാലി പ്രശാന്ത്
കവൽ സെറ്റിംഗ്	പ്രസാദ്

എൻ വി കൃഷ്ണവാരിയർ സ്മാരക ട്രസ്റ്റ്
(രജി.440/92)

കോട്ടയ്ക്കൽ - 676 503

ക്ലൗഡ് കൗൺസിൽ

തെരുമാസിക

ഒറ്റപ്രതി - 15.00
വാർഷിക വരിസംഖ്യ - 60.00
(വിദേശത്ത് - 15 ഡോളർ)

എൻ വി കൃഷ്ണവാരിയൻ സ്ഥാരക ട്രസ്റ്റ്
(റജി.440/92)
കോട്ടയ്ക്കൽ - 676 503

ഉള്ളടക്കം

6

കരുഷ

ഭലവനം

9	ഇടപ്പള്ളിയുടെ സാഹിത്യപാരമ്പര്യം	(ഡോ. എസ്. കെ. വസന്തൻ)
26	കാപ്പനികതയുടെ രാജശില്പം	(കെ.പി. ശക്തൻ)
57	ആട്ടക്കിമൈകളുടെ അരങ്ങുവഴികൾ	(ഡോ. ടി. എസ്. മാധവൻകുട്ടി)

കിട

55	മണ്ണക്കാർഡ്യുകൾ	(പി.ടി. ഐശക്കർ)

കവിത

8	അപൂർവ്വിപ്പും	(മേലാഞ്ച് ചാന്ദ്രേഖരൻ)
54	കറിനം	(സന്തോഷ് കോമംഗലം)
76	നിലാവിന്റെ നിനം	(സി.എ. വാരിയർ)
78	പിശച്ച മഷിപ്പാട്ടം	(എ.എ.എ. സചീരൻ)
80	പറയാത്തത്	(ഇയദോപ്പക്കുഷണൻ)
81	ഉറക്കം	(പി.പി. ജാനകികുട്ടി)
82	അക്കപ്പാരുൾ	(വി.ബി. ജ്യോതിരാജ്)
83	ചോറും കൂട്ടും	(ഡോക്ക കരുഷാക്കൻ, ഷശാംകൻ)
84	അപാരേ കാവ്യസംസാരേ	(ബാട്ടുരി കൊച്ചുമാധവൻ)
87	ശുകുന പുഴ	(ശ്രീധരൻ പാറോക്കോട്)
88	ഹരിമുരളീരവം	(പി.എൻ.വിജയൻ)
90	ഉറുന്നുകൾ	(ഇയലക്ഷ്മി. കെ)
91	സ്ത്രീമാഹാത്മ്യം, ഉമിത്തി	(വി.പാഠാവൽ)
92	ശ്രീതാൺജലി	(കെ.രാമകുഷ്ണവാരിയർ)
94	അണ്ണസക്കംപ്പുൾ ആന്റ് ഹൗ!	(ആർ. മനോജ് വർഷ)
95	അഞ്ച	(ശ്രീദേവി)
96	ഗുരുവും ശ്രീശ്വരും	(പി.ആർ. വിജയകുമാർ)
97		വാവനമുൻ

പ്രിയപ്പേട്ട രാമകൃഷ്ണൻ സാറിന്,

“നിറ” തിരിഞ്ഞെ നിറവിൽ, “നിറ”യെ കനം തുണ്ടുന കതിരുമായി “അക്കിത്തം” പതിപ്പ് കവനക്കാമും ഇന്നലെ കിട്ടി. അക്കിത്തം കവിത കളെ താങ്കളും സി.എ. വാരിയരുടെ കവിതകളെ കെ.പി.ശക്രൻ മാസ്റ്ററും അവലോകനം ചെയ്ത ആ രീതിയുണ്ടോള്ളോ, അല്ലോ!

സാഹിത്യത്തെ അനുഭാവമാനം ചെയ്യുന്ന നിരുപണവും തികച്ചും സർദ്ദാത്മകമായ ഒരു പ്രക്രിയയാണെന്ന് എന്ന വിശാസിക്കുന്നു. വായ നക്കാരൻ വിശാലമായ സാംസ്കാരിക പശ്ചാത്തലത്തിൽ ഒരുക്കുതി വിലയിരുത്തപ്പെടുകയോ ആസാദികപ്പെടുകയോ ചെയ്യുന്നതിന്റെ ഫല തെയാണോള്ളോ നിരുപണം എന്നു പറയുന്നത്. അതിനാൽ, അത് വലി യൊരുവോളം വൈയക്തികവും അതിനാൽത്തനെ ഒട്ടാക്കു പക്ഷ പാതപരവും ആകാതെവയ്ക്കും.

1990-കളിൽ പാശ്ചാത്യ നാടുകളിൽ വളർന്നുവികസിച്ച ഒരു സാഹിത്യപ്രഗമന രീതിയാണ് വ്യവഹാര വിശ്ലേഷണം അമുഖം discourse analysis. ഭാഷയുടെ ചലനാത്മകതയിൽ, അർത്ഥബോധത്തിന്റെ ഉറവിടവും സംക്രമണവും തൊടുത്തുവച്ചു എന്നതിന്തെ ഈ അപ്രഗമന രീതിയുടെ ഫലങ്ങളിൽ ഒന്ന്.

ഓരോ കൃതിയുടെയും ഓരോ വായനയും ആ കൃതിയുടെതന്നെ ഓരോ, വ്യത്യസ്ത പുനരാവിഷ്കാരം ആണ് എന്നതാണ് വ്യവഹാരവിശ്ലേഷണ നിലപാട്ടക്കളിൽ ഒന്ന്. പാരം (text) സഹപാരം (co-text), സാഹചര്യം (context) എന്ന മുകളിന്റെ സാഭാവമനുസരിച്ചാണ് ഓരോ വായനയും വ്യത്യസ്ത അനുഭവങ്ങളായിത്തീരുന്നത്. ഈ കാഴ്ചപ്പും തിൽനിന്ന് പരിശോധിക്കുമ്പോൾ, താങ്കളും ശക്രൻമാസ്റ്ററും ചെയ്തിരിക്കുന്നത് യഥാക്രമം അക്കിത്തം കൃതികളുടെയും സി.എ. വാരിയർ കൃതികളുടെയും textകളെ വ്യത്യസ്തങ്ങളായ co-textന്റെയും contextന്റെയും പശ്ചാത്തലത്തിൽ പരിശോധിക്കുകയാണ്. രണ്ടുപേരുടെയും കൃതികളുടെ സമഗ്രതയിൽ നിന്ന് അവരുടെ സാഹിത്യസ്വരൂപകൾ പുതിയൊരു അർത്ഥബോധം ഉണ്ടാകുന്നു.-അർത്ഥമതലം കൈവരുന്നു എന്നതാണ് ഈത്തരം വായനകളുടെ പ്രസക്തി.

കോയന്തരും,

കെ. പരമേശ്വരൻ

21.7.06

പിയപ്പുട് ശ്രീ രാമകൃഷ്ണൻ,

“ഇപ്പുമല്ലെങ്കിലെ വാരിക്കുഴികൾ” എന്ന ലേവനമാണ് ഈ കത്തെ ഫുതാൻ കാരണം (നവംബർ-ജനുവരി, കവനകളും). (ശ്രീ.എം.എം. സചീറേൻ ലേവനം. ‘നഞ്ചമകുട്ടി’ ദരിക്കൽക്കുടി വായിപ്പിച്ചു; നനി.

‘നഞ്ചമകുട്ടിയുടെ ജാതി, ഇല്ലപ്പേര്, അസ്ഥിൻ, അമു, അവളുടെ വയസ്സും കവിതയിൽ വിശദിക്കരിക്കുന്നുണ്ട്’ എന്ന് സചീറേൻ. ഇല്ലപ്പേര് കവിതയിലെങ്ങും കാണാനില്ല.

‘പൊട്ടിക്കാളീ മനുഷ്യനാർ തമിൽ തൊട്ടാലശുഖിയോ’ എന്ന് നഞ്ചമയോക്ക് മാഷ്ച് ചോദിച്ചു എന്നുവെച്ച് അയാൾ ‘ഇല്ലത്തുചെന്ന കുട്ടിയെ പറിപ്പിക്കാൻ അനുമതിയുള്ള എത്രോ ജാതിയിൽപ്പെട്ടവനാകാം’ എന്നുമാനിക്കേണ്ട.

കൂളിയാശുഖം, വഴിശ്ശുഖം തുടങ്ങി പലശുഖങ്ങൾ പാലിച്ചിരുന്നു നബ്യതിരിമാർ. കുറച്ചുകലെനിന്ന് വഴിനടന്നോമറ്റാ ഇല്ലത്തെത്തത്തുനു യാർക്ക് അശുഖമുണ്ട്. വഴിയ്യുഖം. വഴിയ്യുഖക്കാരൻ കൂളിച്ചേ അക്കത്തു പെരുമാറു. നഞ്ചമകുട്ടിയുടെ മാസ്തിരുടെ ഇരിപ്പ് പുറത്തെതക്കിലും മുൻ തിലാവും. അയാൾക്ക് നാലുകെട്ടിൽ കാരുമില്ല. വഴിയ്യുഖവുമായിവന്ന നബ്യതിരി മാസ്തിര തൊട്ടാലും നഞ്ചമയ്ക്ക് അശുഖിപറ്റും. ‘പൊട്ടിക്കാ ഇമനുഷ്യനാർ....’ എന്നയാൾക്കും ചോദിക്കാം.

ലേവക്കൻ കണ്ണടത്തല്ലുകൾക്ക് പുതുമയുണ്ടനു തോന്തി.

മായനുർ

യു.ശക്രന്നാരായാൻ

4.1.06.

പിയപ്പുട് രാമകൃഷ്ണൻ മാഷ്കൾ,

കവനകളും കിട്ടി

അക്കിത്തപുതിപ്പ് ഹൃദയമായിതേനാനി. അവയവവിവരണാത്തിനും, ഗതകാലത്തെ നിലവാരമില്ലാത്ത പമ്പങ്ങൾക്കുമായി പേജുകൾ നീക്കി വെച്ച്, ചെടിപ്പിക്കുന്ന ഭാഷയിൽ വായനയെ അകറ്റുന്ന, പരിഷകാരഭ്രംം പിടിപെട്ട ആനുകാലികങ്ങൾക്കിടയ്ക്ക് കവനകളും വായനയെ, തിരിച്ചുപിടിക്കുന്നുണ്ട്. ‘ഇവിടെയുണ്ടന് മധുരമായി’ പറയുന്നുണ്ട്

സ്നേഹാദരം

കൈതപ്പും

സന്തോഷ കോറമംഗലം

26.7.06.

അപൂർമിപ്പുരം

മേലത്ത് ചന്ദ്രശ്വേവരൻ

ഈത്തിരി വെട്ടത്തിലുച്ചലിതാകാശ-
മുജജുലം വെള്ളിടിതാക്കുനിതിപ്പാഴും
ഇക്കാച്ചുനീർപ്പേയാളതനിലോരുമാദ-
സർപ്പസ്സുനാമിയായ്ചീറുനു സാഗരം
രൂപേടുനോരിപ്പുൽക്കൊടിത്തുവത്തു
കത്തിപ്പടരുനു നക്ഷാത്രമണ്ഡലം.
ഇക്കുളിർക്കാറിൽ മുളവിരിഞ്ഞത്തുന-
തെത്ര 'കത്രീന്'കൾ 'റീത്'കൾ പിന്നെയും?
രൂപേടുകകീഴിൽ നിനു ഞാൻ നീർത്തിയ-
തെത്രവിശാലമാം വേദാമതലങ്ങളേ...
ആൽവിത്തി,ലാൽമരസിച്ചപ്പടർപ്പാ,തമ-
നാഭിയിൽ സൃഷ്ട്യുന്നുവകളിത്താമര
ഇര വെറും മൺതരിയിന്നനീലം, കരി
മുട്ടുമീ ജനം മഹാസുര്യഗോളകം
അപൂർമിപ്പുരം സത്യമിത്യാദ്രേ-
സപ്പനിലധാമാർത്ഥസംപ്രക്തരുപകം!
അക്ഷരപ്പുറിലിരുനു ജപിപ്പതും
നിത്യതാരത്തനമണിമച്ചിൽ നില്പതും
പച്ചയായ് പ്രാണനിൽക്കത്തും ജരാകീർണ്ണ-
മർത്ത്യതയ്ക്കുള്ളിലെയിച്ചതാൻ....നൈവമേ!

ഇടപുള്ളിയുടെ സാഹിത്യപാരമ്പര്യം*

ഡോ.എസ്.കെ.വസന്തൻ

നമ്പ്പായിരിക്കുന്ന അനുഭവങ്ങൾ മുന്നു രാജവാശങ്ങളേ കേരളത്തിൽ ഉണ്ടായിരുന്നുള്ള -അനവലപ്പുഴ, പറവുർ, ഇടപുള്ളി. അഞ്ചു പട്ടണങ്ങളുടെ അധിപൻ അനുഭവുന്ന ഇടപുള്ളിത്തമ്പ്രവാരാനു സംസ്കൃത കാവ്യങ്ങൾ പബ്ലിഗാധിനാമൻ എന്നു വിശ്വേഷിപ്പിക്കുന്നു. ചരിത്രവും, ഐതിഹ്യവും കുടിക്കുശയുന്ന ഒരു തലത്തിൽ ഇവർ പെരുമാക്കുന്നാരുടെ തേവാരികൾ അനുഭവുന്നു എന്നു കാണാം. എന്നായാലും കൊച്ചിയുടെ തൊട്ടയൽക്കാരായിരുന്ന ഇടപുള്ളി തന്മൂലക്കുന്ന അവരുടെ ബഹുശത്രുക്കൾ അനുഭവുന്നു. ഇന്നത്തെ ഷിപ്പ് യാർഡും, നേവൽ എയർഫോർട്ടും ചേർന്ന, എന്നാംകുളത്തിന്റെ തെക്കുപടിഞ്ഞാറു ഭാഗങ്ങൾ, പണ്ടു ഇടപുള്ളിയുടെ വകയായിരുന്നു എന്നും, ഒരു ഇടപുള്ളിത്തമ്പ്രവാരാൻ അദ്ദേഹത്തിന്റെ പത്തനി അനുഭവുന്ന കൊച്ചിത്തമ്പ്രവാരികൾ ആ പ്രദേശങ്ങൾ സമമാനിച്ചു എന്നും (കൊട്ടണ്ണു ബോഹമണാഡ്യൻ എന്ന് കലി. കാലം.എ.ഡി.1149) ഇളമുറകാരകൾ ഇത് ഇഷ്ടപ്പെട്ടില്ല എന്നും, കൊച്ചിയും അനുള്ള ശത്രുത അനുമതൽ ആരംഭിച്ചു എന്നും കമ ഉണ്ട്. ശരിയാവാം. പിന്നീട് ഒരു നാലു നൂറ്റാണ്ടുകാലത്തേയ്ക്ക്, ഒരു ഇടപുള്ളിത്തമ്പ്രവാരാനു കൊച്ചിയുമായി വിവാഹവന്നുത്തിൽ എർപ്പെട്ടിട്ടില്ല. നിരവധി ‘സക്കേത്’ങ്ങളുടെ ഉടമയായിരുന്ന ഇടപുള്ളിത്തമ്പ്രവാരാന് കേരളത്തിന്റെ സാംസ്കാരിക ചരിത്രത്തിൽ സാധിനം ചെലുത്താൻ സാധിച്ചിരുന്നു എന്നു വ്യക്തം. മധ്യകേരളം മുഴുവൻ - വന്നേരിമുതൽ തിരുവല്ലവരെ - അവർക്കു സക്കേതങ്ങളുണ്ടായിരുന്നു. കൊച്ചിയുടെ പ്രബലവന്നുകൈഞ്ഞായ പരിക്കികൾ പല തവണ ഇടപുള്ളി കൊള്ളയടിച്ചിട്ടുണ്ട്.

*2006 ഭയിൽ, എൻ വി കുഷ്ണവാരിയർ സമ്മാനക്കൂട്ടിൽ, ചന്ദനാദ്വീപിയിൽ വെച്ചുനടത്തിയ കവിതാക്കുന്നിൽ അവതരിപ്പിച്ചത്.

ഇടപുള്ളിയുടെ രാഷ്ട്രീയ ചരിത്രം അല്ല ഇവിടെ പ്രമേയം - ആ നാടിന്റെ സാഹിത്യപാരമ്പര്യം ആണ്. അജഞ്ചാത കർത്തവ്യക്ഷേഷണായ ദാത ഇശോപാവ്യാനം തുടങ്ങിയ ചില ലഘുകൃതികൾ കൊട്ടാരം ശ്രമപ്പുര തിൽനിന്ന് കണ്ണടക്കത്ത് പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തിയിട്ടുണ്ട്. അഷ്ടപദിയാട്ടം ചിട്ട പ്പെടുത്തിയത് ഇടപുള്ളിയിലെ ഒരു അമ്പലവാസി കുടുംബാംഗം ആണ് എന്നു പറയപ്പെടുന്നു.

19-ാം നൂറ്റാണ്ടിന്റെ മധ്യം മുതൽ 20-ാം നൂറ്റാണ്ടിന്റെ മധ്യംവരെ ഉള്ള കാലം ഇടപുള്ളിയുടെ സാംസ്കാരിക ചരിത്രത്തിൽ പ്രത്യേകം ശ്രദ്ധിക്കപ്പെടുന്നു. നിരവധി പ്രതിഭാശാലികൾ ഇക്കാലത്ത് ഇടപുള്ളിയിൽ ജീവിക്കുകയുണ്ടായി. ഏറ്റവും തിളങ്കിയ വ്യക്തി ചങ്ങമ്പുഴയാണ്. പില്ക്കാലത്ത്, ‘ചങ്ങമ്പുഴചുള്ളി’ എന്ന് ആ അസാമാന്യ പ്രതിഭയെ ഉപഹരിച്ച വർ, ആവാസ വ്യവസ്ഥയുടെ ജൈവ പരിസരങ്ങളിൽ സുപ്രധാനമായ അന്ന് ചെളിയാണ് എന്ന സത്യം ഓർക്കുകയാവാം ചെയ്തത്. ചെളിയിൽ നിന്നാണ്ടേല്ലോ ചെതാമര വിരിയുക.

ഈ കുടുതലിൽ ആദ്യം ഓർക്കേണ്ട വ്യക്തി ചരിത്രകാരനായ കെ.പി. പത്മനാഭമേനോൻ ആണ്. തിരുവിതാംകൂർ ചരിത്രം എഴുതിയ ദിവാൻ പേഷകാർ ശങ്കുല്ലിമേനോൻയും, കല്ലേനോടത്തു കുപ്പണ്ണത്തു പാറുക്കുട്ടി അമ്മയുടെയും മകനായി 1858ൽ ആണ് പത്മനാഭമേനോൻ ജനിച്ചത്. നിയമമിരുവം നേടിയ അദ്ദേഹം മദിരാശിയില്ലും എറിണാകുളത്തും അഭിഭാഷകനായി. തിരുവിതാംകൂർ സർക്കാർ അദ്ദേഹത്തെ മുൻസിപായി നിയമിക്കുവാൻ തീരുമാനിച്ചു. എക്കില്ലും അദ്ദേഹം ആ പദവി സീകരിച്ചില്ല. കേരളത്തിലെ നായർസമൂഹത്തിന്റെ ജീവിതത്തിൽ പല മാറ്റങ്ങളും പരുത്തിയ മരുമകത്തായ കമ്മിറ്റിയിൽ അദ്ദേഹം അംഗമായിരുന്നു. കൊച്ചി നിയമകമ്മിറ്റി അംഗം, തിരുവിതാംകൂർ നിയമനിർമ്മാണസഭാംഗം, മലയാളി മെഖ്മാറിയൽ അംഗം, സാനിറ്റർ ബോർഡ് അംഗം എന്നിങ്ങനെ വിവിധ നിലകളിൽ അദ്ദേഹം പ്രവർത്തിച്ചു. സാമാന്യം ഭേദപ്പെട്ട അഭിഭാഷകനും അയിരുന്നു അദ്ദേഹം. അദ്ദേഹത്തിന്റെ സഹോദരൻ കെ.പി. ശങ്കരമേനോൻ പില്ക്കാലത്ത് തിരുവിതാംകൂറിൽ ഫെറേക്കോട്ടി ജീവിയായി. പത്മനാഭമേനോൻ 1919ൽ മരിച്ചു. വകുൽ എന്ന നിലയിലോ കമ്മീഷനുകളിലെ അംഗം എന്ന നിലയിലോ അല്ല, പത്മനാഭമേനോൻ നമ്മുടെ സാംസ്കാരികചരിത്രത്തിൽ സ്ഥാനം പിടിക്കുന്നത്. ഫേരതിഹ്യങ്ങളുടെ സമാഹാരമല്ല ചരിത്രം എന്ന് ആദ്യമായി മലയാളിയെ ബോധ്യപ്പെടുത്തുവാൻ ശ്രമിച്ചത് അദ്ദേഹമാണ്. ശിലാശാസനങ്ങൾ പോലും വേണ്ടതെ പകർത്തി പഠിച്ചിട്ടില്ലാത്ത അക്കാദമിയിൽ കൂറിപ്പുകളും,

ചടവരിയോലകളും, വിഭാഗവിഭാഗങ്ങളും പഠനസാമഗ്രികളായി അദ്ദേഹം സവിക്കാപ്പിച്ചു. ഈ ഉപാധാനവിസ്തൃതകളിലെ അപര്യാപ്തത രൂ കാര്യം അദ്ദേഹത്തെ ബോധ്യപ്പെടുത്തി - കേരളത്തിന്റെ ചരിത്രം ശാസ്ത്രീയമായി എഴുതുവാനാവില്ല എന്ന സത്യം. എന്നിട്ടും കേരളചരിത്രം നാലു വലിയ പുസ്തകങ്ങളായി അദ്ദേഹം എഴുതി; കൊച്ചി രാജ്യചരിത്രവും. പത്രനാട്ടമേനോന്റെ നിരൂപണശൈലി ടി.കെ. കൃഷ്ണമേനോനാണ് അവ പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തിയത്.

സാഹിത്യത്തിലേക്ക് ഇടയ്ക്കൊന്ന് എത്തിനോക്കുകയും, പത്രപ്രവർത്തനത്തിലും രാഷ്ട്രീയത്തിലും മുഴുവൻ സമയം ചെലവിട്ടുകയും ചെയ്ത വ്യക്തിയാണ് സി. നാരായണപിള്ള. അദ്ദേഹം ഇടപുള്ളിയിലെ ചന്ദ്രത്തിൽ കുടുംബാംഗമാണ്. പി. കേശവപിള്ള എന്നൊരു പോലീസ് ഉദ്യോഗസ്ഥമന്നേയും, ചന്ദ്രത്തിൽ കാർത്ത്യായൻ അമ്മയുടേയും മകനായി 1902ൽ ജനിച്ച അദ്ദേഹത്തിന്റെ കുട്ടിക്കാലം കഷ്ടപ്പാടുകൾ നിറഞ്ഞതായിരുന്നു. എറണാകുളത്തും, ആലുവായിലും, തിരുവനന്തപുരത്തും അദ്ദേഹം പറിച്ചു. എങ്ങനെ? ആവോ! ഒരുപാടുപേര് സഹായിച്ചിട്ടുണ്ടാവും. 1926ൽ ബിരുദം നേടിയശൈലം, പെരുന്നാവുരിനടക്കത് കുറുപ്പംപറിയിൽ രൂ വർഷം അദ്യാപകനായി അദ്ദേഹം ജോലിനോക്കി. 1932ൽ നിയമ ബിരുദം നേടി. തിരുവനന്തപുരത്ത് വകുൽ ആയി. അക്കാദമിയിൽ അദ്ദേഹം കേസരിയുടെ സദസ്സിലെ അംഗമായിരുന്നു. ‘കേസരി’യിലും ‘മാതൃ ഭൂമി’യിലും സാഹിത്യസംബന്ധിയായ ലേഖനങ്ങൾ പ്രസിദ്ധീകരിച്ചു. കെ.എ. ഭാമോദരമേനോനൊപ്പം ‘സമദർശി’ പത്രം നടത്തി. സി.പി. രാമ സ്വാമി അയ്യരുടെ നോട്ടപ്പുള്ളി ആയതിനെ തുടർന്ന്, പത്രം വിട്ട് ദ്രോഗി കോൺഗ്രസ്സിൽ പ്രചരണവിഭാഗത്തിന്റെ ചുമതല ഏറ്റു. 1938ൽ നിയമലം ഘടനത്തെ തുടർന്ന് തടവിലായി. ‘നിയമനിഷ്യ സംഘം’ സ്ഥാപിച്ചു. 1940 വരെ ഉള്ള കാലത്ത് പല കേസുകളിൽ പ്രതിജ്ഞായി. ചിലതിൽ പിഡ ടട്ടകി; ചിലതിൽ തടവുശിക്ഷ അനുഭവിച്ചു. പ്രമുഖ ഗാന്ധിയൻ ആയ ജി. രാമ ചന്ദ്രനൊപ്പം ‘നവകേരളം’ തുടങ്ങി; ശ്രീലക്ഷ്മിൽ ഒരു പ്രസംഗപര്യടനം നടത്തി. 1942ൽ കുറ്റ് ഇന്ത്യാ പ്രകേശാഭ്യന്തര തുടർന്ന് അററ്റു ചെയ്യപ്പെട്ടു. 1945ൽ വീണ്ടും ജയിൽ വാസം. 1946ൽ തിരുവിതാംകൂർ ദ്രോഗി കോൺഗ്രസ് ജനറൽ സെക്രട്ടറിയായി. ഉത്തരവാദപ്രകേശാഭ്യന്തര വിജയിച്ചുശേഖം അദ്ദേഹം മാവേലിക്കരയിൽനിന്നു, നിയമസഭയിലേയ്ക്ക് തിരഞ്ഞെടുക്കപ്പെട്ടു. 1952-1958 രാജ്യസഭാംഗമായി. പനമ്പിള്ളിക്കെതിരെ പത്ര സമ്മേളനം നടത്തിയതിനാൽ കോൺഗ്രസ്സിൽനിന്നും പുറത്താക്കപ്പെട്ടു. ഉത്തരവാദപ്രകേശാഭ്യന്തര ‘സത്രനകാഹളം’ പത്രം നടത്തി. പട്ടം മന്ത്രിയായിരുന്ന കാലത്ത് ‘കേരളജനത്’ പത്രം നടത്തി. കുറോക്കാലം ‘ഗ്രന്ഥം

ലോകം' പത്രാധിപർ ആയിരുന്നു. ഇന്ത്യൻ എക്സ്പ്രസ്സിന്റെ ഓർഗണേച്ചർ സർ അയും, തിരുവനന്തപുരം പ്രതിനിധിയായും സേവനം ആനുഷ്ഠിച്ചു. അടിയന്തരാവസ്ഥക്കെതിരെ വാർഡക്യൂട്ടത്തിലും ഇന്ത്യാത്മകമായ സേവനാനി ശബ്ദിച്ചു. 'ചങ്ങനാഡ്രീ പരമേശ്വരൻ പിള്ളയുടെ ജീവചരിത്രം എഴുതിയ സി. നാരായണപിള്ളയുടെ നിരുപണഗ്രന്ഥമാണ് 'ആശാനും സ്ത്രാംഗത്വം' മൊത്തിലാൽ നേഹർിയും, രാജേന്ദ്രപ്രസാദ് ദിനേറ്റും ലഭ്യജീവചരിത്രങ്ങളും അദ്ദേഹം എഴുതി. കേസരി സദസ്സിലെ അംഗത്വത്തിന്റെ സാക്ഷിപ്രത്രം ആണ് 'മുള്ളയ്ക്കൽ ഭവനം' എന്ന നാടകം - ഇബ്സണ്റെ രോസ്മർഷോവിന്റെ സ്വത്രനവിവർത്തനം. ഗാൽസ്വർത്തിയുടെ 'സ്ക്രേഡർ' അടിസ്ഥാനമാക്കി 'പണിമുടക്കം' എന്ന നാടകവും അദ്ദേഹം എഴുതി. സി. നാരായണപിള്ളയുടെ പ്രധാനക്കൃതി 'തിരുവിതാംകൂർ സ്വാത്രന്ത്യസമരം' ആണ്. കോൺഗ്രസ്സിന്റെ ആദ്യകാലചരിത്രം, നേതാക്കൾ, സി.പി.യുടെ ഭരണം, നിവർത്തന പ്രക്രഷാം തുടങ്ങി നിരവധി സംഭവങ്ങളുടെ വിശദവിവരങ്ങൾ നല്കുന്ന ആ വലിയ പുസ്തകം, നമ്മുടെ ചരിത്രസാഹിത്യത്തിന് മുതൽക്കൂട്ടാണ്. 'പട്ടം മുതൽ പനനിള്ളിവരെ' എന്നൊരു ഗ്രന്ഥവും, കെ. ഭാമോദരനും ആയിച്ചേർന്ന് 'കേരളത്തിന്റെ സ്വാത്രന്ത്യസമരം' എന്നൊരു ഗ്രന്ഥവും അദ്ദേഹം എഴുതി. 1982 നവംബർ 14ന്, സി. നാരായണപിള്ള മരിച്ചു.

രാഷ്ട്രീയപ്രവർത്തകനും, പത്രപ്രവർത്തകനും ആയിരുന്നു കെ. പി. മാധവൻനായർ - ഇടപുള്ളിയിൽ കല്ലേനോടത്തു കുടുംബത്തിലെ അംഗം. കെ.പി.സി.സി. (പ്രസിഡന്റ്, എ.എസ്സി.സി.സി സെക്രട്ടറി എന്നീ നിലകളിൽ അദ്ദേഹം പ്രവർത്തിച്ചിട്ടുണ്ട്. 1905-1998 ആണ് ജീവിതകാലം. രാഷ്ട്രീയത്തിൽ വ്യക്തിമുദ്രപതിപ്പിച്ച നിരവധിപേര് ഇടപുള്ളിയിൽ ജനിച്ചുവളർന്നിട്ടുണ്ട്. തിരുവിതാംകൂർ സ്വാത്രന്ത്യസമരത്തിലെ പോരാളിയായിരുന്ന കല്ലേനോടത്തു ജനാർദ്ദനമേനോൻ, കേന്ദ്രമന്ത്രിയായിരുന്ന എ.സി. ജോർജ്ജ്, കേരളത്തിൽ സ്പീക്കറും. പിന്നീട് എ.പി.യും ആയ എ.സി. ജോൺ, പ്രമുഖ ട്രെയ്ലിംഗ് ടൈംസിന്റെ നേതാവായ കെ.എൻ. രവീന്ദ്ര നാഥ് എന്നിവരും ഓർക്കാം. തൊഴിലാളി സംഘടനാപ്രവർത്തകനും, എഴുത്തുകാരനും ആയിരുന്നു അന്തരിച്ച വി.പി. മര്യാദാർ.

ഇടപുള്ളിയുടെ സാഹിത്യ-പാരമ്പര്യവും ആയി ബന്ധപ്പെട്ട മറ്റൊഴിക്കണ്ട നിയോക്കാസിക്ക് കവിയായ മേലഞ്ചേരൽ അച്ചുപ്പുതമേനോൻ ആണ്. എറണാകുളത്ത് സെൻ്റ് ആൽബർട്ടസ് സ്കൂളിൽ അഭ്യാപകൾ ആയിരുന്ന അച്ചുപ്പുതമേനോൻ ഇടപുള്ളിയിലെ കല്ലേനോടത്തു കുടുംബത്തിലെ ശാഖാധാര പണിപ്പൂന്നിലെ പാറുക്കുട്ടിങ്ങമയെ വിവാഹം ചെയ്ത്

ഇടപുള്ളിയിലാണ് താമസിച്ചിരുന്നത്. ഇടപുള്ളിയിൽ, സാഹിത്യാഭിരൂചിയുള്ള ചിലർ ചേർന്ന് സ്ഥാപിച്ച സാഹിത്യസമാജത്തിന്റെ ആദ്യ പ്രസി ഡൻ മേലങ്ങാത്ത അച്ചുതമേനോൻ ആയിരുന്നു; സിക്കറി ഇം ലേവ് കൺ അച്ചുനായ ഇടപുള്ളി കരുണാകരമേനോനും.

മേലങ്ങാത്ത അച്ചുതമേനോൻ ജീവിതകാലം 1887-1968 ആണ്. ‘കാവ്യലോകസ്മരണ’ കളിൽ, വൈലോപ്പിള്ളി അദ്ദേഹത്തെ ഓർക്കുന്നുണ്ട്. വാർഡക്കുത്തിൽ, അച്ചുതമേനോന് കാഴ്ചഷക്തി നഷ്ടപ്പെട്ടു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ രണ്ട് അണിമകളും വളരെ നല്ലിനിലയിൽ എന്നി. അതുകൊണ്ട് അച്ചുതമേനോന് പണത്തിന് ബുദ്ധിമുട്ടുണ്ടായില്ല; ശാരിരികക്ഷേഖം ജീവിതസാധാരണത്തിൽ അദ്ദേഹത്തെ അലട്ടുകയും ചെയ്തു.

വണ്ണിരാജീയം, ശ്രീഹസ്തരത്തനാവലി, ചെറുപുഷ്പപ്പഹാരം, ഓമൻ, കിസ്തീരസാഹിത്യലതിക, ധർമ്മരശ്മി എന്നിവയാണ് അദ്ദേഹത്തിന്റെ പ്രധാന കൃതികൾ. മേലങ്ങൻ കൃതികൾ എന്ന പേരിൽ തിരഞ്ഞെടുത്ത കൃതികളുടെ ഒരു സമാഹാരവും വന്നിട്ടുണ്ട്. സമാഹാരിക്കപ്പെട്ടിട്ടില്ലാത്ത നിരവധി രചനകൾ വേറെയും ഉണ്ട്. പാണ്യവന്നാൽ എന്ന പേരിൽ, മഹാ ഭാരതകമയ്യുടെ ഗദ്യപുനരബ്യാസം, ദൈവാധിനം എന്ന പ്രഹസനം, നബി തിരുമേനി എന്നാരു ജീവചർത്രം - ഇവയും പ്രസിദ്ധപ്പെട്ടതിയിട്ടുണ്ട്. അകാലത്തിൽ അന്തരിച്ച വി.സി. ബാലകൃഷ്ണപുണികൻ മേലങ്ങൻ സൃഷ്ടിയായിരുന്നു. മേലങ്ങൻ അതിഥിയായി അദ്ദേഹം ഇടപുള്ളിയിൽ വന്നു താമസിച്ചിട്ടുണ്ടെന്ന്. ഉള്ളും ആയിരുന്നു മേലങ്ങൻ ആരാധനാവിശ്വാസം. കവിത്രയത്തിൽ ഉള്ളുതിനോടും, വള്ളത്രാളിനോടും, മേലങ്ങൻ ഉണ്ടായിരുന്ന ആദരം, ഉള്ളുതിൽ ഒരുപ്പിയതിനെപ്പറ്റി ഒരു രസികൻ കമ്മിറ്റിയാണ്. അതു പിന്നാലെ പറയാം.

സാഹിത്യത്തെ കുറിച്ച് മേലങ്ങൻ തന്റെ സകല്പം ഇങ്ങനെ വ്യക്തമാക്കുന്നു.

“വാടകിക്കുന്ന ഹൃത്തിൽ തെളിവരുളി നിരാഗയ്ക്കെതാഴ കാട്ടി ചോടിൽ ചുടേറ്റു പിന്നവാങ്ങിയ കരളുകളിൽ ദിവ്യചെതനന്മേകി മുടിക്കാണാകുമാത്താവിനു കതിരെജാളി ചേർത്തനരാലോകനത്തിൽ കുടി സ്ന്യർദ്ദിക്കുകാട്ടി സ്വഹംമുലകു ഭരിക്കുന്നു സാഹിത്യശക്തി.”

അടിയുറച്ച സംസ്കൃത പാണ്യിത്യം, കവിത പാണ്യിത്യത്തിന്റെ ഉപോല്പന്നം എന്ന ദ്രശ്യവിശ്വാസം, ശബ്ദാശംഖരം, ഇവ മേലങ്ങൻ കവിതകളുടെ മുഖമുദ്രകളാണ്. എന്നാൽ ഇംഗ്ലീഷ് കാല്പനികതകളുടെ സാധാരണവും പ്രക്ഷിണിതമായ മട്ടിൽ അതിശേഷം കാണാം. പരിഹാസവും

നസ്യവും മേലങ്ങൻ്റെ സംഭാഷണത്തിന്റെ മുഖമുട്ട് ആയിരുന്നുവെത്ര. അദ്ദേഹത്തിന്റെ മകൻ പി. വിജയൻമേനോൻ പറഞ്ഞതാണ്, ‘കട്ടകയും കൈസ്തവകാളിഭാസൾ’ എന്ന സമസ്യയുടെ പ്രസിദ്ധമായ പുരണം, വിദ്യ ഷകൻ എന്ന പേരിൽ അച്ചുതമേനോൻ നടത്തിയിട്ടുണ്ടെത്ര. അതാണ്,

‘പൊട്ടക്കുള്ളത്തിൽ പുള്ളവൻ ഫണിന്നൻ
തട്ടിൻപുറത്താവു മുഗാധിരാജൻ
കാട്ടാളരിൽ കാപ്പിരികാമദേവൻ
കട്ടകയും കൈസ്തവകാളിഭാസൾ’

എന്ന പുരണം.

സമകാലീന സംഭവങ്ങളോടുള്ള ചില പ്രതികരണങ്ങളും മേലങ്ങൻ കവിതകളിൽ കാണാം. സാദേശാഭിമാനിയെ നാടുകടത്തിയതിലുള്ള പ്രതി ഷേധം (1911), 1086 മകരം ലക്കം കേരളചിന്താമണിയിൽ പ്രസിദ്ധപ്പെട്ടു തതിയ ‘മയുരവിരൻ’ എന്ന കവിതയിൽ സ്വപ്നംമാണ്.

“തലയറുലയുന്ന നിന്റെ രുവൽത്തലതൻ കീർത്തിയിലത്തുപെടാതേതാൻ ഉലകത്തിലെലാരുത്തനില്ലെന്നും വലനോ ഇച്ചതിചെയ്തു രാമകൃഷ്ണൻ! എന്ന ശ്രോകരം അതിൽ ഉള്ളതാണ്.

നായമാരുടെ പൊയ്യേപായ പ്രതാപം, തേണ്ട നാണയതോട് താര തമ്പുപ്പെടുത്തുന്നുണ്ട് മേലങ്ങൻ ഒരു കവിതയിൽ.

“പൊയ്യേപായസാക്ഷാൽ വിലയോതിയന്നുർ
തള്ളുന്നുപോൽ തേണ്ടതാരു നാണയംപോൽ.”

മേലങ്ങനേക്കുറിച്ചു പറയുന്നോൾ (അദ്ദേഹത്തെ ണ്ണാൻ നേരിട്ടു കണ്ടിട്ടില്ല) അദ്ദേഹത്തിന്റെ പത്തി പാറുകുട്ടിയമ്മയെ കുറിച്ചുകൂടി പറയണാം. അവരെ എല്ലാവരും പാറുകുട്ടിച്ചേച്ചി എന്നാണ് വിളിച്ചിരുന്നത് - എൻ്റെ അച്ചന്നും അമ്മയും ണ്ണാനും! എത്ര ശ്രോകങ്ങളാണ് അവർക്ക് കാണാതെ അറിയാമായിരുന്നത് എന്നതിനു കണക്കില്ല. സ്നാഗ്രഭരയിലും ശാർദ്ദുലവിക്രീഡിതത്തിലും ഉള്ള ശ്രോകങ്ങൾ മണിക്കൂരുകളോളം ചൊല്ലാൻ അവർക്ക് പ്രയാസമുണ്ടായിരുന്നില്ല. അതിനുപുറമെ തുള്ളലുകൾ, തിരുവാതിരപ്പാട്ടുകൾ, ആട്ടക്കമെകൾ, കൃഷ്ണഗാമ, കിളിപ്പാട്ടുകൾ - അവരുടെ ഓർമ്മശക്തിയെപ്പറ്റി എനിക്ക് ഒന്നേ പറയുവാനുള്ളൂ. അവിശസനനീയം. എഴുത്തച്ചൻകവിതകളോടുള്ള ഭക്തികൊണ്ടാണെത്ര അവർ, ഒരു മകൾക്ക് ‘തത്ത’ എന്നാണ് പേരിട്ടത്! കമ ശരിയാണോ എന്ന് എനിക്കരിയില്ല, തത്തച്ചേച്ചിയെ ണ്ണാൻ ധാരാളം കണ്ടിട്ടുണ്ട്, സംസാരിച്ചിട്ടുണ്ട്.

ഇടപ്പള്ളി സാഹിത്യസമാജം, അതിന്റെ വികസിതരൂപം ആയ സാഹിത്യപരിഷത്ത്, അതിലുടെ കടന്നുവന്ന് അരങ്ങു തകർത്ത കവികൾ - ഇടപ്പള്ളി സാഹിത്യപാതയുടെത്തിന്റെ സൃഷ്ടിക്കാഡ്യായം അംഗാണ്. കൊല്ലം വർഷം 1102 തുലാ 29 നാം ആർ. കുഞ്ഞതൻതമ്മൻ എന്ന വ്യക്തിയുടെ അദ്ദേഹത്തിൽ ഇടപ്പള്ളി സാഹിത്യസമാജം രൂപംകൊണ്ടത്. ഇടപ്പള്ളി കരുണാകരമേന്നാൻ ആയിരുന്നു സമാജത്തിന്റെ സിക്രൂട്ടി. സമാജത്തിന്റെ രക്ഷാധികാരി, കരുണാകരമേന്നാൻ അച്ചൻ കൃഷ്ണരാജാവായിരുന്നു. (1869-1940). ഇടപ്പള്ളി തമ്പുരാക്കേണ്ട കുട്ടത്തിൽ, എന്തിന് നമ്പുതിരി മാരുടെ കുട്ടത്തിൽത്തന്നെ, ആദ്യമായി ഇംഗ്ലീഷ് പറിച്ചു ആശേഷമായിരുന്നു.

ഇടപ്പള്ളി സാഹിത്യസമാജത്തിൽ ആകെ അറുപത്തിഞ്ച് അംഗങ്ങൾ ഉണ്ടായിരുന്നു. രണ്ടാംചു കുടുമ്പോൾ യോഗം ചെരും. സാഹിത്യ സംബന്ധിയായ വിഷയങ്ങളുമുള്ള ചർച്ച നടത്തും. അംഗങ്ങൾ അവർ എഴുതിയ കവിതകൾ വായിക്കും. സമാജത്തിലെ അംഗങ്ങളായ കൂട്ടികൾക്കു വേണ്ടി കവിതാമത്സരങ്ങൾ, സമസ്യാപുരണങ്ങൾ, ശ്രോകവിവർത്തനങ്ങൾ, ഇംഗ്ലീഷ് കവിതാവിവർത്തനങ്ങൾ എന്നിങ്ങനെ ചില പരിപാടികൾ നടന്നിരുന്നു. ജേതാവിന് പരസ്യമായ അഭിനന്ദനവും, സദസ്സിൽ സന്താം ചെന്ന അവതരിപ്പിക്കുവാൻ അവസരവും, മഹാഗണപതിയുടെ പ്രസാദമായ നെയ്യപ്പിള്ളി ആയിരുന്നു സമ്മാനം. ഈ കളരി, കവിതയെ വളർത്താനാണ്, കവിതയെ വളർത്താനാല്ലെങ്കിലും. അവിടെ കച്ച കെട്ടി, കൈക്കും മെയ്യും ഉറച്ചവരായിരുന്നു ചങ്ങവുമായും രാഖവൻപിള്ളയും വിക്രമൻ എന്ന തുലികാനാമത്തിൽ പ്രസിദ്ധനായിത്തീർന്ന സി.ആർ. കേരളവർമ്മയും.

ഇടപ്പള്ളി സാഹിത്യസമാജം വളരെ ചിടയായി പ്രവർത്തിച്ചു. കാളി രാസൻ കവിത, ആശാന്തി ആശയവിശേഷങ്ങൾ, ഗാന്ധിയും ടാഗോറും, ഒറ്റ ശ്രോകങ്ങൾ, കണ്ണുനീർത്തുള്ളി- ഒരു മണ്ഡലം, പണ്ഡിതന്ത പാട്ടുകൾ എന്നിങ്ങനെ വൈവിധ്യപൂർണ്ണമായ വിഷയങ്ങൾ അവതരിപ്പിക്കപ്പെട്ടു, കവിതകൾക്കു പുറമെ അത്തരം യോഗങ്ങളിൽ. കൃഷ്ണരാജാവിന്റെ അതിമിയായി ഇടപ്പള്ളിയിൽ താമസിച്ചിരുന്ന സംസ്കൃതപണ്ഡിതൻ കെ.സി. കുട്ടപ്പനമ്പ്പാർ ശ്രോകനിർമ്മാണത്തിൽ വേണ്ട ഉപദേശങ്ങൾ നല്കിയിരുന്നു. ഈ സാഹിത്യസമാജത്തിന്റെ പ്രത്യേകം യോഗമാണ് സമസ്ത കേരളസാഹിത്യ പരിഷത്ത് ആയത്.

ഒന്നാം സാഹിത്യപരിഷത്ത്, അക്കഷരാർത്ഥത്തിൽ ഇടപ്പള്ളിയുടെ സഹൃദയത്തിന്റെ പുകാലം ആയി. സാഹിത്യപണ്ഡാനന്ന്, ഉള്ളംഗൾ, വള്ളംഗൾ, അപ്പൻറാസുരാൻ, പി. ശക്രൻനമ്പ്പാർ, അന്വാടി കാർത്ത്യായനി

യമു, ജി. ശക്കരകുറുപ്പ്, കെ.കെ രാജാവ്, കെ.പി. കരുപ്പൻ, സി.പി. കൃഷ്ണ നിളയത്, വർഗ്ഗീസ് തലക്കട്ടി, എം. കുഞ്ഞതൻവാസ്യർ, കെ.പി.എം. കുറുപ്പു റത്നകേശവൻനായർ, ചെറുളിയിൽ കുഞ്ഞതുണ്ണിനമ്പിൾ, കെ.പി. ശാസ്ത്രികൾ, കല്ലുമാർ തൊടി രാവുണ്ണി മേനോൻ, വരിക്കോലിൽ കേശ വനുണ്ണിത്താൻ, സി.എസ്. നായർ, പുതേതചത്രതു രാമൻ മേനോൻ, സി. എ. ഗോപാലപിള്ളെ, എം. രാമവർമ്മതന്നും - അറിയപ്പെട്ട എഴുത്തുകാരുടെ ഒരു വൻനിരതനെ മുന്നുനാൾ നീണ്ട 'സാഹിത്യാത്മവ' ത്തിൽ പക്ഷു കൊണ്ടു. ആലുവ, പറവുർ ഭാഗങ്ങളിൽ നിന്നുവന ശ്രോതാകൾ, ആ മുന്നു ദിവസവും ഇടപുള്ളിയിൽ താമസിച്ചു. മിക്ക പ്രഭാഷകരും മുന്നു ദിവസവും ആദ്യവസാനം സാഹിത്യാത്മവത്തിൽ പകാളികളായി. അയൽവിട്ടുകാർ എല്ലാം മാന്യാതിമികൾക്ക് താമസസ്ഥകരും ഒരുക്കാൻ മത്സരിച്ചു. ധാരാളം സ്ത്രീകൾ ശ്രോതാകളായി എത്തി. ജനങ്ങളുടെ ഉത്സവം എന്ന് ആ സാഹിത്യസമേളനത്തെ വിശേഷിപ്പിച്ചാൽ അത് വസ്തുസ്ഥിതി കമ്മനം മാത്രമേ ആവു. സമേളനത്തിന്റെ ചെലവു മുഴുവൻ വഹിച്ചത് കൃഷ്ണരാജാവാൺ; ചുക്കാൻ പിടിച്ചത് മേലങ്ങനും, കരുണാകരമേനോനും. ഈ സാഹിത്യാത്മവത്തിന് വാളംഡിയർമാർ ആയി രൂന്നു ചങ്ങമ്പുഴയും, രാഘവൻപിള്ളയും, വിക്രമനും. അതിൽ ദ്രോതാവായി പങ്കടക്കുത്ത ഓർമ്മ വൈലോപ്പിള്ളി കാവ്യഭാക്തസ്മരണകളിൽ എഴുതിയിട്ടുണ്ട്. ആറു വിഭാഗങ്ങളായി ഭാവിപ്പവർത്തനത്തെ ചിട്ടപ്പെടുത്തുവാൻ പരിഷയ്ത് അന്ന് തീരുമാനം എടുത്തു. പരിഷയ്ത്തിന്റെ പില്ക്കാല പ്രവർത്തനം എറെക്കുറെ അതനുസരിച്ചാണ് നടന്നത്.

1950കളുടെ ആരംഭത്തിലാണ് ഇടപുള്ളിയിൽ ഒരു വായനശാല തുടങ്ങിയത് - ഇടപുള്ളി വായനശാല. പലരും സൗജന്യമായി നല്കിയ നാനു രോളം പുസ്തകങ്ങളാണ് ശ്രമമാലയത്തിൽ ഉണ്ടായിരുന്നത്. ഇടപുള്ളി കരുണാകരമേനോൻ, മുൻഷി നീലകണ്ഠൻമപ്പാർ, പാടത്തുഗോപിനാം മൻസായർ, പോട്ടയിൽ എൻ.ജി. നായർ, മേലങ്ങതു നാരാധാരൻകുട്ടി തുടങ്ങിയവർ ചേർന്ന്, ഇ.വി.യുടെ രാജാക്കേശവദാസൻ എന്ന നാടകം, ടി.ക്രൂവച്ചു നടത്തി കുറച്ചുപണം ഉണ്ടാക്കി. ഇന്നത്തെ ചങ്ങമ്പുഴ വായനശാല നിലകൊള്ളുന്ന സ്ഥലത്ത് ഒരു ദ്രുമ്പിക്കെട്ടിടം തീർത്ത് വായനശാലാപ്രവർത്തനം ആരംഭിച്ചു. ചില മാനുകളും, അവർ വരുത്തിയിരുന്ന ഹിന്ദു, മുൻധ്യൻ എക്സ്പ്രസ് പത്രങ്ങൾ വായനക്കുശേഷം, വായനശാലയിൽ കൊണ്ടുവന്നിട്ടുന്നതിന് സമർത്ഥം നല്കി. (ഈ ലേവക്കരീയയും ഒന്നുരഖ്യകുടുക്കാരുടേയും ചുമതലയായിരുന്നു, അങ്ങനെ സൗജന്യമായി കിട്ടുന്ന പത്രങ്ങൾ വായനശാലയിൽ എത്തിക്കുക എന്നത്.) സന്ദൃ കഴിഞ്ഞാൽ

വായനശാല പട്ടം - വെളിച്ചം ഇല്ല! ഒഴിവുദിവസങ്ങളിൽ രാവിലെ ഓൺപതു മണിമുതൽ വായനശാല തുറക്കും. മിക്കവാറും ദിവസങ്ങളിൽ, വെവകു നേരം അച്ചുന്നതനെ ആവും വായനശാല തുറന്നിരിക്കുക.

(അർക്കുനോൾ ഇപ്പോഴും അത്യുതവും ഭയവും തോന്ത്രിന ഏരു സംഭവം. ഏരു ദിവസം വെമകുനേരം വായനശാല തുറക്കേണ്ടസമയമായ പ്പോൾ അച്ചുന്ന താങ്കൊൽ എൻ്റെ കൈയിൽത്തന് വായനശാല തുറന്ന്, വേണ്ടവർക്ക് പുസ്തകം എടുത്തുകൊടുക്കാൻ പറഞ്ഞു. വായനശാല തുറ ക്കാനായി പുറപ്പെട്ട എന്നെ, തിരിച്ചുവിളിച്ച്, ‘ഇപ്പോൾ തുറക്കേണ്ട. ആവ ശുക്കാൻ ഉണ്ടെങ്കിൽ അനേഷിച്ചുവരും; അപ്പോൾ പോയി തുറന്നാൽ മതി’ എന്നുപറഞ്ഞ് താങ്കൊൽ തിരികെകവാങ്ങിച്ചു. അരമണിക്കുർ കഴിഞ്ഞിട്ടു ണാവില്ല, വായനശാലക്കട്ടിടത്തിനടുത്തുനിന്നുണ്ടെ ഏരു പട്ടകുറ്റൻ ആൽ, കെട്ടിടത്തിനുമുകളിൽ വീണ് സർവ്വത്വം തകരുന്നു. ഉടയാത്ര ഏരു കല്ലോ, ടടിയാത്ര ഏരു കച്ചുങ്കൊലോ ഉണ്ടായിരുന്നില്ല. വിവരം കേട്ട ഓടിക്കുടിയ പറ അനേഷിച്ചുത്. അച്ചുനാണോ, മകനാണോ മരിച്ചത്, അതോ രണ്ടു പേരും മരിച്ചു എന്നാണ്! പിന്നീട് ആ ചാരത്തിൽ നിന്നും ഉയിർത്തേണ്ടു നേറ്റ ഫീനിക്കുന്ന് പക്ഷിയാണ് ഇന്നത്തെ ചങ്ങമ്പുഴ വായനശാല.)

സാഹിത്യപരിഷത്തിലേക്ക് മടങ്ങുക. ഇടപ്പള്ളി സാഹിത്യസമാജം ഉത്തിക്കാച്ചി എടുത്ത പൊന്നാണ് ചങ്ങമ്പുഴയും രാഖവൻപിള്ളയും. ഇവർ ഇരുവരേയും ചേർത്ത് ഇടപ്പള്ളി പ്രസ്ഥാനം എന്നൊരു സംഘത തന്നെ. കാംപനികന്നുംട ചില സവിശേഷതകൾ അടങ്കുന്നതിനാൽ നിരുപകൾ പ്രചരിപ്പിച്ചിട്ടുണ്ട്. തിർച്ചയായും ചില സമാനതകൾ അവരിൽ കാണാം. എന്നാൽ ചങ്ങമ്പുഴയുടെ ബഹുമുഖത്വം, പദ്ധസ്തകുമാര്യം, വിപ്പവാഡിനി വേശം ഇവയുണ്ടും അതേ അനുപാതത്തിൽ രാഖവൻപിള്ളയിൽ കാണാം നാവില്ല. രാഖവൻപിള്ള ചെറുപ്പത്തിൽ മരിച്ചു എന്ന സത്യം ചുണ്ടിക്കാടി, ജീവിച്ചിരുന്നെങ്കിൽ ചങ്ങമ്പുഴയെക്കാൾ വലിയ കവി ആവുമായിരുന്നു രാഖവൻപിള്ള എന്നു പ്രവചിക്കുന്നവർ എന്നു മറക്കുന്നു - 27-ാം വയസ്സിലാണ് ചങ്ങമ്പുഴ മരിച്ചത്; 37-ാം വയസ്സിലാണ് ചങ്ങമ്പുഴ പത്തുകൊല്ലംകുടി ജീവിച്ചിരുന്നെങ്കിൽ രാഖവൻപിള്ള ചങ്ങമ്പുഴയെപ്പോലെയോ, അതിൽകൂടുതലേ വളർച്ചയേടുമായിരുന്നു എന്നു കരുതുന്ന വർക്ക്, രാഖവൻപിള്ളയുടെ കവിതയേടുള്ള പരിചയക്കുറവുമാത്രമേ സഹായകമായിട്ടുണ്ടാവു എന്നാണ് എൻ്റെ അഭിപ്രായം. കൂസിസിസത്തോട് കൂടുതൽ അടുപ്പമുള്ള ഏരു രീതി, ഏരു നിയന്ത്രണം രാഖവൻപിള്ളയിൽ കാണാം - വി.സി. ബാലകൃഷ്ണപുണികരിൽ എന്നപോലെ. ആ തർക്ക വിഷയത്തിലേക്ക് ഇപ്പോൾ കടക്കുന്നില്ല. യുവഹ്യദയങ്ങളുടെ ലഹരിയായ

ചങ്ങമ്പുഴക്കവിതയുടെ സവിശേഷതകളാണ്, ഇടപ്പള്ളി പ്രസ്താവനത്തിന്റെ സവിശേഷതകളായി പലരും കരുതുന്നത്: അത് ചങ്ങമ്പുഴ പ്രസ്താവനാണ്.

തീരെ ശ്രദ്ധിക്കപ്പടാതെ പോയ നിർഭാഗ്യവാനും, പരമസാധ്യവും ആയ ഒരു സാഹിത്യികതൻ അക്കാലത്ത് ഇടപ്പള്ളിയിൽ ഉണ്ടായിരുന്നു. വീടുകളിൽ പോയി കൂട്ടിക്കൊള്ളിപ്പിൾ പാറിപ്പിച്ച് ഉപജീവനം തേടിയിരുന്ന ഒരാൾ - ശ്രാവിക്കൽ പത്രമാഡമേനോൻ. അങ്ങനെ ഒരാൾ ഉണ്ടായിരുന്നു, എന്ന കാര്യം പോലും ഇടപ്പള്ളിയിലെ പലർക്കും ഇന്നറിയില്ല. രാഘവൻപിള്ളയെപ്പോലെ നല്ല കവിതകൾ അദ്ദേഹം ധാരാളം എഴുതിയിരുന്നു. പത്രമാഡമേനോന്റെ കവിതകൾ സദ്ഗൃഹ സാഹിത്യപരിഷത്ത്, മാതൃഭൂമി, മലയാളരാജ്യം എന്നിവയിലെല്ലാം പ്രസിദ്ധപ്പെട്ടുത്തിയിട്ടുണ്ട്.*

(ചങ്ങമ്പുഴയെപ്പറ്റി - 1942 മാർച്ച് 22 ലെ മാതൃഭൂമിയിൽ ചങ്ങമ്പുഴ യെഴുതിയ ഒരു ലേവനം കാണാം. ലേവനത്തിന്റെ പേര്, ‘മലയാളത്തിലെ പത്രയണ്ണൻ’ ഭാഷാശാസ്ത്രത്തെ മഹാമാരിയെപ്പോലെ ഭയനിരുന്ന ചങ്ങമ്പുഴ എഴുതിയ ഈ ലേവനം ആരും ശ്രദ്ധിച്ചതായി തോന്നുന്നില്ല.)

* ചങ്ങമ്പുഴ വായനശാലക്കാർക്ക് ആ കവിയുടെ രചനകൾ സമാഹരിക്കണം എന്നു തോന്നിയാൽ, അവർക്കു സഹായകം ആവശ്യ എന്ന നിശ്ചയമായ ഉദ്ദേശ അതാടെ കുറച്ചു കവിതകളുടെ പ്രസിദ്ധീകരണ വിവരങ്ങൾ എഴുതുടെ.

പിച്ചകാരൻ

അണ്ണയാത്ര ദിപനാളം

ദേവിയോർ. പ്രതീക്ഷ

മരുളീലയിൽ

ശുന്നുഗ്രഹം, ആശാക്കുരം

നിമ്മനതയുടെ വിഭി

മാതൃസന്ദേശം

ആതമഗാനി

വഴിമലർ - പരിഷത്ത്

സേവകഞ്ഞങ്ങൾ

അനന്തരാഗം

അപൂർണ്ണഗാനം

മഹാകവി

പ്രേമലഹരി

ഗ്രാമലക്ഷ്മി

ആരാധകൻ

ചിത്രകാരൻ

ആഹ്വാനം

സദ്ഗൃഹ 1109 ചിങ്ങം പു. 13, ല. 1

" 1109 കുംഭം പു. 13 ല. 7

"

" 1108 കന്നി പു. 12, ല. 2

"

" 1108 മിമുനം പു. 12, ല. 11

" 1107 മകരം പു. 11, ല. 6

" 1107 പു. 11, ല. 7

1937 ഏപ്രിൽ 26

" 1937 മെയ് 31

" 1935 ഏപ്രിൽ 1

"

" 1936 മാർച്ച് 30

" 1936 മെയ് 18

" 1936 ജൂൺ 27

" 1936 ഡിസംബർ 21

" 1937 ജനുവരി 18

" 1937 മാർച്ച് 1

ഇടപുള്ളിക്കാരനും ചങ്ങമുഴയുടെ സുഹൃത്തും, സ്കൂൾമാസ്റ്റരും ബാലസാഹിത്യകാരനും ആയിരുന്നു; കുറിച്ചക്കാല നാരാധാരപിള്ള എന്ന നാബാപിള്ളയ്യാർ. കുട്ടികൾക്കുവേണ്ടി ഓമനപ്പാറ്റ, മദ്രാസ്ക്കെടൻ എന്ന് രണ്ടു പുസ്തകങ്ങൾ അദ്ദേഹം എഴുതി. നാബാപിള്ളയ്യാറും ചങ്ങമുഴയും കുടി, കളളുകുടിച്ച് പിനിരിയായി ഇടപുള്ളിയിൽ ദേവൻകുളങ്ങര കേഷത്രതിലെ കളളിത്തടിൽ വന്നിരുന്ന് തർക്കിക്കുന്ന കാഴ്ച, ഇടപുള്ളിയിലെ വ്യഖ്യരിൽ ചിലരെകില്ലും ഓർക്കുന്നുണ്ടാവാം. മികച്ച സഹ്യദയനും, സംഗ്രിതജനനും ആയിരുന്ന വടക്കെ വാരുത്രത അച്ചുതവാരുൾ സാർ - ചങ്ങമുഴയുടെ അപൂർണ്ണമായ ആത്മകമയിൽ വാരുരുസാറിനെ സാദരം സ്മർത്തിക്കുന്നുണ്ട് - അനുപരിഞ്ഞ ഫലിതം ഓർമ്മ വരുന്നു: “എദോ നാബാപിള്ളേ, തന്റെ കമാപുസ്തകത്തിന് ഒരു പേരു കണ്ണുപിടിക്കണം. ശ്രമകാരരെന്ന് പേരിന്റെ സ്ഥാനത്ത് മദ്രാസ്ക്കെടൻ എന്നുതന്നെ അച്ചടിക്കാം!” ബാലകമകളെപ്പറ്റി മഹാത്മാഗാന്ധി സർവ്വകലാശാലയിൽ പിന്തുച്ച്. ഡി ബിരുദത്തിന് സമർപ്പി ക്കപ്പെട്ട ഒരു പ്രബന്ധം എത്താനും വർഷങ്ങൾക്കു മുൻപ് പരിശോധനയ്ക്ക് ഇതു ലേവെകന്ന് കിട്ടി. അതിൽ മദ്രാസ്ക്കെടൻ എന്ന കൃതി പരാമർശിക്കപ്പെട്ടിരിക്കുന്നതു കണ്ണപ്പോൾ സാഹസ്യം തോന്തി.

പഴയ ഓർമ്മകളിലൂടെ കടന്നുപോകുന്നോൾ കൃത്യമായി അടുക്കോ ചിട്ടയോ ഉണ്ടാവില്ല. എനിക്കു രസകരമായി തോന്നുന്ന കാര്യം മറ്റാ രാശിക്കു മുഷ്ടിപ്പുന്നാവാം. ഒരുപാടു കവികളും, ഒരു പാടുകാവ്യാസാദകരും അക്കാലത്ത് ഇടപുള്ളിയിൽ ഉണ്ടായിരുന്നു. കുട്ടത്തിൽ ഒരു നിമിഷകവിയെ ഞാൻ ഓർക്കുന്നു. വേലു എന്നാൻ പേര്. അലക്ക് ആയിരുന്നു തൊഴിൽ. അലക്കിയ വസ്ത്രങ്ങളും ആയി ഉച്ചയോടെ വേലു ഒരു വീടിൽ എത്തുന്നു. അന്ന് ഭക്ഷണം അവിടെ. അലക്കാൻ കൊണ്ടുപോയ വസ്ത്രങ്ങൾ എല്ലാം കൃത്യമായി തിരികെ കൊണ്ടുവരണമെന്നോ, കീറിരുത് എന്നോ എന്നും വേലുവിന് നിർബന്ധമില്ല. ചിലപ്പോൾ രണ്ടാ മുന്നൊ മുണ്ടുകൾ നഷ്ടപ്പെട്ടിരിക്കും; കീറിയിരിക്കും. ശുഹനാമ അതിനെപ്പറ്റി ചോദിച്ചാൽ, ഭാർഷനികമാൻ വേലുവിന്റെ മറുപടി - മനുഷ്യരെന്ന് സമിതിം ഇതൊക്കെ തന്നെ. അയാൾ സ്കൂളിൽ പോയിട്ടില്ല. എഴുത്തും വായനയും പറിച്ചിട്ടും ഇല്ല. അതുകൊണ്ടുതന്നെ ‘വാസാംസിജിർണ്ണാനി....’ അയാൾക്ക് അപരി ചിത്തം. പക്ഷെ തരംഗിണിവുത്തം വേലുവിന്റെ നാവിന്ത്യവത്താണ്. ഇടപുള്ളിയെന്നുരാൻ കൊട്ടാരത്തിനുമുന്നിലെ വലിയകുളം - എതാണ്ട് 75 മീറ്റർ നീളവും വീതിയും ഉള്ള മാറൻ കുളം. (അതിന്റെ ഒരു മുലയിൽ ആയിരുന്നു ചങ്ങമുഴക്കവ്; മറ്റാരു മുല വിക്രമൻ്റെ വിടിനു മുന്നിലും പുകോട്ടുകടവ്)-വൃത്തിയാക്കണം എന്ന് വേലു തസ്വരാനോട് അഭ്യർത്ഥിച്ചത് ഇങ്ങനെയാണ്:

“മാരകുളമതുവെട്ടിക്കേണം
കുളിപ്പുരനാലും കെട്ടിക്കേണാം.”

(ഈന് ആ കുളം ഇല്ലോ. അവിടെ ഒരു ഹർഷാർ പണിതുയർത്തിയിരിക്കുന്നു.)

വേലുവിന്റേതാണ് എന്ന് ഞാൻ കേട്ടിട്ടുള്ള ഒരു കവിതയിലെ ചില വരികൾ കുടി ഉദ്ഘരിക്കുന്നു:

“കണ്ണങ്ങായി രാമച്ചാരുടെ, പണ്ണത്തെ കമ കേട്ടിട്ടുണ്ടോ?

കടുവ പിടിക്കാൻ വന്നതുകാരണം, ഉടനെ പോന്നു ഇടപ്പള്ളിക്കും
തടായത്തും ചെന്നുകരേ, വട്ടംകുട്ടും കൈവശമാക്കി

കളരിക്കൽ തയ്യാറവച്ചു, പയ്യപ്പിള്ളിന്താമസമാക്കി

അപ്പക്കോടത്തില്ലത്തിന്റെ ഉത്തരഭാഗേപുരയും കെട്ടി.”

ഈ രാമച്ചാർ വേലുവിന്റെ ശത്രുവും, ഒരു പ്രാദേശിക ‘ധോൺജു വാനും’ ആയിരുന്നു. തടായത്ത്, കളരിക്കൽ, പയ്യപ്പിള്ളി എന്നിവ നായർ തിരിവാടുകൾ; അപ്പക്കോടത്തില്ലും, ഇളംതമാരുടെ വീടും. എങ്ങനെ കിട്ടി വേലുവിന് ഈ സരസവിപ്രസാദം എന്നു പറയാനാവില്ല. തിക്കണ്ണ സഹി ദയത്രഞ്ഞാടെ അത് രസിക്കുന്ന ഒരു കാവ്യാസ്വാദന സാന്പക്കാരം, അയാൾക്കു ചുറ്റും ഉണ്ടായിരുന്നു എന്നാൽ ചില്ലറക്കാരും അല്ല.

മേലങ്ങത്ത് അച്ചുതമേനോൻ, വള്ളതേഖാളിനോട് ഉണ്ടായിരുന്ന ആദരം തീരെ ഇല്ലാതായതിന് കാരണക്കാരൻ മുൻപു സുചിപ്പിച്ച നാറാ പിള്ളില്ലാർ ആണാതെ. സാഹിത്യപരിപാതത്ത് സമേഖനത്തിലെ പ്രസംഗ തിനിനിടയിൽ വള്ളതേഖർ, മേലങ്ങനെ ജഗന്നാമ പണ്ണിത്തൻ എന്നു വിശേഷിപ്പിച്ചു. മേലങ്ങനും അലക്കാരശാസ്ത്രഗ്രന്ഥം എഴുതിയിട്ടുണ്ടോള്ളോ. നാറാ പിള്ളില്ലാർ മേലങ്ങനോടു പറഞ്ഞു, വള്ളതേഖാളിന്റെ വാക്കുകൾ വ്യാജ സ്വന്തത്തിയാണ് എന്ന്. ജഗന്നാമാൻമുണ്ട് അലക്കിയാലേ ഉടുക്കാൻ കൊള്ളു എന്നപോലെ മേലങ്ങന്റെ കവിത ആരക്കിലും തിരുത്തി എഴുതിയാലേ പാരായണയോഗ്യമാവു എന്നാണ് വള്ളതേഖർ ധനിപ്പിച്ചത്. എന്നായിരുന്നു നാറാപിള്ളില്ലാറിന്റെ വ്യാഖ്യാനം!

വിക്രമൻ എന്ന സി.ആർ. കേരളവർഖം, മംഗലംപുരത്ത് സെൻ്റ് അലോഷ്യസ് കോളേജിൽ ഇംഗ്ലീഷ് പ്രമാസർ ആയിരുന്നു. തിക്കണ്ണ ഗാധിയൻ; അദ്ദേഹമായം ഫലവിതക്കാരൻ. സഞ്ചയനും, ഇ.വി.യും, എം.പി. ശിവദാസമേനോനും ഉൾപ്പെട്ട, നർമ്മതിന്റെ ഒരു നിർമ്മാതാരതലം ഉണ്ടോള്ളോ അവിടെ ആയിരുന്നു വിക്രമൻറെ കണ്ണ്. അദ്ദേഹത്തിന്റെ രസിക തന്റെ, മനുഷ്യസഭാവത്തിലെ സാധാരണ നൃന്തകളെ ഒരു ചെറു ചിത്രം

യോടെ നോക്കിക്കാണുവാനുള്ള സിഖിയിലാൻ കൂടികൊണ്ടിരുന്നത്. പേര്, ഒംഗി, സാരമില്ല, സംശയാത്മാവ്, കൂട്ടികൾ ചില ഉപയോഗങ്ങൾ എന്നി ണ്ണനെ എത്തേയോ ഉപന്യാസങ്ങൾ. ‘മന്ത്രവാദവും മതവും’ പരിഭ്രാഷ്ടപ്പെട്ടു തിരിയ പ്രഹസൻ, വിക്രമരഞ്ജ മറ്റൊരു മുഖം ആണ്. ‘ചെറുഗ്രേരിയുടെ ചിരി’യിൽ അദ്ദേഹം ഉദ്ധരിക്കുന്ന ഉദാഹരണങ്ങൾ, എത്രമാത്രം കുറിക്കു കൊള്ളുന്നവയാണ് എന്ന് വായിച്ചറിയണം. അദ്ദേഹം ചുണ്ടിക്കാണിക്കുന്ന രണ്ടു സന്ദർഭങ്ങൾ, നോക്കുക. കുബ്ജ അർപ്പിച്ച കുറിക്കുട്ടുകൾ സ്വികരിച്ച് അവളുടെ അംഗവൈകല്യം മാറ്റുക ഉണ്ടായാലോ കൂഷണൻ. കൂഷണ ഗാമാകാരണൾ വിവരണം ഇങ്ങനെ:

‘മാനിനി തന്നുടെ മേനി നിവർന്നപ്പോൾ
മാരന്നു വില്ലുവള്ളുതുചെമേ.’

എതിരാളി കളുള്ളി കളിച്ചപ്പോൾ ക്രൂഡനായ ബലഭ്രംബ പലക കൊണ്ട് അടിച്ച്. കളുള്ളതുപൊരുതിയവരെ പല്ലുകൊഴിച്ചു എന്നൊരു വർണ്ണനായുണ്ട് ഭാഗവതത്തിൽ: ‘ഭന്നാൻ അപതയൽ ക്രൂഡം.’ കൂഷണഗാമാകാരണൾ പരിഭ്രാഷ്ട, വിക്രമൻ ഉദ്ധരിക്കുന്നു:

‘ഉല്പന്നരോഷനായ നിന്നുവൻ, വാർത്തകൾ
പഹബലെ എന്നാക്കിവച്ചു.’

സി.ആർ. ഒക്രേവർമ്മയുടെ ബന്ധുവാണ്, ഇടപ്പുള്ളിയിൽ ജനിച്ചു വളർന്നു; എകിലും ഇടപ്പുള്ളിക്കു പുറതുജീവിച്ച കെ.രവിവർമ്മ. അദ്ദേഹം പത്രപ്രവർത്തകൻ ആയിരുന്നു. വനപ്രിലിന്റെ കമകൾ, പദ്മർപ്പാഖാലി, താമസി, പത്രാന്വിതിലെ മുകുവൻ തുടങ്ങി, ബംഗാളി - ഹിന്ദി സാഹിത്യത്തിൽനിന്ന് പല വിശിഷ്ടകക്ഷതികളും മലയാളികൾ പരിചയപ്പെട്ടുത്തി കൊടുത്ത രവിവർമ്മ അന്തരിച്ചത് 2002ൽ ആണ്. ബഹുലാശാപണ്ണിത നായിരുന്നു കേന്ദ്ര-കേരളസാഹിത്യ അകാദമികളുടെ പുരസ്കാരങ്ങൾ നേടിയ രവിവർമ്മ.

ചങ്ങമ്പുഴയുടെ അടുത്ത സുഹൃത്തുകളിൽ ഒരാൾ ആയിരുന്നു പിന്നീട് മരിരാശിയിൽ സമിരതാമസം ആക്കിയ ജി.പി. ശങ്കരമംഗലം. ആത്മ സുഹൃത്തിന്റെ അനുസ്മരണം എന്ന പേരിൽ അദ്ദേഹം ചങ്ങമ്പുഴമരം നീകൾ പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തിയിട്ടുണ്ട്. ചങ്ങമ്പുഴയുടെ അനുജൻ പ്രഭാകരപുണികൾ, ജൈഷംനേക്കുറിച്ചുള്ള ഓർമ്മകൾ രേഖപ്പെട്ടുത്തിയിട്ടുണ്ട്. വാസ്തവത്തിൽ ചങ്ങമ്പുഴ കുട്ടംബക്കാർ ‘പണികൾ’ സ്ഥാനികൾ ആണ്; ചങ്ങമ്പുഴയുടെ അമ്മാവൻ ശോവിനപ്പണികൾ ആയിരുന്നു.

രണ്ടാമതൊരിക്കൽകുട്ടി ഇടപുള്ളിയിൽ സാഹിത്യപരിഷത്ത് സമേം തന്നു നടന്നു. ഒന്നാംപരിഷത്തിൽ വാളണ്ഡിയറായിരുന്ന ചാങ്ങമുഴി, അപ്പോ ഫേയ്ക്ക് പ്രഗസ്തനായിക്കഴിഞ്ഞിരുന്നു. അദ്ദേഹമാണ് പരിഷത്ത് സാഹി തേയാത്സവത്തിന്റെ സംഘാടകൻ ആയത്. അത് പരാജയപ്പെട്ടു. ചാങ്ങമു ചയുടെ മാനസിക്കൾടെ കവിയുടെതായിരുന്നു, കാര്യക്കാരുടെത് ആയി രൂപീക്കിണില്ല. 1939 ആഗസ്റ്റ് 16, 17, 18 തീയതികളിൽ നടന്ന സാഹിത്യസമേളന അംഗർ അത്യന്തം ശുഷ്കങ്ങളായി. അതിൽ, രണ്ടാംദിവസം നടന്ന ഒരു സമേളനം വനിതാസമേളനം ആയിരുന്നു എന്നൊരു പ്രത്യേകത മാത്രമേ എടുത്തുപറയുവാനുള്ളതു. വടക്കുംകുർ, ജി, മുണ്ടേഴ്രി, ചേലനാട് എന്നി വരാണ് ആ സമേളനത്തിൽ പങ്കെടുത്ത പ്രഗസ്തർ. സമാപനസമേളന ത്തിൽ മുണ്ടേഴ്രി പ്രസംഗിച്ചതാകട്ട പരിഷത്തിനെന്തിരാണ് എന്ന് പലരും വിശസിച്ചിരുന്ന ‘ജീവൽ സാഹിത്യ’ ത്തിന്റെ ആവശ്യകതയെ കുറിച്ചും! ജീവൽസാഹിത്യം എന്ന ആശയം അന്ന് സജീവമായിരുന്നു. എതാനും വർഷങ്ങൾക്കുശേഷം പുരോഗമനസാഹിത്യ (ജീവൽ സാഹിത്യം) പ്രസ്ഥാനം കോട്ടയത്തു യോഗം ചേർന്നപ്പോൾ ചണ്ണമുഴി നടത്തിയ ദിർഘ പ്രസംഗമാണ് ‘സാഹിത്യചിന്തകൾ’. ഇടപുള്ളിയിൽ മുണ്ടേഴ്രി നടത്തിയ ജീവൽസാഹിത്യപ്രസാദം വലിയ ചലനങ്ങൾ എന്നും ഉണ്ടാക്കിയില്ല; കോട്ട തത്ത് ചണ്ണമുഴി നടത്തിയ, പുരോഗമനസാഹിത്യത്തിന്റെ മാർഗ്ഗലക്ഷ്യം അംഗർ വ്യക്തമാക്കി നടത്തിയ പ്രഭാഷണം ആകട്ട, ഒരുപോഴും പുരോഗ മനസാഹിത്യപ്രസ്ഥാനത്തിന്റെ മാനിഫെസ്റ്റോ ആയിത്തീരുകയും ചെയ്തു.

അല്പപസ്യല്പം കവിതകൾ എഴുതുകയും കവിതയെപ്പറ്റി ധാരാളം വായിക്കുകയും, നിരവധി കവിതകൾ വായിക്കുകയും കുറെ കവിതകൾ കാണാതെ പറിക്കുകയും ചെയ്തിരുന്ന ഒരു ആസ്ഥാനകലോകം ഇടപുള്ളി യിൽ വളർന്നിരുന്നു. അടയത്തു കൂഷ്ഠണാപിള്ള, നാക്കപ്പാടി കൂഷ്ഠണാപി ഉള്ള, താനത്തു ശോപാലപിള്ള, പത്തകുമാർ തൃടങ്ങി നിരവധി പേര് ഈ നിരയിൽ ഉണ്ട്. അവരിൽ പലരും സ്കൂൾ അദ്ദുപകർ ആയിരുന്നു. ഈ സാഹിത്യബോധം അസംഖ്യം വിദ്യാർത്ഥികളിലേക്ക് പകർന്നുനിന്ത്യുവാൻ അവർ കാണിച്ച താല്പര്യം പ്രശംസനിയമാണ്. സ്കൂളുകളിൽ സാഹി ത്യസമാജയോഗങ്ങൾ വളരെ കാര്യക്ഷമം ആയി നടന്നു. കൂട്ടികൾക്ക് അവരുടെ രചനകൾ പരസ്യമായി അത്തരം യോഗങ്ങളിൽ അവതരിപ്പിക്കുവാൻ സാധിച്ചു. വല്ലപ്പോഴും വിണ്ണകിട്ടുന്ന ശിഖിസമയത്ത് - ഒരദ്ദുപകൾ അവധി എടുത്താൽ - ആ കൂണ്ട് അക്ഷരങ്ങളാക്കസദസ്യായി മാറും. അഛ്ലു കിൽ മറ്റാരദ്ദുപകൾ സി.വി.യുടെ ഒരു നോവലിന്റെ കമ, കൂട്ടികൾക്കു വിന്നതിച്ചു പറഞ്ഞുകൊടുക്കും. അഛ്ലുകിൽ വളരെതോളിന്റെയോ കൂറി ചുറ്റതിന്റെയോ ഒരു കവിത വായിച്ച് വിശദിക്കിക്കും; ശരിക്കും അന്നാപ-

ପାରିକବ୍ୟଂ ଆତମାର୍ଥମହିଂ ଆଯ ‘କବିଶିଳିକ୍ଷ’ ଆତିନ ଯୋଗ୍ୟରାଯବର କ୍ଷାପମୁଦ୍ରିକଳୀତି ନଟତିଥିରୁଣ୍ୟ. ଉଦ୍‌ଦେଶେ କୃତିକଳୀତି ସାହିତ୍ୟାଭିରୁଚି ବହୁରତତ୍ତ୍ଵବାନ ଅର ଶୁଣୁଗାମପରାରକ ସାଧ୍ୟିତ୍ୱିରୁଣ୍ୟ.

ହ୍ରମ୍ଭୋଷତର ଚିଲ ଅଭ୍ୟାପକମାର୍ଥକେତ୍ତିଲ୍ୟଂ (ଚିଲର ଏକାଳ୍ୟ ପଲର ଏକାନ୍ୟତାରେ ପାଇଗଲା) ଚିରିକାଳ ତୋକୁଣ ରୁ କାର୍ଯ୍ୟ ପାଇଦ୍ରୁ, ହ୍ରମ୍ଭ ସାହିତ୍ୟାଭିରୁଚିଯୁଦ ଆଶଂ ମନ୍ଦ୍ରିଲାକାଳ. ଅକାଳରତତ ପଲମ୍ଭୋଷା ମହାକବି ବହୁରତେବାଶ ଏକେରେ ଅଛୁଟେରେ ଆତିମିତ୍ୟାଯି, ଏବେ ରଣେବ ଜୀବସଂ ବୈଟିକି ବାନ୍ୟ ତାମସିକାରୀଙ୍କ. (ବହୁରତେବାଶ ଏତଣିତ୍ୟାଳ ଏକ ଜୀବକୁତୁଳିନ୍ୟ ଜି. ବୈଲୋପ୍ରିଭ୍ୟ, ହାତିଶରମ ତୁଟଣ୍ଡି ପଲରୁ ରହୁ. କୃତ୍ୟସମଯର ବହୁରତେବାଶ ଉଠାଇଥୁ - ବ୍ୟାକଣିଯୁତ୍ୟତିବର ସାହିତ୍ୟଚରତ୍ୟ କଲ୍ପମାତ୍ୟ ରାତି ବହୁର ବୈକୁଣ୍ଠର କୁତୁଳିନ୍ୟର ହାତିକୁଣ୍ୟ). ବହୁରତେବାଶ ବୈଟିକି ଉତ୍ତର ଜୀବସଙ୍ଗଭାବିତ, ତତ୍ତ୍ଵକୁତୁଳିତ ସଂକୁଳ୍ଯକଳୀତ ନିନ୍ଦା ଅଭ୍ୟାପକର, ଅନ୍ତେ ହତତ କାଣାଳ ରହୁ - ବୈଗୁତ ନାନ୍ୟ କାଣାଳ. ପଲମ୍ଭୋଷା ଅଭ୍ୟା ପକରକେତାଦୁ, ଏବେତଙ୍କିଲ୍ୟଂ ଓକେ ଏକୁତାନ ଶମିକୁଣ କୃତିକଳ୍ୟଂ ମୁକ୍ତ ନାଲ୍ୟପେର ବୀତାଂ ଉଣାବ୍ୟ. କୃତିକର ମହାକବିଯ ନମସକରିକବୁ; ଅନ୍ତେଗଠ ଆବର ଚେତତ୍ତୁପିଟିଚ୍ଛ ଆନ୍ଦୁଶହିକୁଣ୍ୟ. ଅର ପ୍ରଣାମବ୍ୟ, ଅର ଆନ୍ଦୁଶହିବ୍ୟ. ଏତିନି ଏକିନ୍ ଆନ୍ଦୁଶାର୍ଥ ଚେତିଚ୍ଛିରୁଣାଲ୍ୟ.

ଓରୁ ସତ୍ୟ ପାଇଦ୍ରୁ. ହୃତରାଂ କବିକୁଟାଯମକର କଣଭାଙ୍ଗ ଲୋକ ବହୁରନ୍ତ. ଆଗୋବକେ ଲୋକ ଯମାର୍ଥମତିରେ ବିଶାସିତ୍ୱିରୁଣ୍ୟ. କୁର ଚୁପ୍ଚାଯମାଯାତ ଏଣ୍ଟାବରକ୍ଷ୍ୟଂ କବିତ ଏଣ୍ଟାତାନାବ୍ୟ ଏଣ୍ଟାଙ୍କ! ଅର ବିଶାସମତିଲେ ବକ୍ତରାଂ ଭାଗ୍ୟପଶାତ ଏଗିକିନ ବେଶ ମନ୍ଦ୍ରିଲାଯି. (ଆ ଜ୍ଞାନେବ ବିଶାସିକୁକର୍ଯ୍ୟ. ଅର ବିଶାସଂ ହ୍ରମ୍ଭୋଷା ଚୁପ୍ଚିପୁଲରତ୍ତୁକର୍ଯ୍ୟ ଚେଯୁଣାବର ନମ୍ବକୁଣଙ୍କ.)

ଚଞ୍ଚିତବ୍ୟାପ୍ୟର ମରଣେଶେଷଂ ଅନ୍ତେପାତରିରେ ପେରିଲେ ‘ଚଞ୍ଚିତବ୍ୟାପ୍ ଆକାଶମି’ ପ୍ରବର୍ତ୍ତନାଂ ତୁଟଣ୍ଡି. ଆତିରେ କାର୍ଯ୍ୟଶରିଯାଯି ପ୍ରବର୍ତ୍ତନୀ ଚୁପ୍ଚିରୁଣ୍ୟ ପୋତ୍ୟିତ ଏନ୍.ଜି. ନାଥର ଅଣ୍ଟ. ଅନ୍ତେପାଠ ଏମ୍.ଏ.ନ୍.ଟି. ଯିଲେ ଉତ୍ୟୋଗମନ୍ୟ, ଟେଚ୍ସିଯୁଣିଯନ ପ୍ରବର୍ତ୍ତନକନ୍ୟ, ମାର୍କ୍ସିନ୍ୟ ଆନ୍ଦୁଲାବିର୍ଯ୍ୟ ଆଯିରୁଣ୍ୟ. ପାଇ ରାଷ୍ଟ୍ରିଯ ପ୍ରବର୍ତ୍ତନକର୍ଳ - ଏଣ୍ୟବ ଚୁପ୍ଚାତ ଯାତାତୁ ବାଯିଚ୍ଛିରୁଣ ରାଶ. ପିଲକାଲରତ ଅନ୍ତେପାଠ କୋଚ୍ଚି କୋର୍ପୁରେଷନିତ ଆଂଶମାଯି. ଚଞ୍ଚିତବ୍ୟାପ୍ୟର ଭାବ୍ୟ ଶ୍ରୀଦେଵିର୍ଯ୍ୟର ଆନ୍ଦୁ ଜୀବନୀ ମନ୍ଦାରକଷମିଯ ଅଣ୍ଟ. ଏନ୍.ଜି. ନାଥର ବିବାହଠ ଚେତ୍ୟତତ. ଚଞ୍ଚି ବ୍ୟକବିତରେଯପ୍ରତି ସାମାନ୍ୟ ବଲିଯ ରୁ ପାନଶମବ୍ୟ ଅନ୍ତେପାଠ ଏଣ୍ୟ ତିଯିକ୍ରୁଣଙ୍କ. ସରରାଗମ୍ୟ ଏକା ପେରିଲେ ରୁ ପ୍ରମିଲୀକରଣଶାଲ ନା ତତାନ୍ୟତ ଶ୍ରମ ବିଜତିଚ୍ଛିଲ୍ୟ. ଏନ୍.ଜି. ନାଥରୁର ଉତ୍ସାହତିରେ ନା

തതിയ വാർഷികാഖ്യാനങ്ങളിൽ എന്നെങ്കി ചങ്ങമ്പുഴ അക്കാദമിയുടെ പ്രവർത്തനം തകർന്നുപോയ ഇടപുള്ളി വായനശാല അത്യുന്നം ലളിത മായ മട്ടിൽ പുനരുദ്ധരിക്കപ്പെട്ടതും, ചങ്ങമ്പുഴസ്കൂൾക്കായനശാല എന്ന പേരിൽ ഒരു വാടകക്കെട്ടിടത്തിന്റെ കൊച്ചുമുറിയിൽ സാധാപനങ്ങളിൽ പ്രവർത്തിക്കാൻ തുടങ്ങിയതും, ചങ്ങമ്പുഴ അക്കാദമിയുടെ ആദിമുദ്ദ്യത്തി ലാണ്. വായനശാലയുടെ നേതൃത്വവും ദീർഘകാലം എൻ.ജി. നായർ പറിച്ചു. മുന്നുനാലുവാർഷികങ്ങൾ സാഹിത്യാത്മവഞ്ഞളായി, ചങ്ങമ്പുഴ അക്കാദമി കൊണ്ടാടി. പകൽ ഒന്നോ രണ്ടോ സാഹിത്യസമ്മേളനങ്ങൾ, രാത്രി കലാപരിപാടികൾ - അതായിരുന്നു വാർഷികോത്സവങ്ങൾ.

സ്ഥാപിച്ചതായും ഇടതുപക്ഷച്ചായവുണ്ടായിരുന്നു ആ സമേളന അങ്ങൾക്ക്. മുണ്ടയ്ക്കുന്നു, സി. അച്ചുതകുമുറപ്പ് (സി. അച്ചുതകുമുറപ്പ് ഇതിനിട എൻ്റെ അപ്പൻ അപ്പൻ മുത്തസപോദതിയുടെ മകളെ വിവാഹം ചെയ്തിരുന്നു. അതിനാൽ അദ്ദേഹത്തിന്റെ സാന്നിദ്ധ്യം ഇടപുള്ളിയിൽ സാധാരണമായി), കുറ്റിപ്പുഴ, കെ. ദാണ്ഡാരാൻ, എം.എൻ.അവദാൻ, തകഴി തുടങ്ങിയവരുടെ പ്രഭാഷണങ്ങൾ ആയിരുന്നു ചങ്ങമ്പുഴ അക്കാദമി വാർഷികങ്ങളുടെ പ്രധാന ആകർഷണിയിൽ - പതിവുപോലെ ജി.യുടെ 'പ്രസംഗകചേരി'കളും ഇടപുള്ളിയിലെ സ്കൂളുകളിലെ കൂട്ടികൾക്കായി സാഹിത്യമംസരങ്ങളും വാർഷികാഖ്യാനങ്ങളായി നടത്തപ്പെട്ടിരുന്നു. ചങ്ങമ്പുഴക്കവിതകൾ പലതും നിശ്ചൽ നാടകരൂപത്തിലും, കമാപസംഗത്യപത്തിലും അവതരിപ്പിക്കപ്പെട്ടിരുന്നു.

ഈ പ്രവർത്തനങ്ങളുടെ എല്ലാം അമരക്കാരനായിരുന്ന എൻ.ജി. നായർ പില്ക്കാലത്ത് പുരോഗമനസാഹിത്യസംഘത്തിലും പ്രവർത്തിച്ചു. മാർക്കസ്യും മാർക്കസിസ്സിലും, വിചാരരശ്മി എന്നിവ അദ്ദേഹം എഴുതി. ശത്രുക്കൾ എന്ന നാടകത്തിന്റെയും ഏതാനും ബഹിഗേരിയൻ കമകളുടെയും വിവർത്തനവും എൻ.ജി. നായർ നിർവ്വഹിച്ചിട്ടുണ്ട്. 1998 മാർച്ചിൽ ആൺ എൻ.ജി. നായർ എന്ന ഗോപിചേട്ടൻ മരിച്ചത്. അദ്ദേഹത്തിന്റെ പല ലേവ നങ്ങളും മാതൃഭൂമി, ജയകേരളം, നവയുഗം തുടങ്ങിയ ആനുകാലികങ്ങളിൽ കണ്ണത്താം. ചങ്ങമ്പുഴ നംമാരകവായനശാലക്കാർ അവ സമാഹരിക്കുന്നത്, തങ്ങളുടെ സ്ഥാപകനേതാവിനോടുള്ള കൃതജ്ഞത വ്യക്തമാക്കാനുള്ള വഴിയാണ്.

മാർക്കസിസ്സ് നേതൃത്വത്തിലുള്ള ഒരു ചേരി മാർക്കസിസ്സ് വിരുദ്ധ ചേരി എന്നിങ്ങനെ രണ്ടായി പിരിഞ്ഞാണല്ലോ പുരോഗമനസാഹിത്യപ്രസ്ഥാനം ഇല്ലാതായത്. ഒത്തുതീർപ്പ് എന്ന നിലയിൽ ചീല ധാരണകളിൽ എത്തി. മരണത്തിൽനിന്നും പുരോഗമനസാഹിത്യത്തോ രക്ഷിക്കുവാൻ

എൻ.വി. മുൻകെക എടുത്തു എന്ന സാഹിത്യചരിത്രം. കെ. ദാമോദരനും. മുണ്ട ചേറിയും, എം.എസ്. ദേവദാസും, കേശവദേവും, കാരുജാ. പൊൻകുന്നം വർക്കിയും എല്ലാം ശ്രമിച്ച പുരോഗമനസാഹിത്യപ്രസ്ഥാന തിരെ അവസാനത്തെത്ത് എന്നു വിളിക്കാവുന്ന സമേളനം 1956ൽ ഈ പ്ലാറ്റിയിൽ വച്ചു നടന്നു. സംഘാടകർ പ്രഗതിരായിരുന്നതുകൊണ്ട് എഴു തുകാരുടെ ഒരു വലിയ നിരതനെ അന്ന് ഈപ്ലാറ്റിയിൽ എത്തി. സമേ ഇനങ്ങൾ തീർന്നതോടെ, അനുരത്തജനശമങ്ങളും തീർന്നു. ഇരുചേരികളും നിഷ്ക്രിയങ്ങൾ ആയി.

കവിതയിൽ മാത്രമല്ല ഈപ്ലാറ്റിക്കാരായ എഴുത്തുകാർ പുതുവഴി കൾ വെട്ടിയത്. കമാസാഹിത്യത്തിന് പുതുമാനം നല്കിയ ടി.ആർ (രാമ ചന്ദ്രൻ) നേരിട്ടു സംഭാവനകൾ ശരിയായി വിലയിരുത്തപ്പെട്ടു എന്നു പറയാനാവില്ല.

ഇപ്പോഴും കലാ-സാഹിത്യരംഗത്ത് സജീവമായി പ്രവർത്തിക്കുന്ന ഇപ്ലാറ്റിക്കാർ ഉണ്ട്. ചിത്രകലാനിരുപകനായ വിജയകുമാർമേഖാനെ ഒരുക്കുക. ഈപ്ലാറ്റിക്കാർ ആയി മാറിയവരുടെ ഒരു വലിയ നിര എഴുപ്പായും കാർക്കിടയിലുണ്ട് - ബാലചന്ദ്രൻ ചുള്ളിക്കാട്, വിജയലക്ഷ്മി, തോഖൻ മാനും, കലാമണ്ഡലം കേശവൻ എന്നിങ്ങനെ.

ഈന് ഈപ്ലാറ്റി ഒരു മഹാനഗരത്തിനേരു ഭാഗമാണ്. മഹാനഗരങ്ങൾ ഇപ്പോൾ സംസ്കാരത്തിനേരു ഇന്ത്യൻഭാഗത്തിനേരു പ്രധാന വസ്തു ആയ കാരുണ്യം നഗരസംസ്കൃതിക്കുവേണ്ട.

‘തെരുവിൽ കാക കൊത്തുന്നു ചതു പെണ്ണിനേരു കണ്ണുകൾ മുലചപ്പിവലിക്കുന്നു നരവർഗ്ഗനവാതിലി’

കവി കാണിച്ചു തന്ന ഈ കനൽ എങ്ങനെ ബേബിപ്പുഡിന്റെ പരസ്യമാകാം, കണ്ണടയുടെ പരസ്യമാകാം, ഭേദസിരിഡിന്റെ പരസ്യമാകാം എന്ന കാരുത്തിൽ മാത്രമേ ആ സംസ്കൃതിയിൽ തർക്കം ഉണ്ടാവു. ഈപ്ലാറ്റിയുടെ സാഹിത്യപാരമ്പര്യം അങ്ങോട്ടാണ് പോകുന്നത് എന്നു ഞാൻ പറയുന്നില്ല; അങ്ങോട്ടു പോകരുംതെ എന്ന് പ്രാർത്ഥിക്കുന്നു എന്നു മാത്രം. പ്രാർത്ഥനകൾ നിഷ്ഠാലഭങ്ങളായി തീരുന്ന കാലാല്പദ്ധതിൽ വിണ്ണും വിണ്ണും പ്രാർത്ഥിക്കുന്നു.

••

കാല്പനികതയുടെ രാജഗില്പം

കാണാൻമെൻ്റ് 'വിക്രൂറി' എന്ന കമ സ്വത്രന്തവിവർത്തനയ്ക്കി ചുടെ വിടർന്നാൽ ചങ്ങമ്പുഴ ചമച്ച വണ്ണകാവ്യങ്ങൾക്കും 'യവനിക'. എന്നുകൊണ്ട് ഈ കമ സീകരിച്ചു? എങ്ങനെ അവിടവിട ഇതു വികസിപ്പിച്ചു? ഒരു വിവഞ്ചാത്മക പഠനം.

കെ.പി. ശ്രീരാജ്

അനുരാഗംപോലെ, അപ്രാപ്യമായ ആദർശംപോലെ, ചങ്ങമ്പുഴക്കു വിത ഇളംനാളിലേ എന്ന ആകർഷിച്ചുപോന്നു. ഇളംനാളുകൾ എന്നു വെച്ചാലോ: എരെക്കാല്ലും ഇഉരികൾ കേടുപാറിന്നതും, ഇഉണം മനസ്സിൽ പതിന്നേതതും, എന്നോ കടംവിട്ടാനേന്ന കണക്കേ അവ മുളിനടന്നതും ഒക്കയായ കാലം പോടു. കിട്ടാവുന്ന കൃതികളെടുത്ത് കേവലമായ ഒരുവക ധ്യാനഭായത്തോടെ വായന തുടങ്ങിയത് എന്നായിരുന്നു? അതീതകൗമാരം എന്നോ ആരബ്യയയ്ക്കാവനം എന്നോ ഒക്കെ പറയുന്ന താവും അനന്തരത പാകം. അർത്ഥം, യുക്തി-നെന്നും അന്ന് കടുത്ത ബാധ്യ തയ്യാറായിരുന്നു. അവനവന്നുതന്നെ അറിയാത്ത ഭാവബഹ്യതയോടെയാ വന്നും വായന നടന്നുവന്നത്. വായിച്ചത് അപ്രശ്നിക്കുക എന്ന ഭാരം അന്ന് അനുഭവപ്പെടാറില്ലായിരുന്നു. വായനയുടെ ഈ കൂളിർത്ത പ്രഭാതത്തിലാണ് ചങ്ങമ്പുഴക്കവിതയോടുള്ള ആകർഷണം ആരംഭിക്കുന്നത്. ആകൃഷ്ണനാ വുക എന്നല്ല, അഭിഭൂതനാവുക എന്നാവും അനന്തരത അവസ്ഥയ്ക്കു പറ്റിയ പദം.

‘യവനിക’യുടെ കാര്യത്തിലാണെങ്കിലോ, ഒരു വിശ്രഷംകൂടി: രാത്രി എരു നീണ്ടിട്ടും പുർണ്ണിയാവാതെപോയ ഒരു കമ്പാപ്രസംഗമാണ് എന്ന അതിലേയ്ക്ക് ആദ്യമായി ഇണക്കിയത്. നായകനായ ശേവരകവിയുടെ പ്രശസ്തി നാടുനീളെ പ്രചരിക്കുന്ന പ്രകരണം:

“നാടുനീളപ്പരന യശസ്സിൻ
സഹാടികാദ്യിലാമഗനായി
പുജതൻ പുർണാകൂംഭാഡിഷിക്ത-
രാജഗായകനാമം വിളഞ്ഞി”

കിവനക്കാട്ടുറി

എന്ന് നാലാംവര്ഷം ആരംഭിക്കുന്നു. ഇടയറാർ അദ്ദേഹത്തിന്റെ ശാന്തികൾ എറുപാടി ‘ഉച്ചവെയ്യലിൽ നിലാവു പുരട്ടി’ ആസ്തിൽ നീങ്ങുന്ന തോണികൾക്കുള്ളിൽ കേവുകാർ അവ ഭാവമാപ്പിച്ചു നേർപ്പിച്ചുനീട്ടിച്ചൊല്ലി. കുക്കണ്ണങ്ങൾ കിലുങ്ങിക്കിലുങ്ങി മക്കാർ തയിൽ കലക്കുന്നോൾ ശ്രാമഗൈഹ മുഖങ്ങളിൽനിന്ന് ആ പ്രേമഗാനങ്ങൾ വീർപ്പുവിട്ടുത്തി- ‘താലി പൊട്ടിച്ചോ രോമൽക്കുഷകബാലികതൻ സമ്പത്തികളുപോലെ!’ കാമുകരുൾ മലർമടിത്ത ത്തിൽ ചാന്തുവീഴ്ചും പ്രഭുവരപുത്രി ‘പ്രേമസാന്ദ്രസാകൃതസ്ഥിതത്തോട്’ ആ മനോഹരഗാനങ്ങൾ പാടി. കർഷകയോധൻ അറുരുണ്ട വരുതിയിൽ കൊക്ക രണ്ണിയിൽ ത്താവിട്ടു തേവി നിൽക്കേ ഒപ്പും ആ പാട്ടുകൾ ഒഴുകി. ഉച്ചനേ രത്തു പൊത്തിലോതുങ്ങി കൊച്ചരിപ്പാവു കുവുന നാളിൽ, കുട്ടിനുള്ളിലി രൂനു പാടാനും ഭാഗമില്ലാത്ത കൊച്ചരിപ്പാക്കൾ-അതായത് കൃഷിത്തൊഴിലാളരായ പുലപ്പെണ്ണകിടാങ്ങൾ ‘ചേലുമുട്ടുമൊരീണത്തിലോനിച്ച്’ ആ ശാന്തതങ്ങൾ ആലപിച്ചു. അനുഭവമുറ്റത് അരയാൽത്തറമേൽ വടമിട്ടിരുന്ന് ധൂമപാനത്തിൽ വ്യാപരിക്കുന്ന* കാർപ്പടിക്കാർ, രാധികാമാധവരാഗധാടി വായ്ക്കുന്ന ശ്രേബരകവിയുടെ ശീല്യകൾ പാടി. ഇനിശോ:

ചുന്നലേവയോരല്പം സ്ഥൂരിച്ചാൽ
മനവായു വന്നൊന്നു മന്തിച്ചാൻ,
ജാലകങ്ങൾ, സദനാക്കണങ്ങൾ,
ചോലവുക്കൾച്ചുവടക്ക്, ഓരം
എങ്ങനീനുമുയർന്നു നാടാകെ-
തിന്നിട്ടുമകവിയുടെ ഗാനം!
പിച്ചയാചിച്ചലയുവോർപ്പോലു-
മുച്ചരിച്ചിതക്കാവു വണ്ണങ്ങൾ,
പൊൻമുടി ചുട്ടും മനവർപ്പോലു-
മുണ്ണമയിൽപ്പാടിയുള്ളിതകങ്ങൾ.
എന്നുവേണ്ട, കവിയുടെ ഗാന-
മൊന്നുരുഡു വർക്കളെന്നാലും
അല്ലെന്നു ഹൃദിന്മാക്കിടാ-
തില്ല നാട്ടിലവനൊരുംഗാർഹപോലും!

കമയുടെ നീക്കത്തെല്ലംബന്നിച്ചിട്ടതേതാലും എരെ നിർണ്ണായകമില്ലാത്ത ഈ പ്രകരണം എത്തിനാണ് കാമികൾ അന്ന് അത്ര വിസ്തരിച്ചത്, ആവോ? വിസ്തരിച്ചത് ശ്രേബരകവിയുടെ കാര്യമല്ല, സ്വന്തം കാര്യം തന്നെ എന്നു തിരിച്ചറിയാൻമാത്രം ചങ്ങവുംയിലേയ്ക്ക് എനിക്കുന്ന

* തീർത്ഥമയാനക്കാർ

അനുപദേശം ലഭിച്ചിട്ടില്ലോ. സമുഹത്തിന്റെ വിവിധതലങ്ങളിൽ താൻ എങ്ങനെന വിപുലമായി താലോലിക്കപ്പെടുന്ന; എന്ന് മറ്റൊരക്കിലുമൊരു മലയാളകവി ഇതു ആത്മവിശ്വാസന്നേഹാടം വിളംബരം നടത്തിയിട്ടില്ല എന്ന തല്ലേ വസ്തുത? അതിലേയ്ക്കൊന്നും കണ്ണു മിചിയാത്ത ഞാൻ, കമ എങ്ങുമെങ്ങും എത്താതെ നിർത്താൻ ഈ വിന്റതാരം കാരണമായിപ്പോ യല്ലോ എന്ന് അനു മുനിഞ്ഞിട്ടുണ്ടാവാം. എന്നാലും, എന്നെ അതു നന്നായി സ്വപർശിച്ചു. ‘അല്ലെന്നു ഹൃദിസ്ഥമാക്കീടുക’ എന്നു പറഞ്ഞില്ല, സംഭവിച്ചത് അതുതനെന: ‘ഉച്ചനേരത്തുപൊതിലോതുണ്ണി....’ എന്ന ഭാഗം സദസ്സിൽവെച്ചുതനെ എനിക്കു ഹൃദിസ്ഥമായി.

‘യവനിക്’ ഇങ്ങനെ അല്പപരമാന്ന ഉയർന്നുകണ്ടതുവഴി എന്റെ ഹൃദയം ഏറ്റുവാങ്ങിയത്, സാർവ്വത്രികമായ ആദിമുഖ്യവും അംഗീകാരവും കൈവന്ന ഗാനലോലനായ കവി എന്ന സങ്കല്പമായിരുന്നു. ആയിരത്തി തന്താളായിരത്തി അപവരുകളുടെ ആദ്യപാതി; ചങ്ങമ്പുഴ അനു വിസ്മയ തനായിട്ടില്ല. മഹാകവി വള്ളരേതാളിന്റെ സാന്നിധ്യം എതാണ്ട് അക്ഷരാർത്ഥത്തിൽത്തനെന ശ്രസ്വിച്ചുപോരിക്കയാണ് ഞാനെന്. അദ്ദേഹത്തോടുള്ള ആരാധന സുശ്രദ്ധവുമായിരുന്നു. എന്നാലും, ‘യവനിക്’ ഡിലെ ശേഖരകവിയുടെ പരക്കയുള്ള സംഘടിയോടു സമീകരിക്കേണ്ടതു ചങ്ങമ്പുഴ ദയത്തനെ എന്ന സംഗതിയിൽ എനിക്കു സംശയമേ ഉണ്ടായില്ല.

കുറച്ചുകൂടി കഴിഞ്ഞാവാം, അല്പപം അർത്തവും യുക്തിയുമൊക്കെ കൂട്ടിയിണക്കിക്കൊണ്ട്, ഞാൻ ചങ്ങമ്പുഴയെ കൂത്തിയിരുന്നു വായിക്കുന്നത്. ‘യവനിക്’യും വായനയ്ക്കു വിധേയമായതു സ്വാഭാവികമം. പക്ഷേ ഈ കാവ്യത്തെ വലിയതോതിൽ ഇശ്വരിടത്തു നോക്കാനൊന്നും തോന്തിയില്ല എന്നതേതെ സത്യം. അതിനേക്കാൾ അനുഭൂതികരം, എത്ര പ്രിയപ്പെട്ട കൃതിക്കും സ്വയം അടിപ്പെടുക്കാട്ടുക്കുകയാണ് എന്ന എന്റെ ശീലം ഇരിക്കേണ്ട. ‘യവനിക്’യുടെ അപഗ്രാമമനും നീട്ടിവെയ്ക്കാൻ വേറൊരു നിമിത്തം വിണ്ണുകിട്ടുകയും ചെയ്തു. ടാഗോറിന്റെ ‘വിക്രറ്റി’ എന്ന കമരയു ഉപജീവിച്ചുകൊണ്ടാണല്ലോ ഈ കാവ്യം ഉരുത്തിരിയുന്നത്. അപ്പോൾ ആകമരയെ അവലംബിച്ചുകൊണ്ടു വേണ്ട അപഗ്രാമമനും ആരംഭിക്കാൻ? അന്നതെത അനോഷ്ടണങ്ങൾക്കിടയ്ക്കൊന്നും ‘വിക്രറ്റി’ കിട്ടിയില്ല. ‘യവനിക്’യുടെ സ്വത്വം നിർബന്ധിക്കാനുള്ള പ്രലോഭനം പിന്നീടും പലപ്പോഴായി പ്രവർത്തിക്കായ്കയല്ല-വേണ്ട എന്ന് എന്റെ സ്വത്വത്തിന്റെ രീംഗൾ, ഒപ്പ്, ഞാനറിയാതെ വിലക്കാനും മിനക്കെട്ടിരിക്കാം. ‘വിക്രറ്റി’ കിട്ടായ്ക്കു എന്നാരു കാരണമുണ്ടല്ലോ സ്വയം ന്യായിക, രിക്കാൻ....! ‘അത്രശേഖരനുഭൂതിയുണ്ടെച്ചരുക്’ എന്നാരു പ്രയോഗമുണ്ട് ‘യവനിക്’യിൽ. പുണ്യസ്ത്രിക

നുമായുള്ള മത്സരത്തിന്റെ ഭാഗമായി, ശ്രേബരകവി രാധാകൃഷ്ണന്നസമാഗ മത്തെ സ്വ.എഴുച്ച് രാജസദസ്സിൽ പാടിയ ഗാനം ചമച്ച ഭാവതാരള്യമാണ് അതിലുടെ അവതരിപ്പിക്കുന്നത്.

വർണ്ണനാതീതമാമൊരാനന്നം
തനിൽനിന്നുവുമേതോ വിഷാദം;
ഉൽക്കട, മലപ്രമേയ, മവ്യക്കതം
ഉൾക്കള്ളത്തിലുലാവിയുലാവി

എന്നഭേദ ഇതിനു ലഭിക്കുന്ന വിസ്താരം. ഇത്തരത്തിലെബാരു സർഗ പ്രതിഭാസമാണ് ചങ്ങമ്പുഴയുടെ ഈ മികച്ച കാവ്യം; ഇതിനെ ഈ വിചർത്ഥാൻ ശക്തിക്കണം എന്നതായിരുന്നില്ലോ യഥാർത്ഥത്തിൽ എന്നെന്ന് നില?

ഈ വിചർത്ഥാതെ നിവൃത്തിയില്ല എന്നായിരിക്കുന്ന ഇപ്പോൾ. യവ നികയുടെ വിശകലനം ഇവിടെ* എന്നെന്ന് നിയോഗമായിപ്പോയി. ചങ്ങമ്പുഴ ക്രവിതയുടെ വെറും വിഭ്രമാരുക്കതയിൽനിന്ന് ഒരുപക്ഷേ ഇതിനകം, ഒരു ദിംബരെ, മുഖതനായിക്കഴിഞ്ഞിരിക്കാം. വിശകലനത്തിനും വിലയിരുത്ത ലിനുമെല്ലാം, ഈ ക്രവിതയും വിധേയമാക്കാൻ വിരോധമാനുമില്ല എന്ന നിഗമനത്തിൽപ്പെട്ടു താൻ മുതിരുന്നിരിക്കാം. ഇപ്പോഴാവട്ട്, എന്ന ക്ഷേണി ക്കാതെ 'വിക്രറ്റി' എന്ന ടാഗോർക്കമെ കിട്ടുകയും ചെയ്തു.

***

മുഖ്യക്കമായ പാണ്ഡിത്യത്തോട് മുദ്രുലമായ കവിതാത്തിന് ഏറ്റുമും ട്രേണിവരുന്ന കമ്മ്യാണിത്. ഒരു പക്ഷേ എത്രു കാലത്തും സാംഗത്യമുള്ള ഓൺ. പക്ഷേ കാല്പനികതയുടെ കാഴ്ചപ്പൂടിൽ ഈ സാംഗത്യത്തിന് ആക്ക മേരുന്നു. പാണ്ഡിത്യം ക്രവിതയ്ക്ക് അനുകൂലമല്ല എന്ന പക്ഷം കാല്പനി ക്രതയ്ക്ക് ഉണ്ടാ, എന്തോ? പാണ്ഡിത്യത്തിന് അതീതമായ അനുഭൂതിയാ വണം ക്രവിതയുടെ പരമസത്ത എന്ന പക്ഷം ഉണ്ടാവാം. ഭാരതീയ പാര സര്പത്തിൽ കാല്പനികതയുടെ പല ആദ്ദോളനങ്ങളും ആത്മസാർക്ക രിച്ച ക്രവിതാണ്ണല്ലാ കാളിഭാസൻ. അദ്ദോഹം പാണ്ഡിതനായിരുന്നുതാനും. എന്നാലും കേവലപാണ്ഡിത്യത്തിനു കൈ എത്താത്ത എന്തോ പേലവതു മല്ലേ ആ ക്രവിതയെ അനന്നയമാക്കുന്നത്? പാണ്ഡിത്യം മാത്രമാണ് മാന ദണ്ഡമെങ്കിൽ, ശ്രീഹർഷാദികൾ കാളിഭാസനെ പിന്തള്ളിക്കള്ളയില്ലോ? കാവോച്ചകർഷ്ണത്തിലേയ്ക്കു ഫലിക്കാതെ പാണ്ഡിത്യത്തെ പരിഹരിക്ക യാവും ക്രവിതയ്ക്ക് ആശാസ്യം എന്നാവണ്ണേ കാളിഭാസൻ അഭിമതം?

* മെയ് അവസാനം പുപ്പണ്ണുബിൽ എൻ.വി.ടിരു സംഘടിപ്പിച്ച കവിതാക്കാവിൽ ചങ്ങമ്പുഴയാ യിരുന്നു പ്രധാനപ്പിഴയം. അവിടെ അവതരിപ്പിച്ച പ്രശ്നന്മാണിത്.

സമുലപ്പൻതാവലേപങ്ങളിൽ ഉത്സുകരായ ദിനങ്ങാഗന്നാരുടെ സാമൈപ്യം ഒഴിവാകി സഞ്ചരിച്ചോളാനാണല്ലോ അദ്ദേഹം സ്വന്തം കാവുമേഖലത്തെ ഉദ്ദോധിപ്പിക്കുന്നത്. ഈ പടലപിണകം പരമ്പരയായി തുടരുന്നു. ഇതിനുതക്കെ പദ്ധതിലം ഇന്നത്തെ ചുറ്റുപാടിൽ ലഭിക്കാൻ ശ്രദ്ധക്കും എന്നു തോനിയിട്ടാം ടാഗോർ ഒരു രാജാവ്, കൊട്ടാരം, രാജകവി, ആ രാജക വിരെ വെല്ലുവിളിച്ചുകൊണ്ടത്തുന്ന പണിയിതമല്ലോ, ഇരുവരുടേയും ഏറ്റു മുട്ടൽ എന്നല്ലോ വിശദാംശങ്ങൾ വിന്യസിച്ചുകൊണ്ട് കമ പഴയകാല തതിൽ കൊണ്ടുപോയി കൊള്ളുത്തിയത്. കമയുടെ ബാഹ്യസാധ്യതപോടെ, ആര്ഥരസത്തെ ഇന്നും പ്രസക്തംതന്നെ. ഏറ്റുമുട്ടലിൽ കവി തോറുപോവുന്നതായിട്ടാണ് പുറമേയക്കു തോന്നുക. രാജാവ് ഹാരമണിയിച്ചു മാനിച്ചതും ജനം ആർത്ഥത്തുവിളിച്ചു ഭ്രാഡിച്ചതും പണിയിതെന്നയാണ്. എന്നാലോ, ഇത്തരം പ്രകടനത്തിനെന്നും മുതിരാതെ, മരഞ്ഞിരുന്ന് കവിതയെ മനസ്സിലെയ്ക്ക് ആവാഹിക്കുന്ന സഹ്യദയത്വം തിരിച്ചറിയുന്നു, യമാർത്ഥവിജയം കവിയുടേതുതന്നെ. ആവ്യാതാവായ ടാഗോറിന്റെ അനുഭാവം കവിയുടെ നേർക്കുത്തന്നെ. ആ നിഗമനത്തിനു നിർക്കുമാറേതെ കമയുടെ സംവിധാനം. ‘വിജയം’ എന്നു കമയ്ക്കു പേരിടപ്പോൾ ആ വിജയത്തിന്റെ ബാഹ്യവും ആര്ഥരവുമായ വിഭേദങ്ങൾ, അവ തന്മില്ലെങ്കിലും വിരുദ്ധത-ഈ വക അംശങ്ങളും ടാഗോർ ആലോച്ചിച്ചിട്ടുണ്ടാവാം. കവിതയെ വെല്ലുവിളിച്ചുകൊണ്ട് രാജസദസ്സുകളിൽനിന്നു രാജസദസ്സുകളിലേയ്ക്കു ജൈത്രയാത്ര നടത്തുന്ന ഉദ്ഘതമായ പാണിയിൽപ്പോലെ, എന്നത് നമ്മുടെ സാഹിത്യപെത്യക്കത്തിലെ ഒരാദി രൂപമാണല്ലോ. ഈ പാണിയിൽപ്പോലെ, വളരും അർഹിക്കുന്നു എന്നുതന്നെയാശാം പരക്കെ ധരിക്കുക. പൊരുളിലേയ്ക്കു ചികഞ്ഞുചെന്നാലോ, പുറംപൊലിമകൾക്കപ്പെട്ടിട്ടും കവിതമാണ് ശരിക്കും ജയിക്കുന്നത് എന്നു ഗ്രഹിക്കാറാവും. അങ്ങനെ ഗ്രഹിച്ച് അങ്ങോട്ടണായുംപോഞ്ചേയ്ക്കും ആ പട്ട പിന്നെ കവിതയെന്നു ശവക്കച്ചയായി പരിണമിക്കുന്നു എന്നതാകുന്നു ദയനീയത്.

ഈ കമയ്ക്ക്, അമവാ ഇതിൽനിന്നു നിർധരിക്കാവുന്ന അർത്ഥ വാദത്തിന്, ടാഗോറിന്റെ അനുഭവവുമായി നേരിട്ടുവള്ളു ബന്ധവും കല്പപിക്കാമോ-അറിഞ്ഞുകൂടാ. ഇല്ല എന്നാണ് കരുതേണ്ടത്. എന്നും ആദര തിന്റെ അമൃതം നൃണാഞ്ഞത് ആളുല്ലോ ടാഗോർ? അവഗണനയുടെ തിക്കം താൻ കുടിച്ചിട്ടില്ലല്ലോ? പിന്നെ എന്നാവും ‘വിക്രറി’പോലെരു കമ രചിക്കാനുള്ള പ്രചോദനം? തനിക്ക് ആസ്വാദകരും ആരാധകരും എന്നാട്ടും; എന്നാൽ, താൻ ശരിക്കും മതിക്കുന്ന, തന്റെ അന്തഃശ്രൂതിയുമായി തികച്ചും ലയിക്കുന്ന ഏതോ രാജൈച്ചാല്ലിയുള്ള ആകാംക്ഷ എഴുത്തുകാരൻ എന്ന നിലയിൽ ടാഗോറിനെന്നും വല്ല നിമിഷത്തില്ലും അലടിയിരിക്കുമോ? അതിൽനിന്നു വാർന്നുവിണ്ടാവുമോ ‘വിക്രറി’.

മലയാള കാല്പനികതയുടെ മഹാപാതിനിയും വഹിക്കുന്ന ചങ്ങ സുചയിൽ ഇത്തരമൊരു അല്ല് ശക്തമായി സദാ സ്വപനിച്ചിരിക്കാം. ആദ്യ രചനകളിൽ എന്നായ ‘ആ പുമാല’തനെ ഇതിന്റെ ആവിഷ്കാരമായി എടു ക്കാവുന്നതല്ല. ‘ആരാമത്തിന്റെ രോമാണു’മായ പുമാലയുംകൊണ്ട് തന്റെ കവിതയുടെ കനി അനേഷിച്ചിറിഞ്ഞിയിരിക്കയാണ്: ആരു വാങ്ങ്യും ഇത്? വാങ്ങാൻ സന്നദ്ധരായി ധാരാളം സന്ദർഭ സമിപിക്കുന്നു. അവരെ യാന്നും വകവെയ്ക്കാതെ ആ കനി അനേഷണം തുടർന്നു. ഒടുക്കം ‘കാട്ടിലാമരച്ചോട്ടിലായി ഉച്ചവെയ്യലേല്ക്കാതുല്ലസിക്കുന്’ നിസന്നായ ആട്ടിയകുമാരൻ ആൽ കൊണ്ടുചെന്നു അർപ്പിക്കുന്നതിലൂടെ അവളുടെ നിർവ്വതി. കാല്പനികതയെല്ലാംബന്ധിച്ചിട്ടെന്താളും ഈ ഘടനയ്ക്ക് പ്രതീ കാത്മകമായ പൊരുളുംബന്നു വേണു കരുതാൻ. ഇവിടെ വിജയത്തിന്റെ വേരെ ഏതു കൊട്ടിച്ചുംനുള്ളതും കവിയെ തൃപ്തിപ്പെടുത്തുന്നില്ല - തനിക്ക് സമാനപ്രധാനതാം സ്ഥാപിക്കാവുന്ന ആ ഒറ്റ വ്യക്തിയോടുള്ള തന്മയിഭാവമോഴിക്കെ. ആ തന്മയിഭാവം ഒന്നുകൊണ്ടു മാത്രം താൻ തൃപ്തിപ്പെട്ടോളുംതാനും - മറ്റു കൊട്ടിച്ചുംനുള്ളതുകളിൽനിന്നൊക്കെ ഭേദഗതിയാലും.

നിഷ്ഠലമല്ലെൻ ജയം തോഴ
നിനക്കായ് പാടുനോൾ,
നിഷ്ഠലമല്ലെൻ ശാന്തം
നീയതു മുളിനടക്കുനോൾ

എന്ന് നമ്മുടെ കാലത്തെ കാല്പനികതയുടെ സുക്ഷ്മനാദമായ സുഗതകുമാരി. ശുഖ്യയുക്തികൊണ്ടു വിശദമാക്കാൻ ഒരു പക്ഷേ വിഷമ മുള്ളു ഇത്തരമൊരു മനോനില ചങ്ങവുചയിൽ സുഗതമാണ്. ടാഗോറിന്റെ ‘വിക്രറി’യിൽ തന്നെ തിരിച്ചറിയാൻ ഈ മനോനിലയാവണം കാരണം. ചുരുക്കം ഇതാണ്: ടാഗോറിന്റെ ആത്മവാദം നിരക്കുന്നത് ചങ്ങവുചയുടെ ആത്മവത്ത യ്ക്കായിരിക്കും.

എന്ന് ഏതു സാഹചര്യത്തിലാവും ചങ്ങവുചയും ടാഗോർക്കുമെ യുമായി സന്നിച്ചിരിക്കുക? ഒരു ഉഹാഹവുമില്ല. എങ്കിലും എന്ന് ഉറപ്പ്: സന്ധിച്ച വഴിയേ കമയിൽ സ്വയം കണ്ണെത്തതിയിട്ടുണ്ടാവും. കമയുടെ ഭാവസുചന യോക് ടാഗോർ നേടിയതിലേരെ താഡാത്യും താൻ നേടുകയും ചെയ്തി രിക്കും. വിവർത്തനത്തിന്റെ, ഉത്തേജിതമായ പുനരാവിഷ്കാരത്തിനാണ് താൻ തുനിഞ്ഞത് എന്ന വസ്തുത അർത്ഥശർഭമായി തോന്നുന്നു. അതും എന്നൊരുവിധം പുനരാവിഷ്കാരം: കമയിലെ പ്രമേയത്തിന്റെ എത്ത

ഇഴയും വിസ്തരിച്ചു വിടർത്തി വേറൊരു ശില്പംതന്നെ നെയ്യലായിരുന്നു അതിന്റെ നിയോഗം. വിസ്താരം അനുപാതം തെറ്റുന്നുണ്ടോ എന്ന ആശങ്ക അസ്ഥാനത്തല്ല. അതു ചങ്ങവൃഷിശൈലിയുടെ സഭാവമാണെല്ലോ; ചാരു തയിൽ സ്വയം മറക്കുന്നതുവഴി, ആ ആലാപനം സാന്ദ്രതയെ നിരസിച്ച്, സരളതയിലേയ്ക്കു ചാത്ത്, അങ്ങനെ നീണ്ടുപോവുക സ്വത്തിലിഖം എന്ന ആശസിക്കയേ നിവൃത്തിയുള്ളൂ.

ഇതരം വിപുലന്തതിനും വിലാസപ്പട്ടതലിനും മുതിരുന്നു എന്ന ഫോറെ, മുലകമയിൽ മുഖ്യമായ വ്യതിയാനമാനും ‘യവനിക’ വരുത്തു നില്ല. മുലകമ ടാഗോർ നേരിട്ട് ഇംഗ്ലീഷിലോ ബംഗാളിയിലോ ചമച്ചിരി കുക-നിശ്ചയമില്ല. ഏതായാലും ചങ്ങവൃഷ ആശയിച്ചത് ഇംഗ്ലീഷ്‌രൂപത്തെ ആവശ്യമെല്ലോ. ഈ രൂപത്തിൽ ശേഖർ, നാരായണൻ, പുണ്യരീക് എന്നൊക്കെയാണ് പാത്രസംജ്ഞകൾ; ഇവർ ഒത്തുകൂടുന്ന രാജ്യമാവട്ട, ‘അമരാപുരം’. ഇവയെ ശേഖരൻ, നാരായണൻ, പുണ്യരീകൻ, അമരാപുരി എന്നെല്ലാം മലയാളത്തിന്റെ വടവിലാക്കിയിട്ടുണ്ട് എന്നത് ഇന്നത്തെ നിലയ്ക്ക് എടുത്തുപറയേണ്ട വസ്തുതയെന്നാണാം. ആ വടവേ മറന്നു കളഞ്ഞ മട്ടിലായിട്ടുണ്ടെല്ലോ ഇന്നു വാക്കുകളോടുള്ള നമ്മുടെ പെരുമാറ്റം. അമരാപുരിയിലെ അരുമയായ രാജകന്യകയെ അജിത് എന്നുമാത്രമല്ല അജിതകുമാരി എന്നുതന്നെന്നാണ് ചങ്ങവൃഷ വ്യപദേശിക്കുന്നത്. ഈ അജിതകുമാരി മേലേ മട്ടപ്പാവിൽ പട്ടയവനികയ്ക്ക് പിന്നിൽ വർത്തിക്കുവേ, താൻ കാണാത്ത അവളുടെ കാതിൽ പതിയാൻ പാകത്തിൽ ഉറക്കെയഞ്ഞെ കൊട്ടാരം കവിയായ ശേഖരൻ താഴെ രാജസന്നിധിയിൽ നിന്ന് അനന്ന് നവഗാനങ്ങൾ ആലപിക്കാൻ. “He sent up his song towards the star-land out of his reach, where, circled with light, the planet who ruled his destiny shone unknown and out of his Ken” എന്ന് പ്രായേണ വസ്തുതാപരമാണ് ഈ വശം അവത്തിപ്പിക്കുന്ന ആദ്യവണ്ണികയിൽ ടാഗോർ നിന്റെ വാക്യം. വല്ലൊരു ഭാവവും അതിൽ വരുന്നുണ്ടെങ്കിൽ അത് ആരാധനയുടെതാണ്, ആരമ്മസമർപ്പണത്തിന്റെതാണ്. യവനികയെപൂറ്റിയാവട്ട, യമാ വിലോരു പരമാർശമേ കമയിൽ കാണുന്നുള്ളൂ. അതുപോലും screen എന്നു നാമമായിട്ടും, screened balcony എന്നു പിശേഷണമായിട്ട്. ചങ്ങവൃഷയോ, അതിനെ നാമമായി പ്രതിഷ്ഠിക്കുന്നു; പുതിയ ശൈലിയിൽ പറഞ്ഞാൽ പുരി പ്രകേഷപണവും നടത്തുന്നു.

“മണ്ണവർണ്ണചുരുളിടത്തിങ്ങി-
കുഞ്ഞലത്താങ്ങലങ്ങിങ്ങാഴുകി,
മിന്നും പട്ടയവനിക്”

എന്ന് വിശ്വേഷപരിചരണത്തോടെയെത്ര ചങ്ങമ്പുഴയുടെ അവതരണം. അതെയുമല്ല, അദ്ദേഹം കാവ്യത്തിന്റെ പേരാകൻ ‘യവനിക’യുടെ പുതിയ പ്രസക്തിയും അരുളുന്നു.

‘മണ്ണജിമയക്കു മണിയരങ്ങാമാ മണ്ണതവർണ്ണാതെറിക’ ഇടുട പിന്നിൽനിന്ന് ഞൊടിയിട ‘ഒരു നിശ്ചാസലോഗം എത്രോ കക്കണ്ണസരമോ ടിടകുടി സംക്രമി’ക്കുന്നതിന്റെ ആവ്യാനം കമയെ ആശയിച്ചുകൊണ്ടു ഇള്ളതുതന്നെ. എന്നാൽ അതെയുംകൊണ്ടു നിർത്തുന്നില്ല ചങ്ങമ്പുഴ. ആ മണ്ണതവർണ്ണാ തെറികൾക്കുനേരെ ‘പാട്ടുറഞ്ഞ ഹൃദയപ്പന്നങ്ങളോടെ, പാതി കുപിയ കണ്ണുകളോടെ, ശൈത്യതസ്മിത സാന്നാസുനായി’ ഗായകൻ ശിരസ്സു തിരിക്കുന്നുണ്ട്. ‘espys’*എന്നു ടാഗോൾ ഉപയോഗിക്കുന്ന ഒറ്റ ക്രിയയുടെ വിസ്താരമാണിൽ. ശിരസ്സു തിരിക്കുന്നേണ്ടോ:

“ചെബണ്ണാളി ചേർന്നതിമുദ്രവാകും
രണ്ടു കൈവിരത്തുന്നുകൾ ചുട്ടി,
ഹാ, ഞൊടിയോരു മിന്നൽക്കൊടിക്കാ-
യാണ്ണവിക്കൊരിത്തിൽ നീങ്ങാം.”

കമ അനുഭവിക്കാത്ത ഈ സ്വാതന്ത്ര്യത്തിന്റെ സാഹമല്ലോ സവിശേഷം:

“അണ്ണജനകണ്ണൻമുനയൊന്നുലഞ്ഞു,
മണ്ണജുഹാസമാരല്ലപം പൊഴിഞ്ഞു.
അത്രമാത്രം-അരബ്ലണ്ടിക്കുള്ളിൽ
ബഹുമായീ മറഞ്ഞറി വീണ്ടും.
സപ്പന്തുല്യമഴ്ലിണ്ണിത്തിനം മാത്ര-
മുദ്രവെപ്പതുണ്ടിപ്പോഴുമല്ലപം.
വ്യക്തമല്ലാതെതാരു നിശ്ചൽപ്പാടാ-
വസ്ത്രത്തിനിതൻ പിന്നിൽ ത്രസിപ്പു!”

സമ്പുർണ്ണമായും സമാനപ്രയത്യമുള്ള സഹ്യദയത്തിന്റെ, ഏതുമായി സാമ്യപ്പേട്ടാൽ കവി സംതൃപ്തന്നാവുമോ ആ സമരൂചിയുംനേത് - എന്നൊക്കെ ഈ സാന്നിഡ്യത്തെ വ്യാവ്യാനിക്കാൻ തുടക്കത്തിൽ ഞാൻ തുനിണ്ടുവല്ലോ. ഇപ്പോൾ തോന്നുന്നു, ഇതിന് ആ നിലയിലും കവിഞ്ഞ പൊരുളിണക്കണമെന്ന്. പ്രചോദനം എന്ന ആശയത്തെ ആത്യന്തികമായി മഹത്ത്വപ്പെടുത്താനാണല്ലോ കാല്പനികതയ്ക്ക് താൽപ്പര്യം. ആ പ്രചോദനമാവട്ട, അദ്യശ്യം അജ്ഞാനയം എന്നൊക്കെ വിവക്ഷിക്കപ്പെടാറുള്ള

*ദുരന്നിന്നു നോക്കുക, യാദ്യപ്പിക്കായി കണ്ണഞ്ഞുക.

എന്തോ ദ്രോതസ്ത്രിൽനിന്ന് ആകസ്മികമായി പൊഴിഞ്ഞുകിട്ടാറുള്ള എന്തോ സന്നാണുതാനും! "Ah, the rosy red tender feet that walked the dust of the earth like God's mercy on the fallen" എന്ന് ടാഗോർ ഇതിനെ ചൊല്ലി വിസ്മയായിനന്നാവുന്നു. ചങ്ങമ്പുഴയേ:

“ഹാ, വിദ്യുരത്തുശ്യമായ് നില്ക്കു-
മാ വിലാസമെന്തഭൂതമാവോ!
സർവ്വശക്തൻ്റെ കാരുണ്യപുര-
മുർവിയിക്കൽപ്പത്തിരെപ്പോലെ
മൺതരിക്കളപ്പുൾക്കുമത്തുകാൽ-
ചുന്തളിരുകളന്തരംഗത്തിൽ
കേതിപുർവ്വം പ്രതിഷ്ഠിപ്പതേക്കാൾ
ഇല്ലരയിലെന്തുണ്ടാരു ഭാഗ്യം!”

എന്ന് ആരാധനാനമനും.

യവനികയ്ക്കപ്പിനിൽനിന്നുയർന്ന നൃപുരനിസ്വനം മനസ്സിൽ സീരിക രിച്ചുകൊണ്ടാണ് ശേഖരകവി അന്നു സദസ്സുവിട്ട്. ആ നേരത്ത്

“തന്മീഴിക്കർക്കു മുന്നിൽ പ്രപഞ്ചം
നമ്പുത്ത പുവാടിയായ് മിനി;
പുണ്ണിരിക്കൊണ്ടു, ഗാനാർദ്ദമാം തന്മ
നെഞ്ചകംപോതൽ നിലാവുചീനി.”

* * *

രാജകുമാരിക്ക് ഒരു തോഴി 'മത്തജരി'. ഇവർ അണിഞ്ഞാരുണ്ടും; പുശ്വകതത്തു കവി പാർക്കുന്ന താവളത്തിൽ കേരിച്ചെല്ലും. ആളുകൾ ഈതി നെപ്പറ്റി അടക്കം പറയുക പതിവാണ്. ആളുകൾ എന്നത് ടാഗോറിന്റെ പദം. ചങ്ങമ്പുഴ ഈ അടക്കംപറച്ചിൽ 'ഒക്കിൽ മൺകുടം വെച്ചു കിണ്ണറിന് വകിലെന്തുന്ന നാട്ടുപെണ്ണുണ്ടശക്ക്' പകുത്തു നൽകിയിരിക്കുന്നു. പറഞ്ഞതു പറഞ്ഞത് എന്തായി അവസ്ഥ: 'മത്തജരി ശേഖരാവ്യകൾ തമ്മിൽ മത്തിനെപ്പുനിലാവുപോതൽ പുൽക്കുന്നു! സാദുശ്യം ചങ്ങമ്പുഴയുടെ സ്വാത ദ്രോമാകുന്നു. ഇതിന്റെ വിലാസം ഇത്രയുംകൊണ്ടു നിൽക്കുന്നില്ല: 'മത്തജ രിയൈന പേരിന്റെ ഭാഗി ഇടയ്ക്കിടെ പൊങ്ങി'യതു 'ശിംതജിതം പോൽ' ആണ്ടെത്ര! മത്തജരീപദത്തിന്റെ അർത്ഥത്തിന് കമ അടിവരയിട്ടുന്നുണ്ട്. കവിതയാവട്ട്, അർത്ഥത്തിലല്ല, നാദത്തിൽത്തന്നെ സായുജ്യം അനുഭ വികുന്നു:

“മൺജരി - ലസർത്തുകഷരി-ശബ്ദ-
രൺജനതൻ മുദ്രമധുമാരി;
അർത്ഥമോ - തുമലർക്കുലയെന്നാ-
ണ്ടത് മാധുര്യപൂർണ്ണമാ നാമം!”

മൺജരി - ഈ മുന്നക്ഷരം എങ്ങനെന വിശ്വേഷിച്ചു ലസിക്കുന്നു, എങ്ങനെന ശബ്ദപ്പൊരുത്തത്തിന്റെ നന്ദന തെന്നമഴയൊരുക്കുന്നു എന തിനോന്നു കണ്ണിശമായ ഉത്തരമില്ല. കാല്പനികഹൃദയത്തിന്റെ താരള്യം -ചാപല്യം എന്നു പറയാനും വിരോധമില്ല-ആയിവേണം അതു മനസ്സിലാ കാൻ. വാക്ക് സാമാന്യവ്യവഹാരത്തിൽ ആശയസംവേദനത്തിനുള്ള ഉപാധി മാത്രം. ഒന്നാല്ലെങ്കിൽ മറ്റാരു വാക്ക് എന്നതിലേറെ ഉള്ളിൽ കൊളളാറില്ല നമുക്ക് അവയോടുള്ള ബന്ധം. കവിയുടെ നില പക്ഷം അതല്ല. വാക്കിനെന ഉപാധി എന്നതു വിട്ട് ഉണ്ടായിത്തെന കവി ആദ്ദേഹിക്കുന്നു. വാക്കിനോട് അനുരക്തനാവുന്നു. വാക്കിനോടു പോട്ടു, ചില ചില അക്ഷരങ്ങളോടുപോലും വിശ്വേഷാർ മമത വഴിയുന്നതഭേദ ചങ്ങ സ്വീച്ചയുടെ മനോനില. ‘മയക്കത്തിൽ’ എന്ന രചനയിൽ ഇതു പ്രകടമാവുന്നു. മലയാളത്തിലെ അക്ഷരങ്ങളും അവയുടെ നാനാവിധി സംയുക്ത അങ്ങളും നമുക്കിയാം എന്നാണ് വെപ്പ്. തലങ്ങും വിലങ്ങും തെറ്റിച്ചും ഷപ്പിച്ചുമൊക്കെ നാം അവ ഉപയോഗിക്കുന്നു. എത്തക്കിലും ഇനങ്ങളോടുപയോകം പ്രീതി നമ്മുൾ സാധാരണ ബാധിക്കാറില്ല. ചങ്ങസ്വീച്ചയ്ക്കോ-ഓരോ വർഗ്ഗത്തിലെയും അനുനാസികവും മുദ്രവും ചേർന്ന സംയുക്ത അങ്ങളോട്, ശാഖമായ പ്രീതിതെന. അവ അദ്ദേഹത്തിന്റെ സകലപത്രത്തിൽ ‘അർധയനഗ്രാജജലാംഗികളാകും അബ്യിക്കന്നുക’-ഉം. ശബ്ദവീചിഗ്രത അള്ളിൽത്തത്തി ആ മദാലസമാർ നൃത്തമാടുന്നു. അർദ്ദംസുഷുപ്തിയിൽ ആടിക്കുഴിഞ്ഞു തന്റെ മുന്നിൽ എത്തിനിൽക്കുന്നു. നിൽക്കുന്ന നിലപിന്ന മുണ്ട് വിശ്വേഷം:

- 1) ശിംജിതോന്മുഖനുപുരരേഖാ
‘ണ്ജ’നിലപ്പു വിലാസപതാക!
- 2) വന്നു വാതിൽ മരണതമുതാംഗി
‘നു’ നിലപ്പു നാണംകുണ്ണങ്ങാം!
- 3) മംഗളത്തിന് കളിച്ചെണ്ണുമേന്തി
‘ഞഗ’നിലപ്പു കവചിതകാന്തി!
- 4) മണ്ഡിതോദ്യർപ്പുളക പ്രസന്നാ
‘ണ്മ’നിലപ്പുകലാജലകന്നു!

- 5) ചുംബനത്തിനു ചുണ്ടുവിടർത്തി
‘മ്പൈ’ നില്പ്പു തരളത ചാർത്തി!

ഇനിയോ- ഇവരുടെ കേളീവിലാസം ആരംഭിക്കുന്നു:

“എന്തു, നൃത്തം നടത്തുകയാണോ
സുന്ദരികളേ, നിങ്ങളെൽ മുന്നിൽ?
എ മാത്രയ്ക്കെത്തപോ നിങ്ങൾ
മറ്റാരു ലോകമാരച്ചിച്ചല്ലോ!
ആയിരമിളവെയ്യല്ലയാടി
മായ നീലനിശല്യകൾ വീഴി,
കാണുവാൻ കഴിയാതോരസംവ്യം
വിണായാനിച്ചിണകമൊയ്യ പാടി,
മാത്രതോറും പരിമളമെത്തി
വീർപ്പിടുമൊരു പുന്നന്നൽ തത്തി,
നാവില്യം ദാരമുത്തമായുരും
ജീവനിലേയ്ക്കലിഞ്ഞലിഞ്ഞുറി,
ഹാ തുറന്നിടത്തൻ മുന്നിൽ നിങ്ങ-
ളേതലോകവിലാസപ്രഭഞ്ചം!”

സത്യത്തെ ആവിഷ്കരിക്കലല്ല, മിമ്യരെ ആവാഹിക്കലും ശബ്ദം
ധർമ്മമാണ് എന്ന് ചങ്ങമ്പുഴയുടെ കാല്പനികത വിശസിക്കുന്നു. കേവല
സത്യത്തിലേയ്ക്ക് ഉണ്ടുന്നോൾ അദ്ദേഹം ഭീതനാവുകയാണ്. തെട്ടി കണ്ണ്
തുറക്കുന്നതോടെ,

“എങ്ങുപോയ് നിങ്ങ?ഭേദന്പുറുപാടും
തിങ്ങിനില്പു പരുഷാക്ഷരങ്ങൾ.
അബ്യാ കന്ധകളല്ല, ഭൂതങ്ങൾ
അസ്ഥിമാല ധരിച്ച സത്യങ്ങൾ!”

ശബ്ദങ്ങളോടുള്ള സമീപനത്തിൽ മയക്കം ഉണർച്ച എന്ന ഈ അവ
സ്ഥാനത്താൻശ് ‘യവനിക’യിലെ ശ്രേഖരനിലേയ്ക്കും പുണ്യരീകനി
ലേയ്ക്കും യമാക്രമം ഇണങ്ങുന്നു. ഈത് കാവുത്തിന്റെ ഉത്തരഭാഗത്തു
കാണാംതാനും.

ഇരിക്കേട്ട; മണ്ണജരിയുടെ മാധ്യരൂത്തിനു മാറ്റുകുടാൻ ‘വാസന’
ശബ്ദം തൊഞ്ചലായി മുന്നിൽ തൊടുക്കലും, വാസനമശ്ശരിയുടെ തേനു
ണ്ണൽ മക്ഷികയുടെ ധർമ്മംതന്നെ എന്ന് രാജാവിന്റെ അന്നേഷണത്തിന്
ഉത്തരം കൊടുക്കലും, സദ്ഗ്ന് അതു കേടു ചിരിക്കലും ഒക്കെ, തനുകി

യാണൊക്കില്ലോ, കമയും ഉൾക്കൊള്ളുന്നു. എന്നാൽ ചങ്ങമ്പുഴയേപ്പോ ലോരു പ്രതിഭ്യക്കു മാത്രം ചാണതുകിട്ടുന്ന ചില പൊന്നാരങ്ങൾ ഈ പ്രക റണ്ടിൽ കാവ്യം പുതുതായി ചേർക്കുന്നുണ്ട്. ‘മൺജർ’ എന്ന ശബ്ദം സ്മരണയിലെത്തേണ്ട താമസം, ചങ്ങമ്പുഴ തരളനാവുകയായി. ഇങ്ങനെ യോരു പാത്രാവതരണം അധികംപേരൊന്നും പരിക്ഷിച്ചുകാണില്ല.

മൺജർ - രാജകുന്തൻ തോഴി-

മൺജിമയ്ക്കൊരു കുഞ്ഞലയാഴി

ഈ അവതരണത്തിനു പിരുക്കു, അനധികാരിയാവുമോ എന്നൊന്നും ഉച്ച രാതെ, കവി അവളുടെ അപദാനത്തിൽ മുഴുകുന്നു:

ഉണ്ടവർക്കൊരു ചെമ്പനിനീർപ്പു-

ചെണ്ടിനോപ്പും ചിരിക്കുന്ന ചിത്തം!

ഇനിയത്തെ ഇരുട്ടി നിർണ്ണായകം:

അംഗുലിയൊന്നാഞ്ചുകിൽ, ഗാനം

വിഞ്ചിട്ടും വീണപോലോരു ചിത്തം!

ചങ്ങമ്പുഴയെല്ലംബന്ധിച്ചിട്ടെന്നൊളം വിശ്വഷ പ്രസക്തിയുള്ള ഒന്നെത്തു ഈ വീണ എന്ന ഉപമാനം. കമ്പി മുറുക്കിവെച്ച വീണതന്നെയാണെല്ലാ അദ്ദേഹത്തിന്റെതുപോലെ ശുഖമായ കാല്പനികൾുംയം. കടന്നുപോവുന്ന ഏതു കാറ്റിന്റെയും നന്നുത്ത അലമതി, അതിൽ സ്വന്നനും ഉണ്ടത്താൻ. പുണ്യരീകനുമായുള്ള വാദത്തിന്റെ ഭാഗമായി രാജസബല്ലിൽ ശേഖരൻ പാടാൻ പൂരിപ്പുടുന്ന പ്രകരണത്തിലാണ് കമയിൽ ഈ ഉപമാനം വിന്നു സിച്ചിരിക്കുന്നത്- "...like a tensely strung 'vina' ready to break out in spasms at the least touch" എന്ന് അവിടെ ചങ്ങമ്പുഴയും ഇത് അനുവർത്തി കായ്ക്കയില്ല:

“കണ്ഠംകീലകബന്ധിതമാകി-

കബവിരെയ്യാം മുറുക്കിയിണകൾ,

ഒന്നുതോട്ടാലുടൻ പാട്ടുപെയ്യാ-

നുനി നിന്നിട്ടും വീണ...”

പക്ഷേ കമ ആത്രേതൊളം എത്തുന്നതിനു മുമ്പുതന്നെ, തനിക്ക് അശായ മായ ആത്മബന്ധമുള്ള ഈ ഉപമാനം ഒന്നുകൂതുചേർക്കാൻ അദ്ദേഹം അക്ഷമനായിപ്പോയി എന്നതാവുമോ വസ്തുത! അല്ലാതെ, മൺജരിയുടെ ചിത്തത്തെത്തു ഇങ്ങനെ ആവിഷ്കർക്കിക്കുന്നതിൽ കാവ്യത്തിൽ ന്യായം കാണുന്നില്ല. ചങ്ങമ്പുഴയ്ക്ക് അതൊക്കെ ആലോചിക്കാൻ എവിടെ നേരം! ആവിശ്ചനായി അദ്ദേഹം മൺജരിയുടെ ചിത്തത്തിന് കാല്പനികതയുടെ കൈയൊപ്പുവീണ വേറെയും വിവരണം നിബന്ധിക്കുന്നു:

“സപ്പനങ്ങളിൽ സാരഭം തേങ്ങും
മനവായുപോലുള്ളാരു ചിത്തം!
സാത്തികാസാദനങ്ങളപ്പുല്ലകി-
സ്തികരിക്കുന്ന സമ്പുതചിത്തം!”

ഈ വിവരങ്ങളെ സാധ്യകരിക്കാൻ പാകത്തിൽ മണ്ണജരി എന പാത്രം ‘യവനിക്’യിൽ സ്ഥാനപ്പെടാത്തതടേ സക്കം. തന്റെ മാന്ത്രികസ്പർശം കൊണ്ടു ചാരുത പകരുന്നു എന്നല്ലാതെ, ഈ പാത്രത്തിനു നിയതമായ വല്ല കാരകത്വവും ചങ്ങമ്പുഴ കല്പിച്ചുകാണുന്നില്ല.

‘തൊട്ടാലുടൻ പാട്ടു പെയ്യാൻ ഉന്നിനിൽക്കുന്ന വീണ’ എന കല്പന എത്ര അർത്ഥഗർഭമാണ് ചങ്ങമ്പുഴയുടെ കാര്യത്തിൽ! ടാഗോർക്കമെയിൽ Spring-വസന്തം- എന ഒരു വാക്ക് ആവർഭവിക്കയേ വേണ്ടും, ‘യവനിക്’യിൽ

വന്നുചേരുന്നു വസന്തം - വന്മശീ
വർണ്ണലഘജ വഴിഞ്ഞുചിരിച്ചു

എന്നു വർണ്ണന ആരംഭിക്കയായി:

നീട്ടിനീട്ടിക്കുറുക്കിക്കുറുക്കി-
ക്കാട്ടിൽ നീംളകരിക്കുയിൽ കുകീ;
പൊന്നാലിക്കുമിളവെയിൽച്ചാലിൽ
മിന്നിയാടും തളിർക്കുലച്ചാർത്തിൽ
നുണിറഞ്ഞിക്കരഞ്ഞിപ്പുതുഞ്ഞി-
തനാണ്യയർന്നു പുന്നാറ്റകൾ പാറി

എന്നാക്കെ ശബ്ദചിത്രത്തിലുംതന്നെ അർത്ഥവോധം സമ്മാനിക്കുന്നതിന്റെ പേരിൽ വാഴ്ത്തപ്പെട്ട വരികൾ ഈ വർണ്ണനയിലാണ് ഈം പിടിക്കുന്നത്.

***

ഈവരെ മുദ്രാലമായ കവിതമായാം; അതിന്റെ രൂചിരമായ ആസ്ഥാദനവും. മുഖ്യകരമായ പാണ്ഡിത്യം ഇന്നിയാണ് പ്രത്യുക്ഷപ്പെടുന്നത്. അതോടെ ആസാദനത്തിന്റെ സ്ഥാനത്ത്, ആളുകൾക്ക് അസ്വരപ്പും അന്യമായ ആരാധനയുമായി. അമരാപൂരിതിലേയ്ക്ക് പുണ്യരൈകൻ എന പണ്ഡിതൻ പൊടുന്നെന എത്തുന്നു. “.....set forth from his home in the sathy” എന്നു ടാഗോർ ഇവിടെ ദിശാനിർദ്ദേശം ഉൾക്കൊളളിച്ചതിന്റെ ഉദ്ദേശമന്ത്രം? ‘A poet on his path of conquest’ എന്നേ അദ്ദേഹം ഈ

പാത്രത്തെ പരിചയപ്പെടുത്തുന്നുള്ളു. പകേഷ് ഈ ‘കക്ഷി’യോടു തനിക്കു ചില കണക്കുകൾ തിരിക്കാനുണ്ട് എന്ന മട്ടിൽ അവിഷ്ടനായിട്ടാണ് ചങ്ങ സ്വീച്ചയുടെ അവതാരണം. ‘ദക്ഷദക്ഷനായ ആ കവിമല്ലെൻ’ എന്ന കക്ഷിക്കു വേണ്ടി അദ്ദേഹം മാലോപമ ചമയ്ക്കുന്നു:

ശീതശാന്തശരദക്കാലസന്ധ്യാ-
വേദിയിലോരിടിവെട്ടുപോലെ;
സപ്തനസാന്നിദ്ധ്യപ്തിയിലേക-
ർപ്പത്മക്കുണ്ണഭംഗനംപോലെ;
ചാരുന്നൃതശാന്നോസവമയേ
ചീറിട്ടുമൊരു പേമാരിപോലെ!

ഞന്നുംപോരാണ്ട് ഇവയ്ക്കാക്കേ കിരീടമായി ഇതാ ഇങ്ങനെയും:

വ്യാപ്തതഭാവകാവ്യകർമ്മത്തിൽ
വ്യാകരണവിധിംബനംപോലെ!

വാസ്തവത്തിൽ കാവ്യവും വ്യാകരണവും തമിൽ ഇങ്ങനെ കടുത്ത വെരുയ്യമുണ്ടോ? സംവേദനം സാധിക്കണമെന്നും വരെട്ട്, ഭാഷ തനതായ ചില ക്രമങ്ങൾ പാലിക്കണമല്ലോ. ഈ ക്രമങ്ങളുടെ ആക്രമണകയല്ലോ വ്യാകരണം? അല്ലാതെ, അതു കേവലം കൃതവിത്തണ്ണള്ളും സന്ധിസമാസങ്ങളും ഒക്കെയാക്കി വെട്ടിച്ചുരുക്കാമോ? എതായാലും പാണിത്യും, വിശേഷിച്ചും വ്യാകരണം, സർഖാത്മകതയ്ക്ക് എതിർ എന്നാരു പരിക്വല്പന ഇവിടെ ഇടക്കാലത്തു വ്യാപിച്ചിരുന്നു. കവികൾ പോട്ട്, ഗദ്യകാരന്മാരും അതിൽ മുറുകെപ്പിടിച്ചു. അനാവശ്യമായ പട്ടാളിക്കത്തിലേയ്ക്ക് ഇതു നയിച്ചു എന്നതിന്തെ നിർഭാഗ്യം. പരസ്പരം ആക്രമിക്കുക എന്നതായി പക്ഷം പിരി ണതവരുടെ ആവേശം. ഉദാഹരണത്തിന് ‘യവനിക’യ്ക്ക് മാരാർ എഴുതിയ വിമർശനം: കൃതിയെ ഗാരവത്തോടെ ഇഴപേരുക്കാനുള്ള സന്നദ്ധതയേ അതിൽ വെളിപ്പെടുന്നില്ല. ചങ്ങവ്യുഴ വെറും ഗായകനാണ്, ശബ്ദത്തിന് അർത്ഥം വേണമെന്ന നിഷ്കർഷയേ ഇല്ല എന്നതെ ഇതിലെ നിരീക്ഷ ണം. “കല്പവുഷപ്പമധുളികൾച്ചുടി” എന്ന വരിയിലെ ‘മധുളി’ എന്ന വാക്കാണ് ഇതിനു നിമിത്തമാവുന്നത്. മധുളി തേനല്ലോ, എങ്കിൽ ‘ചുടുക്’ എന്ന ക്രിയ അതിനുനിരക്കുമോ? ഈ ലളിതമായ യുക്തി ഉന്നയിക്കുന്ന വ്യാകരണത്തെ ‘വിധിംബനം’ എന്നു വിഹാസിക്കാമോ? മരിച്ചും വേണം വിചാരിക്കുക. “ഗായകരും ശബ്ദത്തെ ആസ്വദിക്കുകയല്ലാതെ അർത്ഥം വേണമെന്നു ശരിക്കുന്നതു മുത്രുപാണിത്യത്തിന്റെ മുടാളത്തമാകുമല്ലോ” എന്നു മുന്നെവച്ച ഒരു വാക്കുത്തിലാണ് മാരാർ തന്റെ ലാലുവിമർശനം ഉപസംഹരിക്കുന്നത്. മധുളി എന്ന ഒറ്റ-അല്ലെങ്കിൽ അതുപോലുള്ള

എതാനും - അപ്രയോഗങ്ങളുടെ പേരിൽ നില്ക്കേഷം നിരസിക്കാവുന്ന താണോ, നിസ്സാരമാക്കാവുന്നതാണോ 'യവനിക'? ഈ കാവ്യത്തിൽ ഈ കണ്ണാരു സന്ദർഭത്തിൽ കൃഷ്ണൻ്റെ വേണ്ടുവാദനം വിവരിക്കാം,

തെല്ലിടംഗളം ചാഞ്ഞംഗുലികൾ
ലല്ലലല്ലലം തന്ത്തികളിക്കേ

എന്നാരു ഇരട്ടി വരുന്നു. 'ലല്ലലല്ലല'മോ - അതിനെന്നത് അർത്ഥം എന്നു സന്ദേഹിക്കുക; ചങ്ങവുഴക്കവിതയാകെ തനി ലല്ലലല്ലലമാണ് എന്നു സാമാന്യവൽക്കരിക്കുക എന്നായാലോ സമീപനോ? കുടുതൽ സഹാനുഭൂ തിയോടെ വേണ്ട കവിതയുമായി സംബന്ധിക്കാൻ - അതും, മലയാള കവി തയിലെ കാല്പനികതയുടെ മധ്യരസാക്ഷ്യമായ 'യവനിക'യോട്?

പോതെ; പാണിയിത്യും തന്റെ കവിതയോടു സമഞ്ജസമായ സമീ പനമല്ല പുലർത്തിയത് എന്ന ആധിയോ അമർഷമോ എന്നൊക്കെയോ ചങ്ങവുഴയെ അസ്വസ്ഥയെ അസ്വസ്ഥമനാക്കിപ്പോന്നു എന്നാണ് കേടുകേൾവി. ഈ ശാരിയാണൊക്കിൽ, ഇതിനോടുള്ള പ്രതിഷേധം അരച്ചുരുട്ടിയാണ് ചങ്ങ സുഴ പുണ്യരീകനെ സൃഷ്ടിച്ചിരക്കുന്നത്. 'മഹോദുണ്യൻ' എന്ന പദം ഈ കമ്പാപാത്രത്തെ ഉദ്ഘാഷിച്ച് ഉപയോഗിക്കുന്നോൾ, കവികളെ പോരിന്നു വിളിച്ചുകൊണ്ട് കേരളീയ രാജസദസ്സുകളിൽ കേളി വിളയാട്ടം നടത്തിയതായി എത്തിഹ്യം ഉദ്ഘാഷിക്കുന്ന ഉദ്ഘാഷിക്കാം ഓർമ്മാവാസ്ത്വികളെ ഓർമ്മയി കൂണ്ടാവാം.

മുണ്യിതശീർഷപിണ്ഡം, മതികൾ
തുണ്യാതുല്യം നടുക്കല്ലപക്ഷം

എന്നു തുടങ്ങി

ചുറ്റുപുണ്ണുനുൽ മാൻ -ലത്തേരോ
തറ്റുടുത്ത സജീവകകാളം

എന്നവസാനിക്കുന്ന എട്ടീരടികളിൽ പുണ്യരീകന്റെ രൂപം ചിത്രണം ചെയ്യുന്നു. അവിടെയും അഭിജാതമല്ല പദങ്ങൾ, സമഭാവമില്ല പരമാർശ അള്ളിൽ എന്ന ആവലാതിക്കു പഴുതുണ്ട്.

പിറകെ പുണ്യരീകന്റെ ചെയ്തികൾ നിരത്തുന്നോഴും ഈ തന്നെ നില. ഈദേഹം വാക്കുകൊണ്ടുപൊരുതാൻ പ്രതിഭാദിയെ വിളിക്കുന്നതു സ്വാഭാവികമം. അതു സംസ്കൃതപരുലമാക്കിയതോ: അതു നടെ ഈദേഹത്തിന്റെ മാനത്തെ പുണ്ണുനുൽ ചുണ്ടിയില്ലോ, അതുപോലെ സാകുതവ്യും.

രൂപവർണ്ണനയ്ക്കുള്ള നേരിയ സമ്മതി ടാഗോറിൽനിന്നു നേടുന്ന താവാം. "The mighty figure of the famous Pundarik, his sharp nose curved like a scimitar , and his proud head tilted on one side, haunted the poet's vision in the dark" എന്ന വാക്യത്തെ പക്ഷേ എത്രതേതാളം നിശ്ചിതമാക്കാം, എന്തിന് ആക്കണം? രാജാവിനോടു പുണ്യരൈകൾ ഉണ്ടാക്കിക്കുന്നത് "I ask for war" എന്നാണ്. അതുചുതിചുതിനെ 'proudly' എന്നു വിശേഷിപ്പിച്ചിട്ടും ഉണ്ട്.

വാക്കുകാണ്ഡു പൊതുതുക - ഈ ആശയം ശ്രേഖരനെ വ്യാകുല നാക്കുന്നു. വാക്കിൽന്നേ ധർമ്മം മഹിതമായ മറ്റു ചിലതാണ് എന്നതെതു തന്റെ ധാരണ. വാക്ക് സമരത്തിനുള്ളതല്ലതെനെ, സംഹാരാരമകമല്ലതെനെ. കാല്പനികതയുടെ പേലവതയിൽനിന്നു പിറവിയെടുത്ത വാർധ്യർമ്മസ കല്പം പല വരികളിലായി, ചങ്ങവൃഷ്ടയിൽനിന്നു വെദ്യുതോർജ്ജം നേടി, വാർന്നു വീഴുന്നു;

വാക്കുകൾ - അവർ യുദ്ധത്തിനെന്നോ?
പോർക്കളെൽത്തിലവർക്കെന്നു കാരും?
* * *

ശപ്തസാംഗ്രാമഭൂമിയിലേയ്ക്കാ
സപ്പനലോലകളെമ്പട്ടു ചെല്ലും?
രോമഹർഷം വിതയ്ക്കുമകൈകൈൾ
ബീമവധാരണേന്തിട്ടുമെന്നോ?
ചുംബനങ്ങൾ തുളുവിട്ടുനോര-
ചുണ്ടു രക്തം കുടിച്ചിട്ടുമെന്നോ?

വ്യാകുലത രാത്രിയിൽ ശ്രേഖരൻ്നേ ഉറക്കം കെടുത്തി. മയക്കരി നിട, കുണ്ഠുകുണ്ഠലെ ചിന്നിയുലഞ്ഞ് ആ മൺത വർണ്ണനയവനിക മിന്ന വേ, അന്നു താൻ മനസ്സിലാക്കുന്നു: ശിഞ്ചിതമില്ല, സുഗന്ധമില്ല, നേരിയ നിശലാട്ടവുമില്ല. ഇന്നിയാണ് കമയിൽ കാണാത്ത വിഭ്രാമകദ്ദുശ്യം:

അർഭുതമായവനികയെയു-
ടിത്രേവേഗം കരിന്തുണിയായി?
എങ്ങുപോയിതാ മൺതണ്ഠികൾ
മംഗലത്തിന്റെ പുപ്പുണ്ണിരികൾ

ഒടുക്കം,

മാറിയാ മറ പന്തങ്ങളാളി
മാരകമതെന്തു ദുജവ്യാളി!

എന്ന വിതാനത്തിലേയ്ക്ക് വിഭ്രാംി പെരുകുന്നു.

പിറ്റേന്നു മത്സരം, രാജാവിനെ പുകഴ്ത്തി പുണ്യരീകൾ പദ്യം കാഴ്ചവെയ്ക്കുന്നതിനു ചങ്ങമ്പുഴ നൽകുന്ന വാദ്ധമയം ഇങ്ങനെ:

കാപടികൾ നൃപസ്തുതിക്കെന-

കാലിനു തീ കൊളുത്തിപ്പുളിച്ചു

പദ്യം ഉല്ലേഖത്തിന്റെ പന്താടമായിരുന്നു. കടലവപോലെ മുഴങ്ങുന്ന ശബ്ദവും അർത്ഥത്തിന്റെ അല്പാസവും ആളുകളെ സ്തബ്യരാക്കി. പ്രതികരിക്കണ്ണേ - രാജാവു ശേഖരനെ കണ്ണുകൊണ്ടു പ്രേരിപ്പിച്ചു. 'A stricken deer' എന്ന സാദൃശ്യം ഈ സന്ദർഭത്തിൽ ടാഗോർ വിന്യസിക്കുന്നതുതന്നെ.

അസ്ത്രമേറ്റു കുതിക്കവേ മാർഗം

മുട്ടി വീണാരു മാനിനേപ്പാലെ

എന്ന് ചങ്ങമ്പുഴ അതു വിസ്തരിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. മത്സരത്തിന് എഴു നേരുനിൽക്കുന്ന ശേഖരനെക്കുറിച്ചുള്ള ടാഗോറിന്റെ മറ്റാരു വാക്കുവും ശ്രദ്ധിക്കേണ്ടതുണ്ട്. "His face was pale, his bashfulness was almost that of a woman, his slightly youthful figure, delicate in its outline" തുടർന്നു വിണ്ണയാടു നടത്തുന്ന തുലനം മുൻ ഉഖരിച്ചിട്ടുള്ളതാണല്ലോ. ചങ്ങമ്പുഴ അതു മറ്റാരു ഉദ്യോഗത്തിന് ഉപയോഗിക്കുന്നതായി ശ്രദ്ധിക്കയും ചെയ്തു. നമ്മുടെ ഭാഷ കണ്ണ ഏറ്റവും തരളമായ സ്വരത്തണ്ടപ്രതിഭ എന്നു ചങ്ങ സുഖയെ വിലയിരുത്താറുണ്ട്. ആ ചങ്ങമ്പുഴയ്ക്ക് ടാഗോറിന്റെ പ്രസ്തുത വാക്യം വിശ്രാംക്കുക വയ്ക്കു.

മുത്തൊളിക്കവീശിർത്തട്ടുകൾ മഞ്ഞി

മുഗ്യയെപ്പാലെ നാണിച്ചാതുങ്ങി

ലോലതയിൽ തരുണിമയാടി

ലാലസിക്കുമക്കോമളരുപം

എന്ന് അതിന്റെ വിവർത്തനത്തിൽ വേണ്ടതിലേറെ ഉള്ളനുന്നു. കവികോമളഭാവനായാൽ പോരാ, ഇങ്ങനെ കോമളരുപനുമാവണം എന്ന അഭ്യാസാരണയാവാം ഈ ഉള്ളാലില്ലോടെ ഉരുത്തിരിഞ്ഞു കിട്ടുന്നത്.

നേരത്തെ സരത്തിൽ ആരംഭിച്ചു ക്രമേണ ശേഖരന്റെ ഗാനം ജാലപോലെ മേലോട്ടുപാളി. ആളുകൾ അതിൽ മതിമറിന്നു. തുടർന്ന് അവർ ആശംസ ചൊരിയുന്നു:

“ഭാഷപുത്രതും വികാരം തളിർത്തും

ഭാവനയ്ക്കു പുളക്കം കിളിർത്തും

ചോരയിൽ ചേർന്നലിഞ്ഞുപോം ഗാന-

ധാരകളേ ജയജയ നിങ്ങൾ!”

തന്റെ കവിതയുടെ മാലികമുട്ട് ചങ്ങമ്പുഴത്തെന തിരിച്ചറിഞ്ഞ് അടയാള പ്രസ്തുതത്തുനു എന്നതഘേരേ ഈ ആശംസയുടെ അർത്ഥഗർഭത. ഈ സ്ഥാനത്ത് 'popular outburst of feeling' എന്നേ കമയിൽ കാണുന്നുള്ളൂ. അർത്ഥഗർഭത അതിനാൽ വർദ്ധിക്കുന്നു.

ഇത്തരം പൊതുജന പ്രീതിയെ പൂശിച്ചുതുള്ളി പുണ്യരൈകൻ പ്രശ്നം ഉന്നയിച്ചു:

“ചൊന്നീടുകൊന്നു സംശയിക്കാതെ
മനിലെന്തുണ്ടു വാക്കിനുമീതേ?”

അദ്ദേഹത്തിന്റെ വാദമാഹാത്മ്യവർണ്ണനം ശ്രേബരനേയും സദസ്സിനേയും നിഘ്നബ്ദിമാക്കി. അദ്ദേഹം കൂടുതൽ ഉദ്ധതനായി. ആ ഭാവത്തെ അവതരിപ്പിക്കുന്നോൾ സിംഹത്തിന്റെ സാദ്യശ്യം കമയിൽ കാണാം. “....like a lion who had just made a full meal of its victim” ചങ്ങമ്പുഴ ഈതിനെ ചട്ടുലമയി പൊലിപ്പിക്കുന്നു:

“ചെന്നിരയെക്കടിച്ചുകൂടഞ്ഞു
മണ്ണിലിട്ടിച്ചാർത്തളളി മാനി
എല്ലുകൾ കാർന്നിരച്ചികഴിച്ചു
പള്ളവീർപ്പിച്ചു സംതൃപ്തിയോടെ
ഉദ്ദേശസടമാടിയിരിപ്പോ-
രൂഗ്രക്കൺം രവാഗ്രൈനപ്പോലെ.”

ഈ പ്രതാപം ശ്രേബരനെ തള്ളിത്തി. ആ പണ്യിതൻ അദ്ദീക്കല്പന, താനോ, കഷ്ടബ്ദമായ ചിതൽപ്പുറുമാത്രം എന്ന കൂടിബവവിഷാദം ലോലലോലമായ ആ ഹൃത്തിൽ നുല്ലുപാകി.

***

അടുത്ത ദിവസമാണ് മത്സരത്തിന്റെ അതിമല്ലട്ടം. അതിന്റെ വേദി ഒരു അടുന്നതിനു മുമ്പ് ചങ്ങമ്പുഴ വേറൊരു കോലാഹലം കൂട്ടിച്ചേര്ക്കുന്നു. ആരു ജയിക്കും എന്ന കാര്യത്തിൽ ആളുകൾ വാതുവെച്ചുണ്ടെ. അതിന്റെ ശേഖാഷം ഒരുതരം വിവൃതഗജലിയിൽ വിസ്തരിക്കപ്പെടുന്നു. ‘ശബ്ദരണ്ടംതന്ത്രം മുദ്രാമധ്യമാരി’യെപ്പറ്റി വിസ്മയായിനനാകുന്ന ചങ്ങമ്പുഴയ്ക്ക് ഈ വിവൃതഗജലിയും സാധീനമാണെന്നു സമർത്ഥിക്കാനായി, ആ വരികൾ ശ്രദ്ധിക്കുന്നതാവും ന്യായം.

“കണ്ണിഞ്ഞിടാം, നാം തമ്മിലേവും
ശണ്ഠം കൂടിയിരുന്നതിൽ കാര്യം?

രണ്ടുകുട്ടരുമൊന്നുപേജലോതി:

‘കണ്ണടവിഞ്ഞിടാം’ - ‘കണ്ണടാളു, കാണാം’.

ഒന്നു നിശ്ചയം ശേഖരൻ തോർക്കും

അന്നു കാക്ക മലർന്നു പറക്കും!

താനിതിനെക്കുറിച്ചെന്തറിഞ്ഞു

താനറിഞ്ഞതെക്കാളുമരിഞ്ഞു.

താനറിയും മരക്കാളി കുത്താൻ

താനറിയും വിമാനം പറഞ്ഞാൻ.

താനോരു വെറും പുല്ലാഞ്ഞി മോൻ

താനോ-താനോരു വില്ലാളി വീരൻ!

നിന്നുചുമ്മാ ചെലയ്ക്കാതെ പോയേ

നും പോടാ കൊരയ്ക്കാതെ നായേ.

എന്തു ചൊന്നെടാ കുരാളിമന്താ

മനനോ-മനന് നോക്ക് നിന്തുന്ത.

വാക്കു മുത്തു പടക്കങ്ങൾ പൊട്ടി

വാഴി വീർപ്പിച്ചതച്ചുവിക്കുറ്റി.

ആളുകൾകുടി മധ്യസ്ഥരെത്തി,

തോളുചേർത്തു പൊരുത്തപ്പെടുത്തി.”

മൺഡിയറയിലെ മധ്യരാസല്ലാപം മാത്രമല്ല. തെരുവിലെ തെറിവിലാസവും ആ ശ്രേണിക്ക് അഭിഗ്രഹമാണ് എന്നാർത്ഥം. അമവാ, ചരിത്രപരമായ ഒരു വസ്തുത നമുക്ക് അനുസ്മരിക്കുക: ചങ്ങമ്പുഴയുടെ ശ്രേണിയിലെ വ്യതിയാനം എന്നു പറയാവുന്ന ‘പാടുന പിശാച്’ 1944-ൽ ആവിർഭവിക്കുന്നു. അതിനു പിരിക്കേ 1945-ലാണ് ‘ദേവാഗിത’; അതു ജനുവരിയിൽ. അതേ വർഷം സെപ്റ്റംബർിൽ ‘ദിവ്യഗിതം’. ‘യവനിക’യാകട്ടെ, 1946-ലും. ശ്രേണി സംബന്ധിച്ച വ്യാപ്തി, വഴക്കം, വൈച്ചിത്ര്യം മുതലായ അംഗങ്ങളിൽ എന്തു നിഗമനവും സ്വരൂപിക്കാം; പക്ഷേ അത് ഈ അനുപൂർവ്വി എന്ന വസ്തുതയുമായി നിരക്കുന്നതായാൽ നന്ന്.

മത്സരത്തിന്റെ നാമിയായി നാട്ടുകാർ നടത്തിയ തെറിവിലാസ തതിലെ ശ്രേണിയെ അനുമാകരിക്കാൻ തൊടപ്പുറത്തു തന്നെയുണ്ട് ഒരു സന്ദർഭം. അതും ‘യവനിക’യിൽ ചങ്ങമ്പുഴ സ്വാദുനമായി തുന്നിച്ചേർത്ത തുതനെന്ന. വൃക്ഷാവനത്തിൽ ഗ്രോഹികമാരെ വിസ്തുതിയിലാഴ്ത്തിയ വേണ്ടി ശാന്തം എന്ന സുചന ടാഗോർ നല്കുന്നുണ്ട്. അതിന്റെ നിർവ്വതിയിൽ അവർ നിമശരാവുന്നത്, “Tears filled their eyes, and their life seemed to long for a death that would be its consummation” എന്ന വാക്യത്തിൽ

ആവിഷ്കരിപ്പിക്കുന്നു. അതുനൽകുമായ മുഹൂർത്തത്തിൽ മരിക്കുക എന്ന ആശയം ചങ്ങമ്പുഴയ്ക്ക് പദ്ധതിയാണല്ലോ. പക്ഷേ ഇവിടെ അദ്ദേഹം ആ വേണുഗാനത്തിന്റെ അനുഭൂതിയുടെ പാരമ്യം പകരുന്നത് വേറാരു വിധത്തിലാണ്. ടാഗോറിന്റെ സുചനയുടെ നൂലിൽ പിടിച്ച് ആ വേണു ഗാനംതന്നെ വിസ്തരിക്കുന്നുമുണ്ട്. ‘കന്ധജിതമദാലസാധാമക്കണ്ണമണി രാധ തോർച്ചേർന്നു നില്ക്കേ’ എന്നാരംഭിക്കുന്ന പ്രസ്തുത വിസ്താരത്തിലാണ് നാം നേരത്തെ ശ്രദ്ധിച്ച് ‘ലല്ലലല്ലലം’ പൊടിച്ചുവരുന്നത്. ഈ വേണുഗാന ത്തിന്റെ വീചികളിൽ ‘വെനിയെയാനിച്ചു കൈകോർത്തുലണ്ട്’ വുന്നാവ നത്തിലെ ചെസകാളികൾ വടക്കിട്ടാടുന്നു. മുന്നുപമാനങ്ങൾ ഈ പ്രകര സാത്തിൽ നിബന്ധിച്ചിട്ടുണ്ട്:

- 1) നീലനീരദരേവയ്ക്ക് ചുറ്റും
ലോലചഞ്ചലാലേവകൾ പോലെ!
- 2) കമ്മമംഗല്യരാത്രിക്കു ചുറ്റും
കന്ധകതൻ പ്രതീക്ഷകൾ പോലെ!
- 3) ഞാനകനോരവസ്ഥയച്ചുറ്റി
ജഞാനഭക്തികർമ്മങ്ങളേപ്പോലെ!

മുന്നാമത്തേത്ത് എങ്ങനെ പാകപ്പട്ടവന്നു - അറിഞ്ഞുകുടാ. ഒന്നും രണ്ടും - വിശ്രഷിച്ചും രണ്ട് - ചങ്ങമ്പുഴയെല്ലിയുടെ മുട്ട പതിഞ്ഞതുതുന്നെ.

ഇന്നിയോ-വേണുഗാനം പ്രകൃതിയിൽ ഉണർത്തിയ പ്രതികരണം:

“വെള്ളിലാവിന്റെ വെണ്മവളർന്നു
കണ്ണിമയ്ക്കാതെ താരകർന്നിന്നു,
ഓളമൊന്നാടാതുകിയേരോമൽ-
ചോലപോലെയമുന്നയോലിച്ചു.
ചുറ്റിഞ്ഞുലതാവലി താഴേ-
യക്കു പീണേറുമൊട്ടിട്ടുന്നു.
തെന്നല്ലെങ്കുടി നിശ്വലമായി
മനലിഞ്ഞലിഞ്ഞതില്ലാതെയായി!
ഞ്ഞുമാത്രമും-ഞാ വേണുഗാന-
സ്പന്തിതമായ നാദപ്രപഞ്ചം!”

ഇങ്ങനെ ശേവരൻ വേണുഗാന വിസ്താരത്തിലുടെ സദസ്സിനെ സ്ത്രബ്യ വിസ്തുതിയിൽ വിലയിപ്പിച്ചു. ആരാണി കൃഷ്ണൻ, ആരു രാധ എന്ന ഒരുവയ്ക്കാടു പുണ്യരീകിൻ ഉയർത്തിയ ചോദ്യമാണ് അവരെ പിന്നെ ഉണർത്തിയത്. അവർ ആദികാമുകർ എന്നല്ലാതെ ശേവരൻ വേറെ ഉത്തരമില്ലല്ലോ. പക്ഷേ പുണ്യരീകിൻ്റെ പ്രഹോഡാശം മട്ടുമാറിയിട്ടേതെ,

“ആ മനോഹരനാമദയത്തെ
പ്രേമസ്തന്മര്യസാരോദയത്തെ
ബുദ്ധിതൻ കത്തി കൃതിയിറക്കി-
ബുദ്ധവീര്യം പിളർത്തി മലർത്തി,
ധാതു കാട്ടുവാൻ ചികിച്ഛിക്കണ്ണു
വീതശക്കം മദ്ദിച്ചിതാജണ്ണാനും!”

പാണിനി, പതഞ്ജലി, വ്യാസൻ, ബാണിൻ, ശങ്കരാചാര്യർ-സകലരും ആ നാവിൽ കേരിയിരിങ്ങി. കൃഷ്ണൻ എടുപ്പത്തർത്ഥമാർന്ന ധാതുകളുടെ കടകെട്ടലായി! രാധയക്കും നേരിട്ടു ഇതേ വിധി. പുണ്യരൈക്കർ ഈ പാണിയിൽപ്പൊഭും സഭയിൽ സൃഷ്ടിച്ച വിദ്രോം സുചിപ്പിക്കുമ്പോഴാണ് ടാഗോർ, അതുവരെ screen എന്നു മാത്രം സീമിതമാക്കിയിരുന്ന പദ്ധതിന് മറ്റാരർത്ഥസാധ്യത കല്പിക്കുന്നത്: “....the last shread of the curtains of truth torn to pieces before their eyes by a prodigy of intellect” എന്ന വാക്യഭാഗം അങ്ങനെ വളരെ നിർണ്ണായകമാവുന്നു. ഇതു ചങ്ങമ്പുഴയുടെ വരികളിൽ പകരുമ്പോഴോ:

“സത്യമുള്ളിലോതുകൾ മറച്ചു
നിർത്തിയോരത്തിരിഴ്മീലയല്ലാം
കെട്ടുപൊടിച്ചുകീറി നിലന്തെ-
യക്കിട്ടു നില്പിതപ്പണിയിതരാജൻ!
ഇന്നൊരു തടവില്ലാതെ തങ്ങൾ
മുന്നിൽ നേരിട്ടുകാണിമിതസ്ത്വം!”

ഈ കാറിന്പും സഹിച്ചുകൂടാ, എന്നതിന്തെ കാല്പനികതയുടെ സവിശേഷത. അപൂർവ്വത, അത്കൃതാര്ഥകത, നിറുപ്പത - എല്ലാമാണ് അതിന്റെ പ്രമാണം. ധാമാർത്ഥ്യത്തിൽനിന്ന് അകന്നു നിൽക്കുക എന്നതിന്തെ അതി ഞ്ഞ പ്രവണത. “പാശ്ചാത്യസാഹിത്യ ദർശനം” എന്നപ്രാധാകൃതിയിൽ കാല്പനികതയെ സൈഖണികമായി പരിചയപ്പെടുത്തുമ്പോൾ പ്രോഹ. എറു. അചൂതൻ സ്വപർശിക്കുന്ന ഉദാഹരണങ്ങളുണ്ട്: ഏകകല്ലും കണ്ണിട്ടി സ്ഥാത്ത ലാവണ്യങ്ങളുടെ സങ്കേതമായ വനമേഖലകളും ചക്രവാളാന്തം ങ്ങളും നിലാവിന്റെ ആവരണമണിഞ്ഞെ ഹേമന്തരാത്രികളും...തുടർന്നു വിവർിക്കുന്നു: ‘ക്ഷാസ്ത്രിസിസം ദിനപ്രകാശമാണെങ്കിൽ ഭാമാന്ത്രിസിസം പുനി ലാവാണ്. വസ്ത്രകളുടെ ധാമാർത്ഥവുപരേതാട് അടുക്കുവാൻ അല്ല, ധാമാർത്ഥമൃത്യതിൽനിന്നും അകന്നകന്നു പോവാനാണ് കാല്പനിക കവിയുടെ വാസന’. ചങ്ങമ്പുഴ മൗലികമായും പകിടുന്നത് ഈ വാസനയത്രെ. എങ്കിൽ ‘വിക്രറി’ യുടെ മുപ്പാന്തരമായിട്ടും തന്റെ കാവ്യത്തിന് ‘യവനിക’ എന്നു പേരി

ടതിരെ പൊരുളും വേറാനല്ല. തനിക്ക് പ്രിയപ്പെട്ട പ്രമേയം കമാപാത്രം മുതലായവ മാത്രമല്ല, പ്രവണതയും പേരനുകിട്ടി എന്നാവാം ഈ ടാഗോർക്കമയ്യുടെ പുനരബ്യാനത്തിന് അദ്ദേഹത്തെ പ്രേരിപ്പിച്ചത്.

പ്രൊഫ. അച്യുതരെൻ്റെ ഉദാഹരണങ്ങളിൽ ശ്രദ്ധയായ മറ്റാനുകൂടി ഉൾപ്പെടുന്നു: എവിടെന്തുടങ്ങുന്നു, എന്തോടുപോകുന്നു എന്നറിയാത്ത കാട്ടപാത! നേരമറിച്ചു സർക്കാർ നിരത്ത് കാല്പനികമല്ലെന്തെ! എതാണ്ടിനേതെ സമാനരം, കൗതുകമെന്നേ കരുതേണ്ണു, കമയിൽ ടാഗോറും ഉപയോഗിച്ചുകാണുന്നു. പുണ്യരീകരെ പ്രഭാഷണം, അതിനുമുമ്പു ശേഖരേണ്ണ ഗാനം ചമച്ച മായികതയിൽനിന്നു സദ്ധിനെ മോചിപ്പിച്ചതിരെ ആ വ്യാനമാണ് സന്ദർഭ: "The atmosphere was completely cleared of all illusion of music, and the vision of the world around seemed to be changed from its freshness of tender green to the solidity of a high road levelled and made hard with crushed stones" എതാകുകാണോ, ഈതു ചങ്ങ സുഖയുടെ കാവ്യത്തിൽ പതിയുന്നത് താരതമ്യേന അശക്തമായിട്ടും:

ആ മരതകപ്പച്ചകൾ പോയി
ഭേദിയിൽക്കടക്കല്ലോപാതയായി!

ഹത്തരം കടകല്ലോപാതയിലൂടെ വിഹരിക്കാൻ ശിലിച്ചിട്ടുള്ളതല്ലല്ലോ ശേഖരരെണ്ണ കവിത. അതിനാൽ, പാവം, രാജാവു കണ്ണകോണുകൊണ്ട് ഉണ്ടത്താൻ നോക്കിയിട്ടും, ആ ഗായകൻ പാരവശ്യത്തിരെ മാനത്തിലില്ലിരും. പിന്നെ എന്നു നിവൃത്തി- വിജയഹാരം പുണ്യരീകന്നതെന്നെ ആലകരിച്ചു. മേലേ യവനികയ്ക്ക് പിരകിൽനിന്ന് അപ്പൂഴം നന്നാക്കെ പുടവയ്യുടെ നാദം കേൾക്കായി - ചിലകക്കിലുക്കത്താടാപ്പം

***

ഈ അവസാന വണ്യം: "It was a dark night of warming moon" എന്നു ടാഗോർ. ചങ്ങമ്പുഴ ഈതു സന്ദർഭം പരിചരണത്തിൽ എതാക്കുന്നു എന്നല്ലോ:

"തോറു ശേഖരൻ! അന്തി വന്നോതി-
കേട്ടമാത്രയിൽക്കണ്ണുനീർ പൊട്ടി,
മുന്നിരുട്ടും പുതച്ചുവന്നതോ"
മനിടത്തിലശൈഷ്മാനരംതു!

ഈ രാത്രിയുടെ ആലഭാരങ്ങൾ പുണ്യരീകരെ വിജയം ആലോച്ചിക്കുന്നതിരെ ചിത്രംകൂടി ചങ്ങമ്പുഴ സത്രതമായി ചേർക്കാതിരിക്കുന്നല്ല.

"പുണ്യരീകരെ ജൈത്രാനത്തിൽ
സുഖാലാവലി കൈമൺ കൊട്ടി.

മന്തവിട്ടു ജംബുകവുന്നു
 ദുന്മാഡോച്ചണ്യനാദം മുഴക്കി.
 കച്ചകീടശുതിയിടകുട്ടി-
 കക്കശായങ്ങൾ കാഹളമുതി.
 രണ്ടു പുശ്രേഷ്ഠപ്രമന്പരയിട്ടാർത്തു
 കുണ്ടുമാട്ടി കുറവയുതിർത്തു.
 ഇന്നുഗോപങ്ങൾ പന്തംകൊളുത്തീ
 കനുളങ്ങൾ കളിസ്വകുത്താടി*.”

ശ്രേബരൻ്റെ താവളമാണ് അടുത്ത രംഗം. നിരാശനായ കവി തന്റെ കൈയെഴുത്തുപ്രതികളുടെ എല്ലാം തീയിട്ടുകയായി. ഏതു തിര്യ് - അത് അത്രനാളും ആ ഹ്രദയത്തിൽ എതിന്തുനിന്നു വേരൊരു തീയുകുടിയാണ് എന്ന് വ്യക്തമാക്കുന്നു:

“അശ്വിപുഞ്ജമേ, നിഷ്പമലമായ് നി-
 നിത്രനാളുമെൻ ഹൃത്തിൽ നീ കത്തീ
 മനഭാഗ്യനായ് നിന്മുനിലിനെന്നെ
 മഞ്ജിമേ, മനം നൊന്തുണ്ടാൻ നിലപ്പ്.
 അർപ്പണം ചെയ്വു ഞാൻ നിനക്കായേ-
 നർത്തശുന്മാം സ്വപ്നങ്ങളാരേ!”

യാത്രാമൊഴിയുടെ അന്തുമാവട്ട, ‘അശ്വമരാമവസ്തുസര’യോടാണ്. ‘അസ്മഖ്യമേഖലമീയലംബനമം കൈക്കൊൾക്ക’ എന്നാകുന്നു അവളോടുള്ള അർത്ഥമന. തുടർന്നു വിടവാങ്ങൽ. വിളക്കുകളെല്ലാം കൊളുത്തി നിരത്തി. അഷ്ടഗംഘം പുകച്ചു. തല്പത്തിൽ പട്ടട്ടുത്തു വിരിച്ചു. മെത്തയിൽ ശ്രേതപുഷ്പങ്ങൾ വിതറി. ഒരുക്കങ്ങളെല്ലാം പുർത്തിയായതോടെ,

“പിന്ന,യേതോ വിഷചേടിവേതിൽ-
 നിന്നു ശൈക്ഷിയടുത്തതാം നീരിൽ
 തേനോഴിച്ചിട്ടുറ്റിക്കുടിച്ച-
 ഭ്രാന്തലോലൻ കിടന്നു തല്പത്തിൽ.”

ഖൃതയും ടാഗോറിനെ അനുസരിച്ചുകൊണ്ടുതന്നെ. ഇനിയുള്ള ഒരു സൂചന ചങ്ങവ്യുഴയുടെ സ്വന്നം:

* ഇവിടെ പദങ്ങൾ തിരഞ്ഞെടുത്തത് എന്തു പ്രചോദനത്തിന്റെ ഫലമായിട്ടാണോവോ! ഇലയാളുകവി തയിൽ ഭിഡാരും ഒരുപക്ഷേ പ്രദേശത്തിനും പ്രദേശത്തിനും ധൂണ്ടിലം, കള്ളം, കക്കശായം, കനുളം മുതലായവ; യമാക്കിം ചെറുമുണ്ണ, ചീറിട്, നായ, പെരുച്ചിച്ചി എന്നൊക്കെ അർത്ഥം. സംസ്കൃതത്തിൽ പിണ്ഠി എന്നതുകൊണ്ട് ഇവിടെ പ്രകാശിതിന് എന്തു പൊലിച്ച എന്നാലോചിക്കാവുന്നതാണ്.

“പാരമാസ്യം വിളറിത്തളർന്നു
പാതിരാക്ഷീണച്ചന്നൻ കിളർന്നു.
കാറ്റിലാ മരച്ചാർത്താനുലഞ്ഞു,
കാട്ടുപക്ഷിയോനേതോ കരഞ്ഞു”

നിർണ്ണായകമായ ഈ നിമിഷത്തിലാണ് ഇതുവരെയും യവനികയ്ക്കു പിറ
കിലായിരുന്ന ദേവതയെ നാം നേരിട്ടുകാണുന്നത്. ശേവരരൻ പ്രചോദന
മായ അജിതകുമാരിയുടെ ആഗമനം ഇപ്പോഴതേ. ‘കരുൺ’യിൽ ശിക്ഷ
യെറു ചിന്നാവയവയായി കിടക്കുന്ന വാസവദത്തയുടെ സമീപത്തെത്തയ്ക്ക്
ഉപഗൃഹപ്തന്ന് എന്ന പോലെയോ? അല്ല, ആ സമാനരത്തിന് പലതു
കൊണ്ടും അനുരൂപത പോരാ.

“അന്തിമമാം മണമർപ്പിച്ചടിവാൻ മലർക്കാക്കില്ലേ
ഗന്ധവാഹനം- രഹസ്യമാർക്കരിയാവു?”

എന്ന ആശാൻറെ വാക്കും ഇവിടെ ഇണങ്ങുമോ എന്നോ! അങ്ങനെയൊരു
കാക്കലിൻ്റെ നാളം ഇവിടത്തെ കവിയിൽ നന്നാക്കേയെക്കില്ലും ഈ നിമി
ഷത്തിൽ സ്വപ്നത്തിലുന്നതായി സൃചനയില്ല. മറ്റംശങ്ങളില്ലെങ്കിലും മൗലികമായ
അന്തരം അവഗണിച്ചുകൂടാതാനും.

‘കരുൺ’യുടെ സ്മരണയ്ക്ക് അനുരൂപത പോരാത്തതിനാൽ
മറ്റാണ് ആലോച്ചിക്കാൻ ഫേതിനന്നായിപ്പോകയാണ്. ആലോച്ചിക്കുന്നതാ
വട്ട്, ക്ഷമിക്കണം, മഹാകവി ഉള്ളൂരിൻ്റെ ഒരു കവിതയതേ! ‘യവ
നിക്’യുടെ അന്ത്യരംഗവുമായി ബന്ധിച്ച് ഇങ്ങനെയൊരാലോചനയ്ക്കു
മുതിരുന്നത് വിഹിതമാവുമോ എന്നോ? ഇവിടത്തെ പുണ്യരീകന്
‘വിക്രറി’യിലെ പുണ്യരീകനേക്കാൾ പ്രതിനായകത്വം എറും എന്നതു പ്രക
ം. പരിചിതമായ ഏതെങ്കിലും മാതൃകയെ ഉപജീവിച്ചാവുമോ ചങ്ങമ്പുഴ
ഈ പ്രതിനായകന്റെ ചിത്രത്തിന് ഇത്ര കരുപ്പും കരിന്തുപ്പും ഒക്കെ
പകർന്നത്, ആവോ? ഉള്ളൂരിൻ്റെ പേര്, അധികൃതമായിട്ടല്ല, അനുമാനം
പോലെ ഈ പ്രകരണത്തിൽ ഉയർന്നുകേട്ടിട്ടുണ്ട്. പുണ്യരീകൻ നാരായ
ണരാജാവിനു പ്രശസ്തിയേറാകം കാഴ്ച വെയ്ക്കുന്നതിന്റെ വിവരണം
നമുക്കൊന്നും മനസ്സിരുത്തുക:

“വാക്കിലോരോന്നു മെട്ടുപത്തർത്ഥമം
വാ പൊളിച്ചും, പൊളിപ്പിച്ചുകൊന്നും,
ശ്രേഷ്ഠവും ധനി പ്രാസം യമകം
ശേഷമുള്ള സമസ്തകസർത്തും
അട്ടിയട്ടിയായചേർന്നൊരു കീറാ-

മുട്ടിയായി മരവിച്ച പദ്യം
ബബുഗർഹമൊടിച്ചുമടക്കി
സെഗ്യർച്ചുടക്കുട്ടിലടക്കി,
കാഴ്ചവെച്ചു നന്ദനനെ വാഴ്ത്തി-
കാൽത്തളിരിലക്കാവുപ്പോവൻ.”

ഇവിടെ കവിതയിലെ ‘അഭ്യാസ’ത്തോടുള്ള കട്ടുത്ത വെറുപ്പു നിറച്ചിരിക്കുന്നു എന്നല്ലാതെ, അതിൽനിന്ന് ഒരു നിശ്ചിതവ്യക്തിയെ നിർധരിക്കുന്നതുകൂടെ ഗമകങ്ങളൊന്നും ലഭിക്കുന്നില്ല.

‘കാപടികൻ നൃപസ്തുതിക്കുണ്ടെന്നു തീ കൊള്ളുത്തിപ്പുള്ളയ്ക്കുന്’ മറ്റാരു പ്രകരണംകൂടി ശ്രദ്ധിക്കുക:

“അക്കുതിയിൽ നൃപാലനോരിക്കണ്ണ
പൊക്കമുഖഭജാരു പർവതമായി.
പിന്ന വിന്റതുതസാഗരമായി
പിന്നെയുശവനാന്തരമായി.
ചന്ദനായ്ക്കിനിട്ടിചനായ് മാറി
ചന്ദഹാസമിളക്കിയലറി.
ബൈഹമനായ് വിഷണുവായ് ശിവനായി
ഷണ്മുഖനായി വിഘ്നനേശനായി.
മിത്രവർഭൂതത്തിൽ കല്പകമായി
ശത്രുരാശിക്കു കാലനുമായി.
കാമിനിമാർക്കു കണ്ണകുളിരേകി-
കാമദേവനായ് കാൺകഷണം മേവി.
ഹന്ത,പാവം നൃപനെപ്പിടിച്ചെ-
ര്തിന്ദരജാലങ്ങൾ കാട്ടിയാ പീരൻ!”

ഉള്ളേഖനം ഉക്തിബേവച്ചിത്രമാണ് ഈവിടെ ഉപഹാസിക്കപ്പെടുന്നത്. ഉള്ളി
രാവട്ട, ഉള്ളേഖനത്തിന്റെ പേരിൽ പ്രശ്നസ്തനും. അതിനാൽ ഈവിടെ ഗമകം
തീരെ ലഭിക്കാത്തകയില്ല. അതു നിയതമല്ല എന്നുമാത്രം.

ഉള്ളിരിനോടു വിശ്വേഷിച്ചു വല്ല വൈരാഗ്യവും വ്യക്തിപരമായി ചങ്ങ
സുച വെച്ചുപുലർത്തിയിരുന്നുവോ? ഈതാക്കെ ചില കേടുകേൾവികൾ; അതിനപ്പുറം ഈതിനോന്നും കൂട്ടുമായി തെളിവില്ല. “സകലപകാന്തി” എന്ന
തന്റെ സമാഹാരത്തിന് ചങ്ങമുച ഉള്ളിരിനേക്കാണ് അവതാരിക എഴു
തിച്ചിട്ടുണ്ട്. ‘ഉംതുജനാർഹൻ’ എന്ന് മഹാകവി അതിൽ ചങ്ങമുചയെ
വ്യപ്പേശിക്കുന്നു. ചങ്ങമുച മുഖവുംരയിൽ, ‘വിലയേറിയ’ അവതാരികയ്ക്ക്

‘അഭിവന്ധമഹാകവി’യോടു കൂത്തശ്ശെതര രേഖപ്പെടുത്തുകയും ചെയ്തിരിക്കുന്നു. പിന്നെ എം.എ. പരിക്ഷകൻ എന്ന നിലയിൽ ഉള്ളൂർ സുന്നം ധർമ്മ ബോധമനുസരിച്ച് പെരുമാറിയപ്പോൾ ചങ്ങമ്പുഴയ്ക്ക് അദ്ദേഹത്തിനോടു എങ്ങനെയോ എന്നോ സുവാവിരോധം ഉഭിച്ചു എന്നല്ലാമാണ് ശുതി. വാസ്തവമെന്തോ? എത്തായാലും 1945-ൽ രചിച്ച ‘കല്യാണമോംബ്’ എന്ന വിഡിവും ബന്ധപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു. കല്യാണത്തിന് അക്കാലത്താക്കെ അനുഷ്ഠാനംപോലെ മംഗളപത്രപാരാധാരണ പതിവായിരുന്നുവല്ലോ. ഈ മംഗളപത്രമാണ് വിഡിവും വിഷയം. അതിനെ താൻ പേടിക്കുന്നു. ഈവിടെ പേടിക്കു നിമിത്തമെന്ന നിലയിൽ വേരൊരും വിപുലമായ ഒരുരാശി നിരത്തുന്നതിലാണ് ‘പിംഗളു’യെ പെടുത്തിയിരിക്കുന്നത്.

“മനിതിൽ കൃഷ്ണം, പ്ലേഗു, കോളി, മധുരവു-
മെന്നെന്ന് ക്രഷ്ണനുമൊത്തുള്ള ഹാസ്യചലച്ചിത്രം,
ചാവുന ഫെലോളജി കൂസ്സുകൾ, ബാർബർ സല്ലണ-
ഫേവുകൾ, ഹാർമോൺഡിപ്പട്ടുകൾ, പേപ്പട്ടികൾ,
പിംഗളു, ശൊണ്ണോറു, ബജ്ജൈനീവയേക്കാൾ
മംഗളപത്രങ്ങളേ, നിങ്ങളേപ്പോടിപ്പു ഞാൻ!”

പലപ്പോഴും എന്നപോലെ അന്നും ‘പിംഗളു’ എം.എ.യുടെ പാഠപുസ്തകമായിട്ടുണ്ടാവാം. എങ്കിൽ ചങ്ങമ്പുഴയുടേതുപോലുള്ള ഒരു സംവേദനത്തിന് ആ കാവുത്തേം അപീതി സംജാതമായതു സ്വാഭാവികമാണെന്നുവെച്ച്.....

അതെങ്ങനെയും ഇരിക്കേടു; ഈ ഉള്ളൂർ തന്റെ ഒരു കൃതിയിൽ ‘യവനിക്’യിലെ അന്ത്യരംഗത്തിന് എത്താണ്ടു സമാനരമായ ഒന്ന് ആവിഷ്കരിച്ചിട്ടുള്ളത് അർത്ഥാർഥമാണ്. കവികളെ എത്ര വ്യത്യസ്തമായി വർഗ്ഗീകരിച്ചാലും, കവികളാണോ, അവതിൽ സാദൃശ്യത്തിന്റെ എത്തോ മുലകവും കണ്ണടക്കാൻ സാധ്യമായേക്കാം. ജീവിതത്തിന്റെ അവസാന നിംഫത്തിൽ അർദ്ധനിഭ്രാവാവസ്ഥയിൽ മാത്രം ആശഹം സഹായമാവുന്ന ഒരു കവി ഉള്ളൂർന്നേയും കമാപാതമാകുന്നു - ‘കവിയും കീർത്തിയും’-എന്ന കൃതിയിൽ.

“അവനുമൊരു കാവുകു-തെത്തുരേ കാലമാ-
യവളുടെ കടാക്ഷത്തിനാശിച്ചിരിപ്പുവൻ;
പ്രഹതപമസഞ്ചാരശീലനല്ലായ്കയാ-
ലഹിതരെയുമൊടുരേയാർജജിച്ചുവെച്ചുവൻ.”

ഈ കാവുകുത്ത് എത്തു നജിനമിശിയാലാണോ അവഗണിക്കപ്പെടുന്നത്, അവൻ ഒടുക്കം ‘പിതുവനം’ സങ്കേതമായി നിശ്ചയിച്ചു അദ്ദേഹത്തെ സമീ

പിക്കുന്നു. അദ്ദേഹത്തിന് അവളുടെ സ്വപ്നദർശനം കൈവരുന്നു. അദ്ദേഹം കണ്ഠത്തുറക്കുമ്പോഴേയ്ക്കും അവൾ അപ്രത്യക്ഷയായിക്കഴിത്തിരുന്നു. സാര മില്ലു, സ്വപ്നത്തിൽ സിഡിച്ചു അവളുടെ സന്ദേശം മതിയല്ലോ മനസ്സിനു താലോലിക്കാൻ. ഈനി തനിക്കു പ്രണയിനി, അധീശിത്രി, ആചാര്യ, ദൈവതം - എല്ലാം അവൾത്തനെ.

“അവളെയുരെങ്ങനും ചെയ്യേ തുകിനാ-
നവമതിയണ്ണപ്പോരില്ലപ്പഹാസാക്കുരം,
കൊടി ചുടലക്കൈഞ്ഞ കോർമയിർക്കാളളിക്കു-
മുടലുടയാരമ്പാനുഭുതസാധ്യസന്.”

എന്നതെ ഈ കവിതയുടെ കലാശം.

തന്റെ അവമതി, അപജയം- എല്ലാറിനെന്നയും ‘യവനിക’യിലെ കവി അതിജീവിക്കുന്നതും ഇത്തരമൊരു ദർശനത്തിലുംടക്കാൻ. ‘വന്നു ഞാൻ കവിരത്തനമേ’ എന്ന ‘ലജാസന്നതസ്വരമാനി’ന്റെ മന്ത്രണം കേട്ടു ശ്രേബ ഞൻ കണ്ണുമെല്ലോ ചിമ്മിത്തതുറക്കുന്നു. അഭ്യാശം:

“മുന്നിലാരിതൊരംഗനാരുപാ!
കാണുവാനുള്ള കെൽപ്പൊക്കെ മഞ്ചീ,
കാമിനിയവളാരായിരിക്കും?
ചിത്തമാം മണിശ്രീകോവിലിൽ താ-
നിതൃ കാലവും പുജിച്ചരുപം
നേർത്ത നീലനിശ്ചൽപ്പംട്ടിൽനിന്നും
വാർത്തതാരുജജല വിദ്യുത്സരുപം,
തന്നവസാനയാത്രയിൽ കാണാൻ
വന്നതല്ലലി ബാഹ്യലോകത്തിൽ?”

ടാഗോറിന്റെ ശേഖരണ ഇതിനകം മൗനത്തിലേയ്ക്ക് അടിഞ്ഞിട്ടു ണ്ഡാവണം. പകേഷ ചങ്ങമ്പുഴയുടെ ശേഖരണ, ‘നാവെടുക്കേ കുഴയും സ്വരത്തി’ലായാലും അവളോടു പതുക്കേ ചോറിക്കുന്നു:

“മായ മൺത പിഴിഞ്ഞു തന്റീനേതാ-
രായവനിക നീങ്ങിയോ മുഗ്ഗേ?
സത്യമോതണേ നീബൈഞ്ഞ സാക്ഷാൽ
മുത്തുവേദതയല്ലയോ ഭേദം?”

ഈ ചോദ്യം ‘വിക്രറി’യിൽ ഈ ഏന്നതു മുഖ്യമാവാം. ആത്യന്തികമായ സാക്ഷാൽക്കാരം അതിനു പാത്രമാവുന്ന വ്യക്തിയുടെ അന്ത്യനിമിഷ തത്തിലെ സംഭവിക്കു എന്ന കാല്പനികതീവ്രതയെയരാവാം ചങ്ങമ്പുഴ ഇവിടെ സാക്ഷ്യപ്പെടുത്തുന്നത്.

ഈ തീവ്രതയിൽ ‘പാരവശ്യം വളർന്നു പാടുപെട്ടു’കൊണ്ടായാലും ശ്രവരൻ ഒന്നാഴുന്നേറിക്കുന്നു. ടാഗോർ വിഭാവനം ചെയ്യാത്തതാണ് ഈ ഉയർക്കെതിഫുന്നേൻ്തും എഴുന്നേറ്റ ശ്രവരൻ്റെ കണ്ണുകളെ എതിരേല്ക്കുന്നതോ:

“മഞ്ഞവർണ്ണയവനികയിനേൽ
മഞ്ജുളമശവില്ലുകളാടി
മനമനമതങ്ങൾനെ നീങ്ങി-
മനഭാഗ്യരെ കണ്ണുകൾ മങ്ങി.
ശിഞ്ചിതരുകുലാഞ്ചുലനാദ-
രഞ്ജിതസപ്പനരുപിണിയായി,
സർവസന്താപഭന്ധകമാകും
നിർവ്വതിനെ പരിമളം വീശി,
ദേവദുർഖ്ലമൊകുമൊരാർജു-
ഭാവസാദ്രമ്യദുസ്മിതം പൂശി,
വന്താ ദിവ്യകല്യാണരശ്മി
മുന്നിൽ നിൽക്കുന്നു സൗന്ദര്യലക്ഷ്മി.”

ഈവർ പിന്ന ശ്രവരൻ്റെ ‘ജയിത്രശൃതിപുടം തനിൽ’ മന്ത്രിക്കുന്നു: മത്സര ത്വിൽ വിജയം അങ്ങനെയ്ക്കുതന്നെ. സന്താ കഴുത്തിലെ മാലകയടക്കത് അങ്ങേ ഹത്തത അണിയിച്ചു, ആ കവിതയുടെ അനുപമത്വത്തെ അഭിനന്ദിക്കുന്നു.

“അങ്ങനെ മൃദുപ്രത്യിഥിക്കിന്നുണ്ടു-
പ്ലാഞ്ചിടും ഗാനമെന്താരു ഗാനം!
എത്രലോകം തപസ്സു ചെയ്താലാ-
ണാത്തിടുന്നതൊരിക്കലിഡ്രൂബ്ബം!”

കവി എങ്ങനെ പ്രതികരിച്ചു എന്നല്ലോ:

“ശിഞ്ചിതങ്ങൾ! കവിയുടെ കണ്ഠം-
മൊന്നു ചാഞ്ഞതു....മിച്ചികൾ മരിഞ്ഞു
‘വൈകി ഓവീ’ - മുവരത്തുടനേതോ
വൈകൃതം വന്നു വൈവരി നിന്നു.”

കാവ്യം ഇവിടെ നിൽക്കുന്നില്ല. വസ്യുനിഷ്ഠമാണ് ടാഗോർക്കമെയിൽ കാണുന്ന അന്ത്യവാക്യം: "...and the poet fell down upon his bed stricken by death". ചങ്ങമ്പുഴ അതിനെ അക്ഷക്ഷാർത്ഥത്തിൽത്തന്നെ അനുസരിച്ചിരിക്കുന്നു:

ഉത്തരക്ഷണമകവിവരുൾ
മെത്തയിൻമേൽ മരവിച്ചുവീണു.

ഈവിടെയും നിൽക്കുന്നില്ല എന്നതത്രെ കാവ്യത്തെന്നുംബന്ധിച്ചിട്ടെത്താളം നിർണ്ണായകം. തരകാലം നിന്തുന്നും നിരസ്തനുമായാലും ശരി,

പിൽക്കാലം സഹ്യദയസ്ഥതിയിൽ വിഷാദാർദ്ദരമായ പരിവേഷത്തോടെ നിത്യപ്രതിഷ്ഠംനേടും എന്നു വിശാസിക്കാനാവും കാല്പനിക പ്രതിഭയ്ക്ക് ഇഷ്ടം. ഈ വിശാസംകൃടി നനുകൈ നൊച്ചിഞ്ചിക്കാണ്ട് ‘യവ നിക’യിലെ ഒടുക്കത്തെ ഇറ്റടി ഇങ്ങനെ നിസ്യതമാവുന്നു.

കെട്ടുഭീപം - നിഴൽ ചുരുൾക്കുന്നതൽ-
കെട്ടുഭീഞ്ഞു നിലാവുകരണ്ണതു!

ദീപം കെട്ടൽ സാധാരണം; അതു നിലാവിനെ കരയിക്കുന്നു എന്നതഭേദം അസാധാരണം. ചങ്ങമുഴയുടെ അകാലനിര്വാണത്തിൽ കരയാത്ത വല്ലാരു നിലാവും അന്ന് അവഗ്രഹിച്ചിരുന്നുവോ? എങ്കിൽ നിലാവ് എന്ന വ്യപദേശം അത് അർഹിക്കുന്നതെയില്ല എന്നതാവാം നേര്. ഏതായാലും ‘യവനിക’യുടെ സമാപനം കൂറിക്കുന്ന ആ ഒന്നുപോലെ അത്ര വ്യംഗ്യമായ യുരമായ വേരൊരു ഇറ്റടി ചങ്ങമുഴയുടെ വിപുലമായ കാവ്യപ്രപഞ്ചത്തിൽ വിരളമാവും എന്നു ഞാൻ വിചാരിക്കുന്നു.

• • •

കാഠം

സാന്താഷ്ടികോഡംഗലം

(പ്രിവിജ്യ കവി പി.പി. രാജചന്ദ്രൻ ‘ലളിതം’ എന്ന കാവിതരംക്ക് ഒരു ഭാഗമുണ്ട്)

പിശുതെടുത്താരു;
 നാവിനാൽ മധുരമായ്
 ഇവിടെയുണ്ടെന്നു
 കുവുന്നതെങ്ങനെ?
 ചിരകരിഞ്ഞു
 പിടയ്ക്കും
 കുത്തിൽ നി-
 നോരു ബെറും തുവൽ
 നില്കുന്നതെങ്ങനെ?
 കരളുവെന്നു
 മരവിച്ചസാക്ഷ്യമായ്
 അടയിരുന്നു
 ചുംടകുവതെങ്ങനെ?
 ലളിതമപ്പുറം
 കാറനമീജിവിതം
 വരിയിലാവിഷ്കരിക്കുവാൻ
 ദുഷ്കരം!

കവനക്കാശഗി

കി ട്രാൻസ്

മനതകാർധ്യകൾ

പി.ടി. റവിഷേഖൻ

ഒരു പ്രശ്നസ്ത നമ്പ്യതിൽ ഫാമിലിയിൽ ആകെ ഏഴാംഗങ്ങൾ. ഒരുണ്ട് നമ്പ്യതിരി. അഞ്ച് മകൾ നമ്പ്യതിരിമാർ, ഒരു മകൾ അന്തർജാനം. അച്ചൻ നമ്പ്യതിരി വേളി കഴിച്ചുവൈക്കില്ലും ഇപ്പോൾ വിഭാരുന്നാണ്. അഞ്ച് മകൾ നമ്പ്യതിരിമാർ ഭാര്യരായിരുന്നില്ല. അഞ്ച് നമ്പ്യതിരിമാർക്കിണങ്ങുന്ന അഞ്ച് അന്തർജാനങ്ങളുടെ ദാർശന്ധ്യംതന്നെ കാരണം. അവസാനത്തെ മകൾ സതി അന്തർജാനം വെട്ടിയിട്ട് തെങ്ങിൽ കുറ്റിമാതിരി ഒറ്റത്തടിയായിക്കഴിയുന്നു.

കൃത്യം ആറുമൺഡിക്ക് അയയലത്തെ വിട്ടിലെ കൂട്ടിൽക്കിടക്കുന്ന ഒരു പുവൻകോഴി കുകി. പക്ഷേ. അതിനുമുമ്പുതന്നെ സതിക്കുട്ടി ഒരു കളളു ചെത്തുകാരൻ്റെ കുടെ യാത്രയായി. അവളുടെ പ്രായത്തക്കുറിച്ച് പെരു കാർക്ക് ധാരണയില്ലായിരുന്നെന്നകില്ലും അവർക്ക് ഒരേക്കേശ ധാരണയുണ്ടായിരുന്നു.

അച്ചനും, മകൾമാരും വട്ടത്തിൽകൂടിയിരുന്ന് അവർക്കാരണം തങ്ങൾക്കുവന്ന മാനനഷ്ടത്തിന്റെയും, അഭിമാനക്ഷതത്തിന്റെയും കണക്കെ ടുത്യു. ശേഷം തിരുമാനിച്ചു. പടിയടച്ചു പിണ്യംവയ്ക്കുക.

ഈ സൽപ്പെയുത്തിരെയെ അന്ത്യദേശത്തു കിടക്കുന്ന ഏക പെൺത രിയെ അറിയിക്കാൻ തങ്ങൾ ബാധ്യസമരാണെന്ന് അവർക്കുതോന്നി. ഒരു മനതകാർധ്യത്തിൽ അവർക്കുക്കാരും കത്തിട്ടു.

എത്രയും പ്രിയപ്പെട്ട സതിക്കുട്ടി അറിയുവാൻ അച്ചനും അഞ്ചു അള്ളമാരും ചേർന്നെന്നാതുകുന്നത്,

കോഴികുവുന്നതിനുമുമ്പേ നീ ഒരു ശ്രാമിനാം ബാർ തൊഴിലാളി യുടെ കുടെ വിഉഷ്ടത്തെയ്ക്കു കടന്ന വിവരം അറിഞ്ഞു. ബോധിച്ചു. തദ്ദോരാ തങ്ങൾക്കുണ്ടായ മാനനഷ്ടത്തിന്റെ പൂർണ്ണ ഉത്തരവാദി നീയാ ണെന്ന് ഈ അവസാനത്തിൽ തങ്ങൾ ഉർജ്ജോഹിക്കുകയാണ്. അതിനാൽ ഇവിടെയുള്ള ഒരു നധാവര ജംഗമവസ്തുകളില്ലും മേലാൽ നിനക്ക് ധാതൊരു അവകാശവും ഉണ്ടാവില്ല എന്ന് അറിയിക്കുന്നു. നിന്നെ തങ്ങൾ പടിയടച്ചു പിണ്യംവച്ചു.

നിനക്കും നിന്റെ പുലയനും സുഖമെന്ന് വിശ്വസിച്ചുകൊണ്ട്,

കൃതപ്രശ്നതയോടെ,

അച്ചനും അഞ്ചുപൊന്നാണെള്ളമാരും
ക്ഷ (ഒപ്പ്)

കത്ത് പെട്ടിയിലിട്ട് ഒരാഴ്ച മുന്നോട്ടുപോയില്ല. മറ്റാരു മണ്ണത കാർധ്യ ഇല്ലത്തിന്റെ ഉമ്മിത്തു നിപതിച്ചു. അതിലെ ലിവിൽസണൾ ഇപ്രകാരം വിളിച്ചോതി.

എത്രയും പ്രിയപ്പെട്ട അച്ചന്നും, അഞ്ച് പൊന്നാഞ്ചേളമാരും വായിച്ച റിയുവാൻ സതിക്കുട്ടി ഒറ്റയ്ക്കമുള്ളുന്നത്,

സൗഖ്യാനേഷണത്തിന് നീഡി. എന്നും എൻ്റെ പുലയനും ചാളയിൽ സസ്യം വാൺരുള്ളുന്ന വിശേഷം ഇതിനാൽ അറിയിച്ചുകൊണ്ടുന്നു.

ഇല്ലത്തെ വിശേഷങ്ങൾ വായിച്ചു. വളരയേറെ ബോധിച്ചു. ഇല്ലത്ത് ആഞ്ഞുങ്ങൾ ചേർന്നൊടുക്കുന്ന തീരുമാനത്തെ പെണ്ണുങ്ങൾ എതിർക്കുന്ന പതിവില്ലല്ലോ?

എൻ്റെ പുലയൻ്റെ വീട്ടിൽ മീൻപൊതിഞ്ഞു കൊണ്ടുവന്ന ഒരു കടലാസ് ഇംഗ്ലീഷ് എൻ്റെ ശ്രദ്ധയാകർഷിച്ച വിവരം അറിയിച്ചുകൊള്ളെടു. പഴയ ചരിത്രമായിരുന്നു പ്രതിപാദ്യം. പണ്ട് ഒരു നമ്പുതിരി ഹാമിലിയിൽക്കുറിയേടത്ത് താത്രിയോ, കൃത്രിയോ...എന്തോ ഒരുപയൊജ്ഞനും സ്ഥാര്ഥത്താരുടെ മുമ്പിൽ അറുപത്തിനാല്പ് പേര് തന്നെ പ്രാപിച്ചേന്ന് വെളിപ്പെടുത്തിയതെ. പിന്നെ ആരെന്ന ചോദ്യത്തിന് കയ്യിലെ മോതിരം ഉള്ളിക്കാണിച്ചേന്ന്. ഈ തുകണ്ട് ചില നമ്പുതിരിശ്രേഷ്ഠർ മുത്രമൊഴിക്കയും കൂടെ അപ്പിയിട്ടുകയും ചെയ്തുപോത്. ഈ അറുപത്തിനാലുപേരിൽ അവളുടെ ബഹുമാന്യനായ അച്ചന്നും, പൊന്നാഞ്ചേളയും ഉണ്ടായിരുന്നതായി കേൾക്കുന്നു.

അച്ചൻ്റെ വായുകോപത്തിനും, പൊന്നാഞ്ചേളമാരുടെ മുലക്കുരു, അർഫൂസ്, പാണ്ട്, വിക്ക്, കുപ്പം തുടങ്ങിയ രോഗങ്ങൾക്കും ശമനം വന്നു എന്നു പ്രതീക്ഷിക്കുന്നു. നിങ്ങളുടെ നമ്പയ്ക്കുവേണ്ടി ഇഗ്രീശര പ്രണാമം ചെയ്തുകൊണ്ട് നിർത്തെടു.

കൂത്തജ്ഞതയുടെ ഒരു കുന്നാരം

സതിക്കുട്ടി
കു (ഒപ്പ്)

മണ്ണതകാർധ്യകിട്ടി നേരതേംാട് നേരമടുക്കുന്നതിനുമുമ്പ് അച്ചൻ്റെ നമ്പുതിരിയും മകൻ നമ്പുതിരിമാരും എല്ലാ സ്ഥാവരജംഗമവസ്തുകളും ഏക മകൾക്കും ഏക പെണ്ണൾക്കും ഇഷ്ടങ്ങളും നൽകി എന്നാഴുതിവെച്ച് കാശിക്കു പോയി.

ആട്ടകമെകളുടെ അരങ്ങുവഴക്കം*

ഡോ. ടി.എസ്. മാധവൻകുട്ടി

ഒരുവിധം എല്ലാ കളത്തിലും ഉപയോഗിച്ചുവരുന്നവ, ഒരുവിധം എല്ലാ കമകളിക്കാർക്കും അറിയാവുന്നവ എന്നീ രണ്ടു വിഭാഗത്തിൽപ്പെട്ട ടുത്തി ധാരാളം പ്രചാരത്തിലുള്ള ആട്ടകമെകൾ മൊത്തം മുപ്പത്തണ്ണേളം വരും. ഇവയിൽനിന്നുമായ നിരവധി ആട്ടകമെകളുണ്ട്. അവയിൽ ഒരു കർണ്ണശപമെഴിച്ച് ബാക്കിയെല്ലാം കാലത്തിന്റെ സമർദ്ദത്തിന് വഴഞ്ഞി പൊലിഞ്ഞുപോവുകയാണുണ്ടായത്. അപോൾ ഒരാട്ടകമെ പ്രചാരത്തിൽവരെ രണ്ടുമുണ്ടിൽ, അതിനടപാടിസ്ഥാനമായി വർത്തിക്കുന്ന ഘടകങ്ങളെ കുറിച്ച് ചിന്തിക്കേണ്ടിയിരിക്കുന്നു. ഒരു പ്രധാനഘടകം, അതിലെങ്ങിയിരിക്കുന്ന കമകളിസക്കേതസംബന്ധികളായ രംഗക്രിയകളാണെന്ന് നിസ്സംശയം പറയാം. മുൻ സുചിപ്പിച്ച മുപ്പത്തണ്ണേളം വരുന്ന കമകളിൽ ബഹുഭൂരിപദ്ധം കമകളുടെയും ബഹുജനസമ്മതികൾക്ക് കാരണം അതിലെങ്ങിയിരിക്കുന്ന കുമകളിസക്കേതസംബന്ധികളായ രംഗക്രിയകളാണ്. പുതുതായി ഉണ്ടായിവരുന്നവയുടെയും അവസ്ഥയിതുതനെന്ന്. പുതുത് എന്ന് പറയുന്നോൾക്കണിക്കേതു എൻഡപ്പരത് കൊല്ലുക്കാലത്ത് ഉടലെടുത്തവയെന്നർത്ഥം. അതുകൊണ്ടുതന്നെ പുതിയത് എന്ന വിഭാഗത്തിൽ പെടുത്താവുന്ന, ശ്രീ. സി.എ. വാരിയരുടെ ആട്ടകമെകളുടെയും, രംഗക്രിയാസംബന്ധികളായ വിഷയങ്ങൾക്ക് വിശദമായിത്തന്നെന്ന് വിലയിരുത്തപ്പേണ്ടതാണ്. അത് രണ്ട് തരത്തിലാകാം. ആ കമകളിൽ നിലവിലുള്ള രംഗക്രിയകളെ കുറിച്ചുള്ള പഠനം ആദ്യത്തെത്ത്. അവയിൽ എത്തെല്ലാം പരിഷ്കരിച്ചെടുക്കാം, പുതുതായി ചിലത് ചേർക്കാമോ, ചേർക്കാമെങ്കിലാവയേവ എന്നീ കാര്യങ്ങൾ പഠിക്കുന്നത് രണ്ടാമത്തെത്ത്. ഈ രണ്ടാമത്ത് പറഞ്ഞത് കമകളി ആചാര്യരൂപാർക്ക്

* ശ്രീ.സി.എ.വാരിയരുടെ സമ്പൂർണ്ണകവിതകളുടെ പ്രകാശനച്ചടങ്ങിനോടനുബന്ധിച്ച് നടന്ന സമ്മിനിഗാമിൽ അവതരിപ്പിച്ചത്.

മാത്രം ചെയ്യാൻ കഴിയുന്നതാണ്. താൻ കമകളിയാചാര്യന്മാർ. അതിനാലാദ്യഭാഗത്തെക്കുറിച്ചുള്ള പരിച്ച മാത്രമേ ഇവിടെ നടത്തുന്നുള്ളൂ.

1967-ൽ അരങ്ങേറിയ അയുപ്പചരിതം, 1969-ൽ അരങ്ങേറിയ സംപൂർണ്ണരാമാധിനം, 1974-ൽ അരങ്ങേറിയ പ്രസ്താവചരിതം, 1988-ൽ അരങ്ങേറിയ സീതാപരിത്വാഗം എന്നിവയാണ്, സി.എ. വാരിയർ എഴുതിയ നാല് ആട്ടക്കമെകൾ. ഇവയെക്കുറിച്ചാരു മുല്യനിർണ്ണയപ്രകിയയ്ക്ക് ഒരുബന്ധു സ്ഥോൾ നിശ്ചയമായും പരിശനന്തരിലെടുക്കേണ്ട ചില കാര്യങ്ങളുണ്ട്.

നാട്യശാസ്ത്രത്തിന്റെ സാങ്കേതികത മുഴുവൻ ഹൃദിസ്ഥമായിരുന്നു, ‘ബാലരാമഭാരതം’ പോലൊരു നാട്യശാസ്ത്രഗമം എല്ലാ ആധികാരിക തയോടെയും രചിക്കാൻ കഴിഞ്ഞ, കാർത്തികതിരുന്നാൾ മഹാരാജാവിന്റെ ചില കമകൾ, ആട്ടക്കമെകൾ ധാരാളം രചിച്ച്, കൈത്താഴക്കാവന കൊച്ചി വീരകേരളവർമ്മരൂപം നൂറ്റില്ലാനും കമകൾ, മഹാകവിയായിരുന്ന വള്ള തേതാളുംതിരുന്ന കമകൾ, മലയാള കവിതയിൽ ഒരു പുതിയ സരണി തുറി നിട എൻ.വി. കൃഷ്ണവാരിയരുടെ ക്ഷമകൾ എം.ഐ.വിക്രൂട്ടി കാലത്തിന്റെ സമർദ്ദത്തിൽ പിടിച്ചുനിൽക്കാൻ കഴിയാതെ കൊഴിഞ്ഞുപോവുകയാണുണ്ടായത്. ഈ വസ്തുതയുടെ പശ്ചാത്തലത്തിൽ വേണും പുതിയ കമകളെ കുറിച്ച് പരിച്ച ചെയ്യേണ്ടത്.

ഒരു പുതിയ കമയ്ക്ക്, അരങ്ങേത് വീണ്ടും വീണ്ടും അവതരിപ്പിക്കുമ്പോഴാണ്, അതിന്റെ സാഹമല്ലമുണ്ടാകുന്നത്. അതായത് അത് വീണ്ടും വീണ്ടും അരങ്ങേത് അവതരിപ്പിക്കുന്നതിന് കലാകാരന്മാർക്കും, അങ്ങനെ അവതരിപ്പിച്ച് കാണുന്നതിന് ആസാദകർക്കും താല്പര്യമുണ്ടാകണം. അങ്ങനെയതുകൊണ്ട് കാലത്തെത്തിരിജീവിച്ച് നിലനിന്നുവരണം. നിരവധി പുതിയകമകൾക്ക് ഈ സാഹമല്ലം ലഭിക്കാതെ പോർട്ടുണ്ട്. ഈ അവസ്ഥ ഒന്ന് വിശദമായി പരിശോധിച്ചാൽ, ഒരു ആട്ടക്കമെ വേണ്ടതുപോലെ പ്രചാരത്തിൽ വരണ്ടുകൊണ്ട്, അതിന് ചില പ്രത്യേക ലക്ഷണങ്ങൾ ഉണ്ടാകും എന്തിയിരിക്കുന്നു എന്ന് മനസ്സിലാക്കാം. ആ ലക്ഷണങ്ങളെക്കുറിച്ച് തുടക്കത്തിൽ ഒന്ന് പരിചിന്തിക്കാം. ആശയത്തെയടിസ്ഥാനമാക്കി ഈ ലക്ഷണങ്ങളെ ഒരു തിരിക്കാം.

ആദ്യത്തെത്ത് പ്രമേയത്തെ ആശയിച്ച് നില്ക്കുന്ന ലക്ഷണങ്ങളാണ്. പ്രമേയമെന്ന് പറയുമ്പോൾ ആട്ടക്കമെയെന്നർത്ഥം. ഈ അവസ്ഥത്തിൽ കമകളിയരങ്ങേത് പ്രമേയത്തിന്റെ അമാവാ ആട്ടക്കമെയുടെ അവസ്ഥയെ നാണ്? ഒരു കെട്ടിടത്തിന് അസ്തിവാരമെന്നതുപോലെയാണ്, കമകളിയാവിഷ്കാരത്തിന് ആട്ടക്കമെ. കെട്ടിടം പട്ടത്തുയർത്തിയതും, ചമൽക്കാം

രണ്ടർവെച്ചു പിടിപ്പിച്ചതും അസ്തിവാരത്തിനേലാണ്. എന്നുവെച്ച് കെട്ടിട മെന്നാൽ അസ്തിവാരമല്ല. അതുപോലെത്തന്നെ കമകളി സൃഷ്ടിചെടുക്കുന്നത് ആട്ടക്കഗറയിനേലാണെങ്കിലും കമകളിയെന്നാൽ ആട്ടക്കമയല്ല.

ഈ പ്രചാരത്തിലുള്ള ഒരുവിധം എല്ലാ ആട്ടക്കമകളും ഇതിഹാസങ്ങളിൽനിന്നോ പുരാണങ്ങളിൽനിന്നോ അടർത്തിയെടുത്തിട്ടുള്ള കമകളോ, കമാഭാഗങ്ങളോ ആണ്. ചില പ്രത്യേക ലക്ഷ്യങ്ങളോടൊക്കെ അവരുടെ സൃഷ്ടികൾ നടത്തിയിട്ടുള്ളത്. അതിൽനിന്ന് തികച്ചും അനുമായ ലക്ഷ്യങ്ങളോടൊക്കെ ആട്ടക്കമൊക്കാരുമാർ അവരുടെ സൃഷ്ടി നടത്തുന്നത്. തന്റെ സൃഷ്ടികൾ കാമകളിയെന്ന ദൃശ്യകല ആവിഷ്കരിക്കുന്നതിന് പറ്റുന്ന തരത്തിലായിത്തിരുക്കുന്നത് എന്നതാണ് ആട്ടക്കമൊക്കാരൻ്റെ എറ്റവും പ്രാഥമികമായ ലക്ഷ്യം. ഈ ലക്ഷ്യം നേടുന്നതിനായിട്ടുള്ള അവരുടെ എല്ലാ സൃഷ്ടികളുമുഖ്യപ്രവർത്തനങ്ങളും മുഴുമിച്ച് വിരമിച്ചതിനുശേഷമാണ്, കമകളികലാകാരരാജാർ തുടങ്ങുന്നത്. കമകളികലാകാരരാജാരന്ന് പറയുന്നോൾ, ആട്ടം, കൊട്ട്, പാട്ട്, പുട്ടി, പെട്ടി എന്നി അഞ്ച് വിഭാഗത്തിൽ പെട്ടവരെയാണുദ്ദേശിക്കുന്നത്. അവർക്ക് വേണ്ടതുപൊലെ സൃഷ്ടിനടത്തുന്നതിന് ആധാരമായിവർത്തിക്കുന്നത്, ഈ ആട്ടക്കമകളാണ്. അതായൽ കമകളി ആവിഷ്കരിക്കുന്നതിന് പറ്റുന്നതരതത്തിലായിരിക്കുണ്ടാം ആട്ടക്കമയെ നാർത്ഥം. അങ്ങനെ ആവിഷ്കരിക്കാൻ പറ്റുന്നതരതത്തിലാക്കിത്തിരിക്കുന്ന ഘടകങ്ങളേയാണ് ഇവിടെ മുൻചൊന്ന ലക്ഷണങ്ങളായി വിവക്ഷിച്ചിരിക്കുന്നത്.

എല്ലാ ആട്ടക്കാടകളും നിശ്ചയമായും മുദ്രകാണിക്കുന്നതിന് പറ്റുന്ന തരത്തിലായിരിക്കുണ്ടാം. ഈ അവസ്ഥ കുടുതൽ ഉദാത്തമായ ഒരുനിലയിലേയ്ക്ക് ഉയർന്നു വരുന്നതും കാണാവുന്നതാണ്. അതായൽ മുദ്രകാണിക്കുന്നതിന് പ്രാധാന്യം കൂടി, അതിൻ്റെ എല്ലാ ചടങ്ങുകളും വിന്നതിലും മനോഹരമായും ചെയ്യുന്നതിന് പറ്റുന്ന തരത്തിലായിത്തിരുക്കുന്നതുമാണ്.

ഉദാഹരണത്തിനായി കാലക്രൈവ്യത്തിലെ ‘സലജാഹം’ എന്ന പദംതന്നെന്നയെടുക്കാം. അത് പതിഞ്ഞകാലത്തിലുള്ള അടന്തരാളത്തിലുള്ളതാണ്. അടന്തയ്ക്ക് മുന്ന് കഷ്ണങ്ങളാണുള്ളത്. അഞ്ചുമാത്രകളുള്ള രണ്ടെല്ലാവും, നാല് മാത്രകളുള്ള ഒന്നും. അങ്ങനെ മൊത്തം പതിനൊല്ലു മാത്രകൾ. ആ പദത്തിലെ ഒരു താളവട്ടത്തിൽ വരുന്ന പദത്തിന്റെ ഭാഗത്തിൽ മുന്ന് മുദ്രകളാണുണ്ടായിരിക്കുക. ആ സന്ദർഭത്തിൽ ഓരോ മുദ്രയ്ക്കും വേണ്ടതായ എല്ലാ രംഗക്രിയകളും വേണ്ടതുപോലെ ആവിഷ്കരിക്കാനുമുള്ള സൗകര്യം ഉണ്ടായിരിക്കുകയും ചെയ്യും. ആദ്യത്തെ

രണ്ട് മുദ്രകൾ എക്കേശം ഒരേ നീളമുള്ളവയും, അവസാനത്തെത്ത് സ്വല്പം നീളം കുറഞ്ഞതുമായിരിക്കും. ഈ വളരെ ബോധപൂർഖം ചെയ്തുവെച്ച താകാൻ വഴിയില്ല. എന്നാൽ കാലംചെല്ലുന്നതിനുസരിച്ച്, ഈ വക സംഗതികൾ വേണ്ടതുപോലെ സംയോജിപ്പിക്കുന്നതിന് പറ്റുന്നതരത്തിലായി രൂപീ ആ ആട്ടക്കമയയുടെ നിർമ്മാണം.

ശ്രീ. സി.എ. വാരിയരുടെ എല്ലാ പദങ്ങളും മുദ്രഭാഷയ്ക്ക് വഴിയുന്ന താണാന് പ്രത്യേകം എടുത്തുപറയേണ്ടിയിരിക്കുന്നു. അങ്ങനെയെല്ലാത്ത ഒരു പദംപോലും ഈല്ല. എന്നാൽ മുൻസുചിപ്പിച്ചതായ ഉദാത്തമായ അവ സ്ഥായില്ലെങ്കിൽ പദങ്ങൾ, ഈപ്പോഴില്ല. അത് കുറേ കാലം കൊണ്ടുമാത്രം സംഭവിക്കുന്നതാണ്. ആയത് സംഭവിക്കുമെന്ന് ആശിക്കാം.

അടുത്തത് ഇതിവ്യത്തമാണ്. സാധാരണയായി പുരാണങ്ങളിൽനിന്നോ ഇതിഹാസങ്ങളിൽനിന്നോ അടർത്തിയെടുത്ത കമയോ, അല്ലെങ്കിൽ കമാഡാഗമോ ആയിരിക്കും, ഒരുവിധം എല്ലാ ആട്ടക്കമയയുടെയും ഇതിവ്യത്തം എന്ന മുന്പ് സുചിപ്പിച്ചുവെല്ലാ. എന്നാൽ ആ ഇതിവ്യത്തത്തെ കമകളിക്ക് പറ്റുന്ന തരത്തിൽ മാറ്റിയെടുത്താലേ അത് അരങ്ങത്ത് നില നില്ക്കുകയുള്ളൂ. ഈ മാറ്റിയെടുക്കൽ പലതരത്തിലാകാം. കമയിൽ ഉചിതമായ വ്യതിയാനമാവാം. പുതിയ കമാപാത്രങ്ങളെ ചേർക്കുകയോ, നിലവിലുള്ള കമാപാത്രങ്ങളെ ഉപേക്ഷിക്കുകയോ ആവാം. ഇതുപോലെ മറ്റൊരു തരക്കിലും തരത്തിലുള്ള മാറ്റങ്ങളും ആവാം.

അയുപ്പചരിത്തത്തിലെ ഇതിവ്യത്തം, പുരാണങ്ങളിൽ പ്രതിപാദിക്കുന്ന ഹരിഹരപുത്രരൈ കമയിൽനിന്നുന്നതുമായി, അയുപ്പൻ പാട്ടുകളിലും കേരളത്തിലെങ്ങാളുമിങ്ങാളും നിരവധികാലമായി പ്രചാരത്തിലുള്ള അയുപ്പക്കമയാണ്. മലയാളിപ്പേക്ഷകൾക്ക് പരിചിതമായ കമയായതിനാൽ പ്രചാരം കൂടുന്നതിന് അത് കാരണമായി. മാത്രമല്ല ശുർപ്പകനെപ്പോലൊരു കത്തിയുടെ ചട്ടവഞ്ചളായ രംഗങ്ങൾ തുടക്കത്തിൽ വന്നതിനാൽ ആ കമയക്ക് ഏരാക്കം(omentum) കിടുകയും ചെയ്തു. ശുർപ്പകനെ തുടക്കത്തിൽതന്നെ അരങ്ങത്ത് കൊണ്ടുവന്നതിലെ ഒച്ചിത്യത്തപ്പറ്റി ദേശമംഗലത്ത് രാമവാരിയെപോലുള്ളവർ സംശയങ്ങളുയർത്തിയിട്ടുണ്ട്. എന്നാലതുകൊണ്ട് കാരുമായ ദോഷങ്ങൾ സംഭവിച്ചിട്ടില്ലെന്ന് കാലം തെളിയിച്ചു. മാത്രമല്ല ആ കമാപാത്രം പുരാണ പ്രസിദ്ധവുമല്ല. പുരാണങ്ങളിലെന്നും ശുർപ്പകനെന്നാരസുരനെപ്പറ്റി പറയുന്നില്ല. ഭസ്മാസുരനെന്ന രണസുരന്നേ കമപ്പീക്കേശം ഇതിന് സമാനമായി പ്രചാരത്തിലുണ്ട്. അതും പുരാണത്തിലുള്ളതല്ല. മരാത്തിയിൽ പ്രചാരത്തിലുള്ളത്, പിന്നീട് ദക്ഷിണാരത്തിൽ പ്രചരിച്ചതാവണം. ചുരുക്കത്തിൽ ഒരു പുതിയ കമാപാത്രത്തെ സൃഷ്ടി

ചുക്കാണഡാണ് ശ്രീ. സി.എ. വാരിയർ ഒരു വ്യതിയാനം നടത്തിയിട്ടുള്ളത്. ആ വേഷത്തിന്റെ ചടങ്ങുകൾ ഓന്നുകൊണ്ടുതന്നെ ഈ ആട്ടകമെയ്ക്ക് ഉന്നതനിലവാരം കിട്ടിയിട്ടുണ്ടാണ് പ്രത്യേകമെടുത്ത് പറയേണ്ടിയിരിക്കും. ബാകി കമാഭാഗങ്ങൾ എത്തിഹ്യങ്ങളേയും, അയുപ്പൻപാട് പോലുള്ള കലകളേയും അടിസ്ഥാനമാക്കിചെയ്തതാണ്.

സംപൂർണ്ണരാമാധാരാന്തരിലെ ഇതിവ്യത്തത്തിന്, പ്രസിദ്ധമായ രാമ കമയിൽനിന്ന് കാര്യമായ മാറ്റമൊന്നുമില്ല. എന്നാൽ സി.എ. വാരിയർ, ഇതിഹാസത്തോടു ചേരുന്ന രാമാധാരാന്തരാണ് കൂടുതൽ ആശ്രിതിക്കുന്നത്.

പ്രസ്താവചതിത്തിലെ ഇതിവ്യത്തം ഭാഗവതത്തിലേതാണ്. കാര്യമായ വ്യതിയാനങ്ങളൊന്നും വരുത്തിയിട്ടില്ല. എന്നാൽ പുരാണത്തിൽ വിസ്തരിച്ചിട്ടില്ലാത്ത ചില ഭാഗങ്ങൾ ആട്ടകമെയിൽ വിസ്തരിച്ചിട്ടുണ്ട്. പ്രസ്താവരെ വിദ്യാഭ്യാസം, പ്രസ്താവന കൊല്ലുന്നതിനുള്ള രാജകിക്കരണ രൂടെ പരിശൃം തുടങ്ങിയവയാണ് ഉദ്ദേശിക്കുന്നത്. കൂടുതൽ നാടകീയത ലഭിക്കുന്നതിനാവും അങ്ങനെ ചെയ്തത്.

സിതാപരിത്യാഗത്തിലെ കമ ഉത്തരരാമാധാരാന്തരിൽനിന്നെന്നുത്ത താണ്. കമാഗതിയിൽ കാര്യമായ വ്യതിയാനങ്ങളൊന്നും വരുത്തിയിട്ടില്ല. എന്നാൽ നിരവധി നാടകീയ മുഹൂർത്തങ്ങൾ എന്നിനുപുറകേ എന്നായി നിരത്തി ഒരു കമ പറയുന്നതിന് പകരം, ഒരേയൊരു നാടകീയമുഹൂർത്തത്തിന്റെ വിവിധവശങ്ങൾ ആവിഷ്കരിച്ചടക്കുകയാണീവിടെ ചെയ്യുന്നത്. ചീതപ്പേരിന് വിധേയയായ സീതയെ, രാജധർമ്മത്തിന്റെ പേരിൽ, രാമൻ കാട്ടിലുപേകഷിച്ചത്, വിവിധതലത്തിൽനിന്ന് നോക്കിക്കാണുകയാണീവിടെ. പ്രസ്തുത ശോകരസപ്രധാനമായ പ്രമേയം, സീത, ശ്രീരാമൻ, ലക്ഷ്മണൻ, ഭരതൻ, വാല്മീകി എന്നീ അഖ്യാപേരുടെ തലത്തിൽനിന്ന് വ്യാഖ്യാനിക്കുകയാണീവിടെ ചെയ്യുന്നത്. കമകളിയരങ്ങത്ത് അത്രതനെ കണക്കുവരുന്ന ഒരു പ്രവണതയല്ലിൽ. ദമയന്തിയുടെ രണ്ടാംവിവാഹമന്ന പ്രമേയത്തെ, ദമയന്തി, ബാഹുകൻ (നഞ്ചൻ), ഇതുപർണ്ണൻ, സുദേവൻ, കേശിനി എന്നിവർ വെവേറു കൈകാര്യം ചെയ്യുന്നവിധിം നല്കരിതത്തിൽ കാണാം. എന്നാലും രണ്ട് കമയിലായിട്ടാണ്. മുന്നാം ദിവസതിലും, നാലും ദിവസതിലുമായി. മാത്രമല്ല പ്രസ്തുത കമകളുടെ പ്രധാന പ്രമേയം അത് ലൈതാനും. അപ്പോൾ, ഒരു നാടകീയ മുഹൂർത്തത്തെതെ വിവിധതലത്തിൽ വ്യാഖ്യാനിക്കുന്ന തരത്തിലുള്ള സിതാപരിത്യാഗത്തിന്റെ ഇതിവ്യത്തം ഒരു പുതുമയോടുകൂടിയതാണെന്ന് സമ്മതിക്കേണ്ടിയിരിക്കുന്നു.

പ്രമേയം വളരെ ലളിതമായിരിക്കുകയെന്നുള്ളതാണ് പ്രമേയസം ബന്ധിയായ മറ്റാരട്ടകമൊഗുണം. സക്കീർഖ്ണങ്ങളായ പ്രമേയങ്ങൾ കമ കളിഅരങ്ങത്ത് ഫലിക്കില്ല. നായകനും നായികയുമായുള്ള അനുരാഗം, ശത്രുവിനോടുള്ള പക, ദേഷ്യം, പ്രിയപ്പെട്ടവൻ്റെ വിശ്വാഗത്തിലുള്ള ഭ്യവം മുതലായ വളരെ പ്രിമിറ്റീവും, എന്നാൽ ഒരുവും, ലളിതവുമായ പ്രമേയ അളാണ് ഇതുവരെ കമകളി അരങ്ങത്ത് വിജയിച്ചിട്ടുള്ളത്. ഉദാഹരണ തിനായി ദക്ഷയാഗമെടുക്കുക. അച്ചനും മകളുടെ ഭർത്താവും തമിലുള്ള ശബ്ദംയാണ് പ്രധാന പ്രമേയം. ദസ്തയേവസ്കിയുടെ പ്രസിദ്ധമായ ‘നിനി തരും പീഡിതരും’ എന്ന നോവലിലും പ്രമേയമിതുതനെ. എന്നാൽ ആട്ട കമെയിൽ യാതൊരു സക്കീർഖ്ണതയുമില്ലാതെ, അവർ തമിലുള്ള വൈരവ്യം ഏറ്റവും മറ്റും ദാരംട്ടുതനെ അവതരിപ്പിക്കുകയാണ് ചെയ്തിട്ടുള്ളത്. നോവലിലാകട്ടെ അവർ തമിലിടപെടുന്നതും അല്ലാത്തതുമായ കാര്യ അൾ അതിവ സക്കീർഖ്ണതയോടെയാണ് അവതരിപ്പിച്ചിരിക്കുന്നത്.

ശ്രീ. സി.എ. വാർത്ഥരുടെ ആട്ടകമെകളിൽ സീതാപരിത്യാഗമാ ഭിച്ച് ബാക്കി മുന്നും യാതൊരു സക്കീർഖ്ണതയും ഇല്ലാത്ത കമകളാണ്. അയുപ്പചരിതത്തിൽ, ഒരസുരന്റെ ദേവമാരോടുള്ള ദേഷ്യം, ആ അസുരന്റെ സ്ത്രീയോടുള്ള കാമം, അമ്മയ്ക്ക് സാനം മകനോട് തോനിയേക്കാവുന്ന പക്ഷപാതം, ഒരു സമർത്ഥനായ മന്ത്രിയുടെ കൂത്തിൽപ്പെരിയതനും, അവ സാനം നന്നയുടെ ജയം എന്നീ വിഷയങ്ങൾ ലളിതമായി അവതരിപ്പിച്ചിരിക്കുന്നു. കമപറിയുക എന്ന ഉദ്യേശ്യം പ്രാധാന്യത്തോടെ നില്ക്കുന്നതു കൊണ്ടും, നാടകീയമുഹൂർത്തങ്ങളുടെ ധാരാളിത്തംകൊണ്ടും സംപൂർണ്ണ രാമാധാരണത്തിന് ഒട്ടുംതനെ സക്കീർഖ്ണമാകാൻ പറ്റില്ല. സീതാപരിത്യാഗമാകട്ടെ ഒരു നാടകീയമുഹൂർത്തത്തിന്റെ വിവിധതലത്തിൽ നിന്നുള്ള വീക്ഷണങ്ങളാണ് അവതരിപ്പിക്കുന്നതെന്ന് മുന്ന് പറഞ്ഞു. അതിനാൽ ആ കമ സ്വല്പം സക്കീർഖ്ണമാണ്.

മാത്രമല്ല, പ്രസ്തുത പ്രമേയത്തിന്റെ സുക്ഷ്മങ്ങളായ തലങ്ങൾ അവിടെ ആവശ്യമില്ലതാനും. ഉപരിതലവർത്തികളായ കാര്യങ്ങൾ വളരെ സ്വീലമായാണ് കമകളിയരങ്ങത്ത് നടക്കുന്നത്. ‘നിബന്ധി ലജജ മാത്രമാണ് എന്നേ ശത്രു, നീ ഉടനെ അത് ഉപേക്ഷിക്കണം’ എന്ന് നൂച്ചരിതം രണ്ടാം ദിവസത്തിൽ വാക്കാൽ നായകൻ നായികയോടു പറയുന്നുണ്ട്. എന്നാൽ സാഹിത്യത്തിന്റെ സമീപനം ഇങ്ങനെയല്ല. ഇതിന് സമാനമായ നല്ലാരു ഉദാഹരണം കുമാരസംഭവമാണ്. അതിൽ, ശിവൻ, പാർവതിയുടെ ലജജ ഇല്ലാതാക്കുന്നതിനായി വല്ലാതെ അഭ്യാനിക്കുന്നുണ്ട്. എന്നാൽ കമകളിയിൽ ചെയ്തപോലെ വാക്കാൽ പ്രസ്തുത പ്രമേയം അവതരിപ്പിക്കുന്നില്ല. അതാണ് സാഹിത്യത്തിന്റെ വഴി.

ഈ നാല് ആട്ടക്കമെകളിലുള്ള സി.എ. വാർത്തയുടെ എല്ലാ പദങ്ങളും ഈ ‘സ്ഥാപനത്’യെന്ന ഗുണത്തോടുകൂടിയതാണ്. സുക്ഷ്മതലവന്നിലേയ്ക്ക് വ്യാപരിക്കുന്ന രൂപ പദമെക്കിലുമവയിലില്ല എന്നർത്ഥമാണ്.

ഈനി പ്രയോഗത്തെ ആശയിച്ചുള്ള ലക്ഷണങ്ങളുറിച്ചൊന്ന് ചിത്രിച്ചു നോക്കാം. പ്രയോഗമനുപരിയുന്നോൾ, എല്ലാവിധത്തിലുള്ള റംഗ പാംങ്ങളും പെടുന്നതാണ്. വേഷവിധാനം, അരങ്ങത്ത് നടന്നാരും അല്ലോ തത്രവും അനുഷ്ഠിക്കേണ്ട കാര്യങ്ങൾ, രംഗസജ്ജീകരണങ്ങൾ, അവ ഉപയോഗിക്കേണ്ടവിധങ്ങൾ മുതലായവയെല്ലാം പെടുന്നു. ചുരുക്കത്തിൽ ആട്ട പ്രകാരവും ക്രമാവലിക്കയുമടങ്ങിയ ഒന്നൊന്നർത്ഥമാണ്.

പുതിയ കമകളിൽ കണ്ണുവരുന്ന ഈ പ്രയോഗങ്ങൾ അമോ റംഗ പാംങ്ങൾ നാല് തരത്തിലുണ്ട്. അനുഷ്ഠാനപരമായത്, പ്രമേയാശ്രിതങ്ങൾ, പ്രമേയത്തെ ആശയിക്കാത്തവ, പുതുതായി സൃഷ്ടിച്ചെടുക്കുന്നവ എന്നി ആദ്ദേഹം നാലെണ്ണം.

കമകളിയെ അതാക്കിമാറ്റുന്ന റംഗപാംങ്ങളേയാണ് അനുഷ്ഠാന പരം എന്നതുകൊണ്ട് ഈവിടെ ഉദ്ദേശിക്കുന്നത്. അത് വിവിധമേഖലകളിൽ പരന്നുകൊടുക്കുന്നു. കവിവാക്യം ശ്രോകത്തിലും, കമാപാത്രവാക്യം പദത്തിലും വരുത്തുന്ന ചപനാവിശേഷം, കമാപാത്രങ്ങളെ സാതിക്കാൻ ഗുണഭേദങ്ങൾക്കുനുസരിച്ച് പച്ച, കത്തി മുതലായ വേഷങ്ങൾ നല്കി അവതരിപ്പിക്കുക, ഹസ്തലക്ഷണാവലിപികയുടെയടിസ്ഥാനത്തിൽ മുദ്രകളുപയോഗിച്ച് സംഭാഷണം നടത്തുക, പദങ്ങൾക്കിടയിൽ ക്രമമായി കലാശങ്ങൾ വരുക മുതലായ നിരവധിരേഖാമുണ്ട്, ഈ വിഭാഗത്തിൽ പെടുന്നവയായി. ഈ ആവിഷ്കർശനിച്ചാലേ അതോരു കമകളിയായി മാറുകയുള്ളത്. അതിനാലാണ് ഈവയെ ‘അനുഷ്ഠാനപരങ്ങൾ എന്നു പറഞ്ഞത്.

ഉദാഹരണത്തിനായി കലാശങ്ങൾ എടുത്തുനോക്കുക. എന്തുതന്നെ ആയാലും, പല്ലവി, അനുപല്ലവി, ചരണങ്ങൾ എന്നിവ കഴിയുന്നേന്നത് നിർബന്ധമായും കമകളിയിൽ കലാശങ്ങൾവരും. ബൈഹിത്തിൽ ‘എപ്പിക്ക തിയുററി’-ൽ വികാരത്തീവ്രമായ മുഹൂർത്തങ്ങളിൽ, ഒരാൾ, ‘ഈതൊരു നാടകമാണ്’ എന്നെഴുതിയ രൂപഭേദങ്ങളുമായി റംഗത്ത് വന്ന് പോയാൽ അതു അതക്കുതപ്പടാനില്ല. കാരണം, അനുവാചകൾ നാടകത്തിൽ കലാഗതിയിൽ നയിക്കപ്പെട്ട് മറ്റാരു ലോകത്തിലെത്തുന്നത് നല്ല ആസാദനമല്ല യെന്നും, നാടകത്തിലുള്ള നാടകസംഖ്യായ മുല്യങ്ങൾ നേരിട്ടില്ലത് ആസാദിക്കുന്നതാണ് തമാർത്ഥം ആസാദനമെന്നും എപ്പിക്ക തിയുററുകാർ

ഉറച്ചുവിശസിക്കുന്നു. അതിനാൽ അത്തരത്തിലുള്ള ആസാദനത്തിന് വിശ്വാസം തട്ടുമ്പോൾ അവിടെ ഇടപെട്ട്, അനുവാചകനെ നാടകത്തിലേക്ക് തിരിച്ചുകൊണ്ടുവരുന്നതിനാണ് ഇതുപോലുള്ള ഉപാധികൾ ഉപയോഗിക്കുന്നത്. ഇവിടെയും കലാശത്തിന്റെ ഒരു ധർമ്മം ഇതുതന്നെയാണ്. അതായത് പ്രസ്തുത ആവിഷ്കാരത്തിനെ ഒരു കമകളിയാക്കിത്തീർക്കുകയാണ് കലാശങ്ങൾ ചെയ്യുന്നതെന്നതമാണ്.

ഇതുപോലുള്ള, കമകളിയെ സൃഷ്ടിചെടുക്കാനുപയോഗിക്കുന്ന നിരവധി റംഗപാംജ്ഞാണ്. ഇവിടെ ചർച്ചയ്ക്കേടുക്കുന്ന നാലുകമകളിലും അത്തരം റംഗപാംജ്ഞാണ് ധാരാളമുണ്ട്. എന്നാൽ അവയേക്കുറിച്ച് ഇവിടെ പരാമർശിക്കുന്നേയില്ല. അവ ആ കമകളിലുള്ളതിനാലാണ് ഈ നാലെന്നും ആട്ടക്കമകളായത്. മാത്രമല്ല, എല്ലാ ആട്ടക്കമകളിലും ഈ റംഗപാംജ്ഞാണ് നിർബന്ധമായും ഉണ്ടായിരിക്കണംതാനും. അവയ്ക്ക് ഒരുപ്പോഴാംത്തിന്റെ നിലയാണുള്ളത് എന്നതിനാൽ ഗുണങ്ങളോപിച്ചാരും നടത്തേണ്ടതില്ല.

പ്രമേയാശ്രിതങ്ങളെന്ന് പറയുമ്പോൾ പ്രമേയത്തിലെ ആവശ്യത്തിനുസരിച്ചോ അല്ലെങ്കിൽ പ്രമേയത്തെ പൊലിപ്പിചെടുക്കുന്നതിനോ വേണ്ടി ആവിഷ്കാരിക്കപ്പെടുന്ന റംഗപാംജ്ഞാണ്. ഒരു പ്രവേശം വേണ്ടി വരുമ്പോൾ, ‘കിടതകയിം താം’, ഒരു യുദ്ധം വേണ്ടിവരുമ്പോൾ യുദ്ധവട്ടം എന്നിവയെല്ലാം, പ്രമേയം ആവശ്യപ്പെട്ടതിനാൽ ആവിഷ്കാരിക്കപ്പെടുന്ന റംഗപാംജ്ഞാണ്. എന്നാൽ പ്രമേയാനുസാരിയായ ചില റംഗപാംജ്ഞാണ് പ്രമേയത്തിലെ ചില വിശേഷ കാര്യങ്ങൾ പൊലിപ്പിചെടുക്കുകയാണ് ചെയ്യുന്നത്. വട്ടംവയ്ക്കൽ, കെട്ടിച്ചാടൽ, ചൊല്ലിവട്ടംതുടർന്ന് എന്നിവ ഈ ഇനത്തിൽപ്പെടുന്നു. മുമ്പ് പാഠത്തെ പ്രവേശത്തിലെ ‘കിടതകയിം താം’ തന്നെയെടുക്കുക. പ്രമേയത്തിന്റെ ആവശ്യത്തിനുസരിച്ച് ഒരു സന്ദർഭത്തിൽ നിവേശിപ്പിക്കപ്പെട്ട ‘കിടതകയിം താം’ കൂടുതൽ പൊലിപ്പിക്കുന്നതിനുവേണ്ടി ആവർത്തിക്കാവുന്നതാണ്. അങ്ങനെ നന്നിലധികം ‘കിടതകയിം താം’ ഉപയോഗിക്കുന്നത്, പ്രമേയത്തിന്റെ ആവശ്യമനുസരിച്ചുള്ള തിനും, പൊലിപ്പിചെടുക്കലിനും കൂടിയുള്ള ഉദാഹരണമായി പറയാം.

ഈ വിഭാഗത്തിൽപ്പെട്ട നിരവധി റംഗക്രിയകൾ നിരീക്ഷിതത്താണ് സി.എ. വാരിയരുടെ നാലുടക്കമെകളും. മുകളിൽപ്പുറഞ്ഞ അനുഷ്ഠാനപരഞ്ഞ ഇൽക്കിന് വളരെ കുറിച്ച് വ്യത്യാസമേ ഈ വകുപ്പിനുള്ളൂ. പ്രത്യേകിച്ച് പ്രമേയം ആവശ്യപ്പെട്ടതിനുസരിച്ച് ചെയ്യപ്പെടുന്ന പ്രമേയാശ്രിതരംഗക്രിയകൾക്ക് പ്രമേയത്തെ ടട്ടുന്നെന്ന ആശ്രയിക്കാതെ നില്ക്കുന്ന ചില ചടങ്ങുകളുണ്ട്. അവയാണുകൂടുതൽ. ഒരു സന്ദർഭത്തെ കൂട്ടത്തിമമായി ഉണ്ടാക്കി ശബ്ദവർണ്ണനപോലുള്ള ആട്ടങ്ങൾ, അംശടക്കലാശം, കൂട്ടക്കലാശം മുതലായവയെല്ലാം ഈ വിഭാഗത്തിൽപ്പെടുന്നു.

അയ്യപ്പചരിത്രത്തിൽ ശുർപ്പകൾസ്റ്റ് തപസ്സാട്ടം, ശുർപ്പകനും മോഹിനിയുമായുള്ള നൃത്തം, മഹിഷിയുടെ തന്റേട്ടാട്ടം എന്നിവയും, സംപുർണ്ണരാമായണ്ടതിലെ രാവണൻ ഹനുമാൻ മുതലായവരുടെ ആട്ടങ്ങൾ, പ്രസ്താവചരിത്രത്തിലെ ശാന്താമർക്കന്നാരുടെ രംഗങ്ങൾ എന്നിവ ഈ വിഭാഗത്തിൽ പെടുത്താവുന്നവയാണ്.

കമകളിയിൽ നിലവിലില്ലാത്തതും, എന്നാൽ ഒരു ആട്ടക്കമമയ്ക്കു വേണ്ടി പ്രത്യേകം ചിട്ടപ്പെടുത്തിയെടുത്തതുമായ രംഗപാംജിളയാണ് ഇവിടെ ഉദ്ദേശിക്കുന്നത്. ഈ രണ്ട് തരണിൽ കാണാവുന്നതാണ്. പരിഷ്കരിച്ചെടുത്തത്, പുതിയതായി ചെയ്തത് എന്നിങ്ങനെ. നിലവിൽ കമകളിയരണ്ടത് പ്രചാരത്തിലുള്ള ചില ചടങ്ങുകൾ, ആവശ്യത്തിനുന്നും രിച്ച് പരിഷ്കരിച്ച് തയ്യാറാക്കുന്ന ചില രംഗപാംജികൾ കാണാം. എന്നാൽ അവയ്ക്ക് സ്വയമ്മാരു വ്യക്തിത്വമുണ്ടാവുകയും ചെയ്യും. കീഴ്പ്പടം കുമാരൻ നായരാശാൻസ്റ്റ്, കല്യാണസൗഗധ്യികത്തിലെ ഹനുമാൻസ്റ്റ് അഷട്കലാശം ഇതിനൊരു ഉദാഹരണമായി പറയാം. എന്നാൽ നിലവിലില്ലാത്തതും ഒരു പ്രത്യേക സന്ദർഭത്തിനുവേണ്ടി പ്രത്യേകം ഉണ്ഡാകിയെടുക്കുന്നതുമായ ചില രംഗപാംജിള്ളണ്ട്. അവ മറ്റാരു സന്ദർഭത്തിലുപയോഗിക്കാൻ പറ്റിക്കൊള്ളണമെന്നില്ല. കിഞ്ചിത്തിരിലെ കൊടുക്കാറ്റിൻസ്റ്റ് ചടങ്ങുകൾ ഇത്തരത്തിലുള്ളവയാണ്.

അയ്യപ്പചരിത്രത്തിലെ വാവരും മണിക്കണ്ഠനും തമിലുള്ള യുദ്ധരംഗം പുതുതായി ചിട്ടപ്പെടുത്തിയതാണ്. അത് മുഴുവൻ പുതുതല്ല. സാധാരണ യുദ്ധവട്ടത്തിൽ കളരിപ്പയറ്റിൻസ്റ്റ് ചില അംഗങ്ങൾ കൂടി കൂട്ടിച്ചേർത്തി തയ്യാർ ചെയ്തതാണ്.

ഇവിടെ മറുചില കാര്യങ്ങൾ കൂടി കണക്കിലെടുക്കേണ്ടിയിരിക്കുന്നു. ഈ രംഗപാംജിൾ ചിട്ടപ്പെടുത്തുന്നതിന് അടിസ്ഥാനമായി വർത്തിക്കുന്ന ജാകകങ്ങളേക്കുറിച്ചാണ് എനിക്ക് പറയാനുള്ളത്. രംഗക്രിയകളെല്ലാം തിരഞ്ഞെടുക്കുന്നോൾ, അഭ്യൂക്തിൽ പുതിയത് തയ്യാറാക്കുന്നോൾ ചില കമകളിനുകൊണ്ടുനേരുത്തേണ്ട അടിസ്ഥാനമായി ഉപയോഗിക്കുന്നതു കാണാം. അവയിൽ പ്രധാനപ്പെട്ടവ താഴെ പറയുന്ന നാലെണ്ണമാണ്.

ആദ്യത്തേത് വേഷമാണ്. പച്ച, കത്തി, സ്ത്രീവേഷം മുതലായ വ്യത്യസ്തവേഷങ്ങൾക്ക് വ്യത്യസ്തങ്ങളായ രംഗപാംജിള്ളണ്ട്. പച്ചയോ, കത്തിയോ ഉപയോഗിക്കുന്ന, കാല്പനിക്കുന്ന നല്ലവല്ലം ഉയർത്തിക്കൊണ്ടുള്ള ചുവപ്പുകൾ മിനുക്കിനുണ്ടാക്കുന്നതല്ല. ഇവിടെ കമാപാത്രതയല്ല മരിച്ച വേഷത്തയാണ് കണക്കിലെടുക്കുന്നത്.

ഈ റംഗപാംജീസർ ചിട്ടപ്പെടുത്തുമ്പോൾ, സാധിനിക്കുന്ന പ്രധാനപ്പെട്ട മദ്ദരു റല്ലകം താളമാണ്. താളത്തിന്റെ പ്രസ്തുത കർമ്മത്തിലെ റോഫോന്റാ എന്ന് പറഞ്ഞ റിയിക്കാൻ ബുദ്ധിമുട്ടാണ്. അത് ഡോമോൺസിംഗ്ടണ്ട് ചെയ്ത് വ്യക്തമാക്കേണ്ടതാണ്. ഒന്ന് പറയാം, പച്ചയുടെ, അമ്ഭവാ കത്തിയുടെ ഏകദേശം ഒരേ സന്ദർഭത്തിലുള്ള രണ്ട് പദങ്ങളിൽ താളം വ്യത്യാസമുണ്ടെങ്കിൽ ചടങ്ങിനും വ്യത്യാസം വരുന്നതാണ്. ഈവിട റാഗത്തിന് കാര്യമായ പങ്കാനുമില്ലെന്ന് പ്രത്യേകം എടുത്തുപറയേണ്ട തുണ്ട്.

ഈതുപോലെ കാലത്തിനും കാര്യമായ പങ്കുണ്ട്. കാലമെന്നാൽ താളത്തിന്റെ കാലമെന്നാർത്ഥം. കാലം പതിയുംതോറും താളത്തിന്റെ മൊത്തം വിസ്താരം (span) കുടുന്നു. അപ്പോൾ താളവട്ടം മുഴുവൻ ആവിഷ്കരിച്ച് നിറയ്ക്കാൻ ധാരാളം വിശദാംശങ്ങൾ വേണം. ഈ അവസ്ഥ ചടങ്ങുകളെ ബാധിക്കുമെന്നതിൽ സംശയമൊന്നുമില്ലല്ലോ.

നാലുമരേതത് ഓരോരംഗത്തിലും പ്രാധാന്യേന്ന വർത്തത്തിനുന്ന ‘രസ’മാണ്. ഈത് ഒരുത്തരത്തിൽ ‘സ്ഥായി’തന്നെ. പാരമ്പര്യ സൗംഖ്യശാസ്ത്രത്തിലെ പദ്ധതി പ്രകാരം സ്ഥായി നിലനിർത്താൻ പലപ്പോഴും കമകളിയ രണ്ടത്ത് സാധിക്കാതെ വരും. ആ സന്ദർഭങ്ങളിൽ താരുത്തിക്കത്തിലെ റല്ലകങ്ങളായ കൊട്ട്, പാട്ട്, ആട്ടം എന്നിവകൊണ്ടാണ് ആ ധർമ്മം നിർവ്വഹിക്കുന്നത്. അങ്ങനെ ഒരു ഭാവം സ്ഥായി ആയി നിർത്തപ്പെടുമ്പോഴുണ്ടോകുന്ന രസമാണ് ഇവിടത്തെ പരാമർശവിഷയമായ ‘രസം.’ അതിനെ ‘അംഗിരസ’മെന്ന് തല്പക്കാലം വിളിക്കാം. ഒന്നു വിശദമാക്കാം. കമകളിത്തം തികഞ്ഞ റംഗങ്ങളിൽ പ്രധാനപ്പെട്ടാരുംഗമായ “സലജേജാഹം” തന്നെ യെടുക്കുക. ഇവിടത്തെ രസം വിരുമാണ്. വിരുസത്തിന്റെ ആലംബനവിഭാവം “ജേതവ്യുനാ”എല്ലോ. അർജ്ജുനൻ്റെ ജേതവ്യുനാർ കൗരവന്മാരാണെന്ന് പ്രസിദ്ധമാണ്. കാലക്രേയവധം ആട്ടക്കമയിലെ അദ്ദേഹത്തിന്റെ ജേതവ്യുനാർ ദേവശത്രുക്കളായ നിവാതകവചകാലക്രേയമാരുമാണ്. എന്നാൽ അവരാരുംതന്നെ അരഞ്ഞത്തില്ല. ഉള്ളതോ സുപക്ഷകാരനായ മാതലിയാണ്. അപ്പോൾ ആലംബനപ്രതിഷ്ഠം മുതൽ രസപോഷണക്രമം അങ്ങാനുംതന്നെ വേണ്ടതുപോലെ ചെയ്യുന്നതിന് സാധ്യമല്ലാതെ വരുന്നു. രസാവിഷ്കാരത്തിന് സഹായകമായി വർത്തിക്കുന്ന റല്ലകങ്ങളാണും തന്നെ അവിടെ ലഭ്യമല്ലെന്നുമാത്രമല്ല, ലഭ്യമാകുന്നത് താരുത്തിക്കത്തിലെ അംഗങ്ങൾ മാത്രമാണ്. ആ അംഗങ്ങളെക്കൊണ്ട് ആയത് എങ്ങനെ നിർവ്വഹിക്കാമെന്നതിനുഭൂതാരു ഉത്തമ ദ്വഷ്ടാനമാണ്, ആ റംഗത്തിന്റെ ചടങ്ങുകൾ. അവിടെ പ്രാധാന്യേന്ന വർത്തത്തിനുന്ന രസത്തിനെ

“അംഗിരസ്”മെന്നു വിളിക്കാം. ആ പദത്തിന്, അംഗങ്ങളുള്ള രസം എന്നോ, പ്രാധാന്യേന വർത്തിക്കുന്ന രസമെന്നോ അർത്ഥമം പറയാം. ഇതിനെക്കുടിക്കണക്കിലെടുത്തുകൊണ്ടാണ് രംഗപാംഞ്ചൾ ചിട്ടപ്പെടുത്തിയിരിക്കുന്നത് എന്നാണിവിടത്തെ വിവക്ഷ.

മാത്രമല്ല അംഗിരസനിർണ്ണയം നടത്തുന്നത് ആട്ടക്കമെ അമവാ പ്രമേയമാണ്. മുകളിലെ ഉദാഹരണംതന്നെയെടുക്കുക. ‘സലപ്പേജാഹ്’മെന്ന രംഗത്തിലെ രസം വീരമാണെന്ന സുചന നല്കുന്നത് ആ ആട്ടക്കമെയിലെ ഈ സന്ദർഭത്തിന് തൊട്ട് മുൻ വരുന്ന ചില ഭാഗങ്ങളാണ്. ഇതിന് തൊട്ടു മുമ്പുള്ള രംഗത്തിലെ ഇന്നെന്തു മാതലിയോടുള്ള പദത്തിൽ അർജ്ജുനനെ കുറിച്ച് ചില പരാമർശങ്ങളുണ്ട്. അർജ്ജുനൻ ശിവനിൽനിന്ന് പാശുപതാസ്ത്രം സമാദിച്ചവനാണ്, അതിയീരനാണ്, ഇന്നോത്തുനാണ്, ഇതു ശാരൂഹാനായി ഈ ത്രിഭുവനത്തിലാരുമില്ല, പാർത്ഥബലവിരുത്താൽ വലിയ ദേവകാര്യങ്ങൾ നേടാനുണ്ട്, അവനോടും അലസനല്ല എന്നിവയാണ് ആ പരാമർശങ്ങൾ. തുടർന്ന് പ്രസ്തുത രംഗത്തിന്റെ അവതരണ ശ്രോകത്തിൽ, അർജ്ജുനവിശേഷണമായി ‘നികൃത്തശത്രുമസ്തകം’ എന്നാരു പദമുണ്ട്. ഇവയെല്ലാമാണ് രസസുചന നല്കുന്നത്. അതായത് അംഗിരസനിർണ്ണയത്തിൽ ആട്ടക്കമെ നിർണ്ണയകമായ പക്ഷവഹിക്കുന്നു. അതിന് ശൈഷമാണ് രംഗപാംഞ്ചൾ ചിട്ടപ്പെടുത്തുന്നത്.

ഇപ്പകാരം രംഗപാംഞ്ചൾ വേണ്ടതുപോലെ സന്നിവേശിപ്പിച്ച് സർവ്വരാല്യം അംഗികരിക്കപ്പെട്ട ഒരുപ്പകാരം ഉരുത്തിരിഞ്ഞുവന്ന് സ്ഥാപിതമായാൽ മാത്രമേ ഓരുട്ടക്കമെ അരങ്ങേത്ത് വിജയിക്കയുള്ളൂ. അങ്ങനെ കാലത്തെ അതിജീവിക്കുന്ന ആട്ടപ്രകാരം ഉരുത്തിരിഞ്ഞുവരുന്നതിന് അവശ്യം ആവശ്യമായ മുന്ന് ഘടകങ്ങളുണ്ട്. അവയാണ്, അരങ്ങ്, കളരി, കാലം എന്നിവ. ഇവിടെ കാലശബ്ദത്തിന് timeഎന്നുതന്നെന്നയാണ് അർത്ഥമോ.

തുടർച്ചയായി ഒരു കമ അരങ്ങേതെവത്തിപ്പിച്ചാൽ മാത്രമേ, അംഗ രസത്തെ അടിസ്ഥാനമാക്കി രംഗങ്ങൾ വേർത്തിരിക്കപ്പെടുകയും അനുശ്രാനമല്ലാത്ത ഘടകങ്ങൾ ക്രമേണ കൊഴിഞ്ഞു പോവുകയും ചെയ്യുകയും ഇള്ളു. എന്നിലധികം അംഗിരസങ്ങൾ ഒരു രംഗത്ത് നിലനില്ക്കില്ല. അധികമുള്ളവ കൊഴിഞ്ഞുപോയെതീരു. ഇത് നിരന്തരമായി നടന്നുവരുന്ന അരങ്ങുകളിൽനിന്നുമാത്രം ഉരുത്തിരിഞ്ഞുവരുന്ന ഒന്നാണ്. തുടർച്ചയായിട്ടുള്ള അരങ്ങിലെ അവതരണാത്തിൽനിന്നനാണ്, ആവശ്യമില്ലാത്തവ കൊഴിഞ്ഞു പോയി വേണ്ടതുമാത്രം സാക്കിയാവുന്ന പ്രക്രിയ നടക്കുന്നത്. നിലവിലുള്ള ആട്ടക്കമെകളിൽ കൊഴിഞ്ഞുപോയിട്ടുള്ള ഭാഗങ്ങൾ എടുത്തു പരി

ശോധിച്ചാൽ ഈ വസ്തുത വ്യക്തമാകുന്നതാണ്. അതായൽ ഒരു പുതിയ കമ പ്രചാരത്തിലായിക്കിട്ടുന്നതിന്, തുടർച്ചയായുള്ള അരങ്ങിഞ്ഞ നിസ്തുലമായ പിൻതുണ വേണമെന്നർത്ഥമം.

ചിട്ടയോടെ നടക്കുന്ന ഒരു കളരിയിൽ, നിരവധി അഭ്യാസകാലങ്ങളിൽ പുതിയ കമ ചൊല്ലിയാടണം. എന്നാൽ മാത്രമേ അതിനുംഗാണ മായ ഒരു റംഗപാഠ(ചിട്ട) ഉറുത്തിരിഞ്ഞുവരികയുള്ളതു. അങ്ങനെ ക്രമേണ ആ കമയ്ക്ക് ഒരുട്ടപ്രകാരം ഉണ്ടായിരിക്കും. യുക്തവും സാങ്കേതികത്തിൽ കവുള്ളതുമായ ആട്ടപ്രകാരത്തിന്റെ സാന്നിദ്ധ്യം കാരണമാണ് നിരവധി കമകൾ, കാലത്തെ അതിജീവിച്ച് നിലനിന്നുപോന്നത്. കോട്ടയത്ത് തന്യും രാഞ്ഞ കമകൾത്തെന്നയെടുക്കുക. അവ കോട്ട വിട്ടവയാണെന്ന് പ്രസിദ്ധമാണ്. അതിന് കാരണം, അദ്ദേഹത്തിന്റെ കീഴിൽ, തരഞ്ഞ പ്രാഗ്രാഡ്യം വേണ്ടതുപോലെ തെളിയിച്ചിട്ടുള്ള വള്ളാട്ട് ചാത്തുപ്പണിക്കരപ്പാലുള്ള ഒരു ശാൻ നിയന്ത്രിച്ചിരുന്ന ഒരു കളരിയുണ്ടായിരുന്നു എന്നതും, മായപുരം ശോവിന്ദവിക്ഷിതരെന്ന ഒരു പണ്ഡിതന്റെ നിർബ്ലോഭമായ പിൻതുണയുണ്ടായിരുന്നു എന്നതുമാണ്.

അരങ്ങത്തുവെച്ചായാലും കളരിയിൽവെച്ചായാലും, ഒരു റംഗപാഠം ഉറുത്തിരിഞ്ഞുവന്ന് സ്ഥാപിതമാകുന്നതിന് നിരവധി വർഷങ്ങൾ വേണം. അങ്ങനെ നിരവധി വർഷങ്ങൾ ഉപയോഗിച്ച് സ്ഥാപിതങ്ങളായവയാണ്, ഇന്ന് കാണികൾക്ക് പ്രിയംകരങ്ങളായ എല്ലാ കമകളിചടങ്ങുകളും എന്ന് പ്രത്യേകം എടുത്ത് പറയേണ്ടിയിരിക്കുന്നു.

ഈവിടെ ചർച്ച ചെയ്യുന്ന കമകളിൽ ആദ്യത്തെ രണ്ടിന്മായ അയ്യപ്പചരിതവും, സംപൂർണ്ണരാമാധാരാവും അരങ്ങവരിയിട്ട് തമാക്രമം മുപ്പത്തിരിയാവതും, മുപ്പത്തിരേണ്ടും വർഷമായി. മാത്രമല്ല അവ രണ്ടിന്നും ധാരാളം അരങ്ങ് കിട്ടുന്നുമുണ്ട്. പ്രധാനപരിതം, സീതാപരിത്യാഗം എന്നിവയങ്ങൾ നേരില്ല. അവയ്ക്ക് പഴക്കംപോര. അതുപോലെ അത്രതന്നെ അരങ്ങും ലഭിച്ചിട്ടില്ല. ഈ നാല് കമകൾക്കും കളരിവശകൾ ടട്ടുംതന്നെയില്ല. ഈ വസ്തുതകൾ കണക്കിലെടുത്തുവേണം അവയുടെ അരങ്ങുവശകരെത്തു കുറിച്ച് ചിന്തിക്കാൻ. ഇത് പറയുന്നോൾ രണ്ട് കാര്യങ്ങൾ വ്യക്തമാക്കുന്നുണ്ട്. ഒന്ന് നിലവിലുള്ള കമകളിസങ്കേതങ്ങളേതൊക്കെയാണെന്ന കണക്കെടുക്കുക, രണ്ട്, കുടുതൽ റംഗക്രിയകൾ സന്നിവേശിപ്പിക്കുന്നതിന് സാധ്യതയുണ്ടാ, ഉണ്ടക്കിൽ അവ സന്നിവേശിപ്പിക്കുന്നതിനുള്ള നടപടികൾക്കും എന്നിവ. ഇവയിൽ ആദ്യം പറഞ്ഞ പ്രക്രിയയാണിപ്പോൾ ചെയ്യുന്നത്. രണ്ടാമത്തെത്ത് ചെയ്യുന്നതിന് താനാളില്ലെന്നും, അതിന് പ്രാപ്തനാൾ കമകളിയാശാമാരാണെന്നും മുമ്പ് പറഞ്ഞിട്ടുണ്ട്. അത് എന്നൊന്നുകൂടിയാവർത്തിക്കുന്നു.

സി.എ. വാരിയരുടെ നാല്പാട്ടക്കമെകളിലൂള്ള രംഗപാംങ്ങളിൽ പൊതുവായി പറയാനുള്ളത്, പുതിയ കമകൾക്ക് വേണ്ടതായ ഗുണങ്ങൾ ചർച്ച ചെയ്യേണ്ടതു പറഞ്ഞുകഴിഞ്ഞു. ഓരോ കമയ്ക്കും പ്രത്യേകമായി പറയാനുള്ളത്, ഈനി ചുരുക്കി പറയുന്നു.

അരങ്ങുവശക്കങ്ങൾ എറ്റവും ഭദ്രമായി നിലകൊള്ളുന്ന സി.എ. വാരിയരുടെ കമ, അയുപ്പചരിതമാണ്. അദ്ദേഹത്തിന്റെ ആദ്യത്തെ ആട്ടകമെയുമിതാണ്. ഈ ആട്ടകമെയെ സംബന്ധിച്ച് ഒന്ന് രണ്ട് കാരുങ്ങൾ പ്രത്യേകം ശ്രദ്ധേയമാണ്. ഒരു പ്രതിസന്ധി ഘട്ടത്തിലുണ്ട് ആ ആട്ടകമെയുഴുതിയത്. മാത്രമല്ല, ഒരു രാത്രി തയ്യാറാക്കിയ പദ്ധതിൾ അടുത്ത പകൽ ചൊല്ലിയാടി ചിട്ടപ്പെടുത്തി, അങ്ങനെ ഒവർ ബിവസം കൊണ്ടാണ്ട് അരങ്ങറിയത്. 1967-ൽ ആൺ ഈ കമ അരങ്ങറിയത്. അതായത് നാല്പത് കൊല്ലത്തോളമായി എന്നർത്ഥം. അതിന്റെ ശരാശരി പത്തരങ്ങങ്ങൾക്കിലും ഇത് കളിക്കാറുണ്ട്. അതുകൊണ്ടുതന്നെ കൊഴിയേണ്ടത് കൊഴിഞ്ഞ് പോയിട്ടുണ്ടാകും. ഈ ആട്ടകമെയുടെ അരങ്ങു വശക്കങ്ങൾ ഇതു ഭദ്രമാകുന്നതിനും ഇതാണ് കാരണം.

ഈ ആട്ടകമെയിലൂള്ള കമകളിസങ്കേതങ്ങൾ ഒരുവിധം എല്ലാം തന്നെ പ്രമേയം ആവശ്യപ്പെടുന്നത്, പ്രമേയത്തെ പൊലിപ്പിക്കുന്നത്, പുതുതായി ചെയ്തത് എന്നീ വിഭാഗങ്ങളിൽപ്പെടുന്നതാണ്. അവയിൽ ചില തിനെ കൂടിച്ച് പറയാം.

ഇതിലെ ആദ്യസ്ഥാനവേഷം കത്തിയായ ശുർപ്പകനാണ്. ആ ശുപാർശകൾ ശുരൂവായ ശുകാചാര്യനോടുള്ള പദമാണ് ആദ്യത്തെത്. അത് അടങ്കുന്ന മുറുകിയകാലത്തിലൂള്ള താണ്. സാധാരണ കത്തികൾക്കല്ലാം അടങ്കുന്ന കാലത്തിൽ ഒരു പദമുണ്ടാകും. മുറുകിയ കാലത്തിലായതിനാലും, അടങ്കതാളമായതിനാലും വളരെ ചട്ടുലമായ ഒന്നായിരിക്കുമത്. കമകളിസങ്കേതങ്ങൾക്ക് എറ്റവും യോജിച്ചതാലും അടയാളാണെന്നതിന് സംശയമില്ല. അതുപോലെതന്നെ കമകളിസങ്കേതങ്ങൾ ! വേണ്ടുപോലെ ആവിഷ്കരിക്കാൻ പറ്റിയ വേഷം കത്തിയാണെന്നതിലും സംശയമില്ല. അപ്രകാരം ചിട്ടപ്പെടുത്തിയതിനാൽ ചുഴിപ്പ്, വട്ടംവെയ്ക്കൽ, മുതലായ എല്ലാ ചിട്ടകളും വേണ്ടുപോലെയുർപ്പെടുത്തി ഇതോരും മനോഹരമായ പദമാക്കിയിട്ടുണ്ട്. ആരംഭത്തിൽത്തന്നെ ഇപ്പകാരമൊരു പദം ഉണ്ടായത് മൊത്തത്തിൽ ആവിഷ്കാരത്തിന് ഒരാക്കം നല്കുന്നുമുണ്ട്. അതാണീ പദം നല്കുന്ന പ്രധാന സംഭാവന.

അടുത്തത് ഒരു തപസ്സാട്ടമാണ്. രാവണോട്ടവത്തിലൂള്ളതുപോലെ ചടങ്ങാടായുള്ളതല്ല. മാത്രമല്ല, ചെമ്പടതാളമാണ്. എന്നാലും ഒരു

വാസനാ സന്ദർഭത്തിൽ വേഷക്കാരൻ വ്യത്തിയായി improvise ചെയ്യാ നുള്ള അവസരമുണ്ടിവിടെ.

ഈ ആട്ടക്കമെയിലെ ചടങ്ങുകളെക്കാണ് എറ്റവും മനോഹരമായ രംഗമാണ്, മോഹിനി ശുർപ്പകനെ നൃത്യം പതിപ്പിക്കുന്ന രംഗം. കമക ത്രിയിൽ ചില ചടങ്ങുകളുണ്ട്. ഉദാഹരണത്തിന് ‘ശബ്ദവർണ്ണനയടക്കമുക്. നിയതമായ ചടങ്ങുകളുള്ള ഒന്നാണ്. മുന്പ് പറഞ്ഞ വേഷം മുതലായ വയുടെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ ഈഷ്ട ഭേദത്തോടെ ഓരോരൂഗത്തിലും നിബന്ധിക്കുകയാണ് പതിവ്. അതുപോലെ ഒന്നാണ് ‘നൃത്യ’വും. നൃത്യം ആവിഷ്കർക്കേണ്ടി വന്നാൽ ഉടനെ പണ്ഡാർ വടംതട്ടി, വിവിധതരത്തിലുള്ള നൃത്യങ്ങൾ, കുമ്മി, പതടി മുതലായ നൃത്യവിശേഷങ്ങൾ അവതരിപ്പിക്കുകയാണ് പതിവ്. ഈ കമയിൽ, മുൻ ചൊന്ന വേഷം മുതലായവയുടെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ വേണ്ടതായ മാറ്റങ്ങൾ വരുത്തിയിട്ടുണ്ട്. എന്നാൽ സ്ത്രീവേഷം കത്തിയെ പതിപ്പിക്കുന്ന രൂപത്തിലുള്ളതാണ് എന്നാരു പ്രത്യേകതയുണ്ട്. അതിന്റെ ഒരു രസികതമാക്കുന്നതുാണും.

ചിട്കളെക്കാണ് സംപൂർണ്ണമായ ആട്ടക്കമെകൾക്ക് ഒരു പ്രത്യേകത കാണാം പുർണ്ണതയുള്ള രണ്ടോ മുന്നോ വണ്ണങ്ങളായി അവയെ ഭാഗിക്കാം. കിർമ്മിരവധിതനെന്നയടക്കമുകുക. ധർമ്മപുത്രർക്ക് പ്രാധാന്യമുള്ള ആദ്യവണ്ണം, ദുർദ്വാസാവിന് പ്രാധാന്യമുള്ള രണ്ടാം വണ്ണം, ലളിത, കിർമ്മിരൻ എന്നിവർക്ക് പ്രാധാന്യമുള്ള മുന്നും, നാലും വണ്ണങ്ങൾ, എന്നിങ്ങനെ ആ കമ നാലായി തിരിക്കാവുന്നതാണ്. ഓരോ വണ്ണവും സാനം നിലയ്ക്ക് പുർണ്ണങ്ങളുമാണ്. ഒരു വണ്ണം മാത്രമായി അവതരിപ്പിക്കുകയാണെങ്കിൽത്തന്നെ ഒരു പുർണ്ണകമയ്ക്കളുള്ളതുപോലുള്ള തുടക്കവും, ഒടുക്കവും, നമുക്കനുഭവപ്പെടുന്നതാണ്. ഈ പ്രത്യേകത ഇതിവ്യത്തം സംബന്ധിയായിരുന്നു. കമകളിസക്കേതസംബന്ധിയാണെന്ന്. ഒരാട്ടക്കമയ്ക്ക് ഇത് സംഭവിക്കുന്നത് നിരവധികാലത്തെ അരങ്ങിലെ അവതരണംകൊണ്ടുമാത്രമാണ്. അയ്യപ്പചരിതത്തിനും അങ്ങനെന്നെല്ലാരു പ്രത്യേകതയുണ്ട്. അത് രണ്ട് വണ്ണങ്ങളായി വിഭജിക്കാവുന്നതാണ്. ശുർപ്പകന് പ്രാധാന്യമുള്ള ആദ്യത്തെ വണ്ണവും, വാവർക്കും മഹിഷിക്കും, പന്ത്രണ്ട് രാജാവിനും പ്രാധാന്യമുള്ള രണ്ടാം വണ്ണവും. ഇത് ആട്ടക്കമെയിലടങ്ങിയിട്ടുള്ള അരങ്ങുവഴക്കത്തിന്റെ മേരയായി വേണും കാണാൻ.

ആ രണ്ടാം വണ്ണത്തിലെ കമകളിത്തമുള്ള രണ്ട് വേഷങ്ങളാണ്, വാവരും, മഹിഷിയും. വാവരുടെ ആദ്യത്തെ ചെമ്പടയിലുള്ള ഒരുഖരത്തുനേതാടുകുടിയ പദത്തിൽ ചുഴിപ്പ്, വട്ടംവെയ്ക്കൽ, കലാശങ്ങൾ ചൊല്ലിവ ടംടട്ടൽ മുതലായവയെല്ലാമുണ്ട്. തുടർന്ന് അയ്യപ്പനും വാവരും തമിലും

ഇളയുഖത്തില്ലോ ചെറിയതോതിൽ പുതുമക്കളാടുകൂടിയ അരങ്ങുവഴികൾ അശ്ര വേണ്ടതുപോലെ സനിവേശിപ്പിച്ചിട്ടുണ്ട്. മഹിഷികൾ കൊസ്റ്റുകൾ വെച്ച പെൺകർത്താൻ വേഷം. തിരനോക്ക്, തന്മൃട്ടകാട്ടം, ഒരു വിചാരപദ്ധം മുതലായ പെൺകർത്താൻ ചടങ്ങുകളെല്ലാം ഇവിടെയുണ്ട്.

പാരമ്പര്യകമകളി സങ്കേതങ്ങൾക്കിണങ്ങാത്ത രണ്ട് കാര്യങ്ങളുണ്ടീ കമയിൽ. ആദ്യത്തേത്, വനത്തിൽ നിന്ന് മടങ്ങിയെത്തിയ അയ്യപ്പൻ കുടു യുള്ള രണ്ട് പുലിയുടെ കട്ടട്ടകളാണ്. കമകളിയരങ്ങാത്ത് ഈവക stage പ്രോപ്പറ്റീറ്റുടെ ആവശ്യം തിരെയില്ല. നിണത്തിന്റെ ചടങ്ങുകൾത്തെന്ന യെടുത്ത് പരിശോധിച്ചുനോക്കു. ഒരുക്കാലത്ത് നിണംകെട്ടി നടന്നാൽ അര അത്ത് വനിരുന്ന്, പിന്നീട് ഇല്ലാതായി. അതിന് പലതാകാം കാരണം. എന്നാൽ ആ വേഷം അരങ്ങുത്ത് വനില്ലെങ്കിൽത്തെന്നെ ഒരു കോട്ടവും തടാതവിധത്തിലാണ് ആ രംഗം ചിട്ടപ്പെടുത്തിയിരിക്കുന്നത്. നിരവധി പുലികളുടെ അകംപടിയോടുകൂടിയ ഭീതിഭായകമായ, അയ്യപ്പൻ വരവ് കമകളിയരങ്ങതേക്കിണങ്ങുന്ന വിധത്തിൽ തെരുത്തിക്കൊള്ളു സഹാ യത്തോടെ ചിട്ടപ്പെടുത്തിയെടുക്കേണ്ടതാണ്.

അതേപോലുംബള്ളാനാണ് അവസാനത്തെ വിശ്വരൂപരംഗവും. ദുരോധനവയത്തിലെ, ദുതിനവസാനമുള്ള വിശ്വരൂപമൊന്ന് ഓർത്തുനോക്കുക. കൃഷ്ണൻതെനു തിരുപ്പിലക്ക് പിന്നിൽവന്ന്, ഓരോ കയ്യിലും ശംഖം, ചക്രവം പിടിച്ച് പീഠത്തിൽ കയറിനന്ന് തിരുപ്പില മാറ്റുകയാണ് ചെയ്യുന്നത്. ആ രംഗത്ത് ഈ ചടങ്ങുകളൊക്കെത്തെന്നു ധാരാളമാണ്. ആ ഭാഗം കേമമാക്കേണ്ട ഭാരം അരങ്ങുത്തുള്ള മറ്റ് നടന്നാർക്കാണ്. അതുപോലെയാക്കെത്തെന്നു ഇവിടെയുമാകാവുന്നതാണ്. ഇപ്പോഴുള്ള ചടങ്ങുകൾ കമകളിക്കെന്നുമായതാണെന്നാണ് തോന്തുക. എന്നാൽ ഒന്ന് എടുത്തുപറയാതെ വയ്ക്കുക. കാണികൾ അംഗീകരിച്ചൊരു ചടങ്ങാണിൽ. വർഷങ്ങൾക്കു മുമ്പ്, ഒരു ശബരിമല നോൽവുക്കാലത്ത് മണ്ണാർക്കാട്ടേത്താരുന്നുമലത്ത് ഈ കളി നടക്കുവോൾ, വിശ്വരൂപദർശനസമയം വന്നപ്പോൾ സ്ത്രീപുരുഷങ്ങേമന്നേ കാണികൾ അരങ്ങുതേയക്ക് കയറിവന്ന് ഉറക്കേ ശരണം വിളിക്കാനും കാണിക്കയിടാനും മറ്റൊരു തുടങ്ങിയത് താൻ നേരിൽക്കൊണ്ട താണ്. അത് ഈ ചടങ്ങിന്റെ സാധ്യതയെ കാണിക്കുന്നതാണെന്നതിൽ സംശയമില്ല. അതിനാൽ കമകളിസങ്കേതങ്ങൾക്കിണങ്ങിപ്പേന്നുള്ളത് ഇവിടെ അതു പ്രശ്നമാക്കേണ്ടതില്ല.

സംസ്കർണ്ണരാമാധാരം ആട്ടക്കമെ ഈ കൂട്ടത്തിലെഡാനും പെടുത്തേണ്ണ എംബളി. അതിന്റെ ഉദ്ദേശ്യലക്ഷ്യങ്ങൾ മറ്റാണാണ്. അടിസ്ഥാനപരമായ ഒക്ഷണങ്ങൾ കൊണ്ടുമാത്രം കമകളിയായിയിരിക്കുകയും, അതോടൊപ്പം

സംഭവപരുലമായ ഒരു ഇതിവ്യതിം ഇംഗ്ലീഷ് സംഭവിക്കാതെ അര അത്തവതിപ്പിക്കുകയുമാണ് ഈ ആട്ടകമെയുടെ ഉദ്ദേശ്യലക്ഷ്യങ്ങൾ.

കമകളിയുടെ ചരിത്രം പരിശോധിച്ചാൽ ഒരു കാര്യം വ്യക്തമാകുന്നതാണ്. രാമനാട്ടമായിരുന്ന കാലത്ത് ഇതുതന്നെന്നായിരുന്നു അവസ്ഥ. രാമകമ ട്രോ ഇംഗ്ലീഷ് കുടാതെ അരഞ്ഞത്ത് അവതരിപ്പിക്കുകമാത്രമായിരുന്നു കൊട്ടാരക്കര തസ്വരാഞ്ജീ ഉദ്ദേശ്യം. അതിന്റെശേഷം കോട്ടയത്ത് തസ്വരാഞ്ജീ വരുകയും, രാമനാട്ടം, കമകളിയായി മാറുകയും ചെയ്തു. തൃടർന്ന് പല പ്രഗതിക്കാരുടെയും ശ്രമഹലമായി പലവിധത്തിലുള്ള ചടങ്ങുകൾ ഉരുത്തിരിഞ്ഞ് പ്രാബല്യത്തിൽവന്നു. അങ്ങനെ കമകളിയായിരുന്നത് പ്രമേയത്തോളംതന്നെ പ്രയോഗത്തിനും പ്രാധാന്യം വന്നു. ഈപ്പോഴതാണവസ്ഥ.

സസ്യർഖ്ഖരാമാധാരാവും കമപറയാൻ ഉദ്ദേശിച്ച് രചിച്ചതുതന്നെയാണ്. ഈ വസ്തുത പ്രസ്തുത കമ അച്ചടിച്ച് പ്രസിദ്ധീകരിച്ചപ്പോൾ (അയുപ്പചരിതവും സസ്യർഖ്ഖരാമാധാരാവും) അതിലെ മുഖവുരുതിൽ പറയുന്നുണ്ട്. വൈദ്യരത്നം, സസ്യർഖ്ഖരാമാധാരാ, സംഗീതനാടകരുപത്തിൽ ഒരുരാത്രി കൊണ്ട് അവതരിപ്പിച്ചിരുന്നു. മാത്രമല്ല അതിന് നല്ല ജനസമ്മിതിയുമുണ്ടായിരുന്നു. അതനുഭവിച്ചരിഞ്ഞ ചില ആശാനാർ 1969 കാലത്ത് നാട്യസംഘത്തിലുണ്ടായിരുന്നു. അവരുടെ സ്നേഹപൂർവ്വമുള്ള സമർപ്പാണ് ഈ ആട്ടകമെയെച്ചതുന്നതിന് പ്രേരകമായ ഒരു വസ്തുതയെന്ന് ആ മുഖവുരുതിൽ പറയുന്നുണ്ട്. അതായത് ഒരു കമകളി അവതരിപ്പിക്കുകയെന്നതിലുപരി, സംഭവപരുലമായ രാമാധാരകമ ക്രമം തെറ്റാതെ അവതരിപ്പിക്കുകയെന്നതാണ് ഉദ്ദേശ്യം. വിവിധരൂപത്തിലുള്ള രാമകമാട്ടിൽ പ്രചാരത്തിലുണ്ട്. പുറമേ അനുഷ്ഠാനപരമായതും, നാടകകലാരൂപമായതും അതുപോലുള്ള മറുവായി കലാരൂപമായതുമായ ഇവിടെ പ്രചാരത്തിലുള്ള പല കലാപ്രസ്ഥാനങ്ങളിലും രാമകമ ഒരു വിഷയമാണ്. അതിനാൽ ഇതിവ്യതിവുമായിട്ടുള്ള പരിചയം ഹേതുവായി, അതെതന്നെ കമകളി കണ്ണ് ശിലമില്ലാത്തവർക്കും ട്രൂംതന്നെ മുഴിയാതെ ഇത് കണ്ണുകൊണ്ടിരിക്കാം. മാത്രമല്ല സംഭവപരുലമാധാരതിനാൽ ഓരോ രംഗവും എന്നിനു പുറമേ എന്നായി വേഗത്തിൽ മാറി മാറി വരുന്നതിനാലും മുഴിച്ചിരിക്കുന്ന സംഭവിക്കാതെ കഴിയുന്നു. ഈ കാരണങ്ങളാൽ ഈ പുതിയ കമയ്ക്ക് നല്ല പ്രചാരമുണ്ടാകേണ്ടതാണ് എന്നുള്ള ധാരണയോടെയാണ് ഈ സംരംഭത്തിന് ഇരഞ്ഞിപ്പുറപ്പെട്ടത്. അത് സത്യമായിരുന്നുവെന്ന് പിന്നീട് കാലം തെളിയിച്ചു. നാട്യസംഘത്തിന്റെ ഏറ്റവും പ്രചാരമുള്ള പുതിയ കമകളിൽ ഒന്നാണ് സസ്യർഖ്ഖരാമാധാരാ.

അതായത്, കാര്യമായ ചടങ്ങുകളോന്നും ഉദ്ദേശിച്ചിട്ടില്ല. അടിസ്ഥാ നപരമായി ഈതാരു കമകളായിരിക്കണം. അതിന് പാകത്തിലുള്ള ഒഴി ചുകുടാൻ വയാത്ത അനുഷ്ഠാനപരമായ സങ്കേതങ്ങളെല്ലാം ഈതിൽസ നിവേശിപ്പിച്ചിട്ടുണ്ട്. എന്നാൽ ചില രംഗങ്ങളിൽ പറ്റുന്നതിന്റെ പരമാവധി രംഗക്രിയകൾ ഉൾപ്പെടുത്തി മനോഹരമാക്കിയിട്ടുണ്ട്.

ചൊല്ലിവട്ടം തട്ടൽ എന്ന ക്രിയകോണ്ട് ആക്പാടെ ചടുലമായ ഒരു രംഗമാണ്, പരശ്രരാമമന്ത്രത്ത്. ചൊല്ലിവട്ടംതട്ടുമോൾ രണ്ട് മെച്ചങ്ങളുണ്ടാകുന്നു. വട്ടംതട്ടിയാലുടെന ഒരുമുണ്ടാകും. അടുത്ത ചരണത്തിലെ വിഷയമോ, അതിനോട് ബന്ധപ്പെട്ട വിഷയങ്ങളോ ആയിരിക്കും ആടുത്തിനുള്ള വിഷയം. പലപ്പോഴും വരാൻപോകുന്ന ചരണത്തിനേക്കാൾ വിസ്തരിച്ച് ഈ ആടും ആടും. വടക്കൻ ജരാസന്ധനും, രണ്ടാമതെന്തു ദക്ഷനുമൊക്കെ തിളങ്ങുന്നത് ഈ ചടങ്ങ് കാരണമാണ്. കലാകാരന്റെ സൃഷ്ട്യത്വവുപെ തിരുവേണ്ടതുപോലെ ഉപയോഗിക്കാനോവസരമാണിത്. അതുപോലെ തുടർന്നവരുന്ന വട്ടം വെച്ച് കലാശം വേണ്ടതുപോലെ ചവിട്ടി നടന്ന് തന്റെ മെയ്യ് പ്രകടപ്പിക്കാനും ഇവിടെ അവസരമാണ്.

അടുത്തത് മന്മരയാണ്. കമകളിയിൽ കണ്ണുവരുന്ന വ്ಯുദതനെ. സല്പം ഫലിതമുള്ള നടന്ന് നനാക്കാവുന്ന ഒരു വേഷമാണാൽ.

ബാലിവിധത്തിലെയും, തോരണയുഖത്തിലെയും ചടങ്ങുകൾതന്നെ യാണ് ഈ കമയിലെ രാവണനുള്ളത്. നിംഫായ ശുർപ്പിണാവ് വരുന്നാണോ, മാരീചനോടുള്ള രംഗം, സീതയുടെ അടുത്തുള്ളരംഗം എന്നിവ എടുത്തുപറയാവുന്നവയാണ്. എന്നാൽ രാമനാട്ടം കമകളുടെ പിടകൾതന്നെ ഒന്ന് ചുരുക്കിയാണ് ഇവിടെ ആവിഷ്കരിച്ചിരിക്കുന്നത്. അതിനാൽ കുടുതൽ വിസ്തരിക്കുന്നില്ല.

ബാലിയും, സുഗ്രീവനും, ഹനുമാനും ചടങ്ങുകളുള്ള വേഷങ്ങൾതന്നെയാണ്. എന്നാൽ അതൊക്കെ രാമനാട്ടം കമകളിയിലെത്തന്നെയാണ്. ഇവിടത്തെ ആവശ്യത്തിനുസരിച്ച് സല്പമൊന്ന് ചുരുക്കിയിട്ടുണ്ടാകുമെന്നുമാത്രം.

പ്രഹ്ലാദചരിതവും കമപറയുക എന്ന ഉദ്ദേശ്യത്തോടെ തയ്യാറാക്കിയ കമയാണ്. വൈദ്യരത്നത്തിന്റെ എറ്റവും പ്രചാരമുണ്ടായിരുന്നതും, നല്ലതും, അദ്ദേഹത്തിന് കുടുതൽ ഇഷ്ടപ്പെട്ടതുമായ നാടകമാണ്, പ്രഹ്ലാദചരിതം. അതിന്റെ ചുവടുപിടിച്ചാണ് ഈ ആടുകമെയും തയ്യാറാക്കിയിരിക്കുന്നത്. അജഞ്ചാതകർത്തുകമായ ഒരു പ്രഹ്ലാദചരിതം പ്രചാരത്തിലുണ്ട്. തെക്കൻകേരളത്തിൽ അതിന് കുടുതൽ പ്രചാരവുമുണ്ട്. അതിലെ

ഹിരണ്യക്ഷിപുവും, നരസിംഹവും കെട്ടി പേരെടുത്ത വേഷകാരുമുണ്ട്. രണ്ടിലേയും ഇതിവ്യത്തം ഏകദേശം ഒരുപോലെയാണ്.

കത്തിയുടെ പാടിപ്പും, നരസിംഹവേഷത്തിന്റെ പുതുമ എന്നിവ യാണ് കാര്യമായ രംഗപാഠവിശേഷങ്ങൾ. കമ്പറയുന്നതിൽ പ്രാധാന്യം വന്നതിനാൽ, അത്യാവശ്യം വേണ്ടതായ ചടങ്ങുകൾ മാത്രമേ ഇതിലുള്ളു. കളരിയുടേയും, അരങ്ങിന്റെയും സഹായത്താൽ കാലാംകാണ്ട് പുതുതായ രംഗക്രിയകൾ ഉണ്ടായിവരേണ്ടതുണ്ട്.

താരതമേന പഴക്കം കുറഞ്ഞ കമ്മയാണ്, സീതാപരിത്യാഗം. ഇന്ന് അപരാധം പറഞ്ഞതുനടക്കുന്നതിനാൽ, യമാർത്ഥത്തിൽ അപരാധി യഘ്നക്കിലും, ഭാര്യയെ വന്നതിൽ ഉപേക്ഷിക്കാൻ തീരുമാനമെടുക്കുന്ന രാജാവായ ശ്രീരാമന്റെ കമ്മയാണ് ഇതിലെ പ്രമേയം. പ്രസ്തുത സംഘർഷത്തക്കുറിച്ചുള്ള രാമന്റെയും, സീതയുടെയും, ലക്ഷ്മണന്റെയും, വാല്മീകിയുടേയും, ഭരതന്റെയും പ്രതികരണങ്ങൾ വെവ്വേറെ ആവിഷ്ക രിക്കുകയാണ് ഇതിൽ ചെയ്യുന്നത്.

ഇതിലും കമകളി ആയിത്തിരുക എന്ന ധർമ്മം നിർവ്വഹിക്കുന്ന രംഗക്രിയകളാണ് ഇപ്പോൾ നിലവിലുള്ളത്. കൂടുതൽ കളരിയദ്യാസത്തി ന്റെയും, അരങ്ങിലുള്ള അവതരണത്തിന്റെയും, കാലപ്പുഴക്കത്തിന്റെയും ഇട പെടലുകളോടെ വ്യക്തിത്വമുള്ള രംഗക്രിയകൾ ഉരുത്തിരിഞ്ഞുവരേണ്ടി തിരിക്കുന്നു.

എന്നാൽ ഈ ആട്ടക്കമെയിൽ രംഗക്രിയകൾ വേണ്ടതുപോലെ സന്നി വേശിപ്പിക്കുന്നതിന് വിശ്വാതമായി നിക്കാവുന്നതാണെന്ന് എന്നിക്ക് തോന്നുന്ന ഒന്നാണ് കാര്യങ്ങളുണ്ട്. ഒന്ന്, താരതമേന ചരണങ്ങളുടെ എല്ലാം കൂടുതലുള്ള പദങ്ങളാണ് ഇതിലുള്ളത്. അത് കമകളി ആവിഷ്ക രിക്കുന്നതിന് വിശ്വാതമായി നില്ക്കാവുന്നതാണ്. എന്നാൽ നിരന്തരമായ അരങ്ങുകളുണ്ടാവുകയാണെങ്കിൽ അവയിൽ യുക്തങ്ങളുണ്ടാത്തത് താനേ കൊഴിഞ്ഞ് പോയിക്കൊള്ളും. അത് കമകളിയരങ്ങിന്റെ ഒരു സഭാവമാണ്. കോട്ടയത്ത് തമ്പരാന്റെ കമകളിൽനിന്നുന്ന നിരവധി പദങ്ങളിലെ ചരണങ്ങൾ, കാലം നിഷ്കരേണം വെട്ടിമാറ്റിയിട്ടുണ്ട്. രണ്ട്, ശ്രീരാമന്റെയും ലക്ഷ്മണന്റെയും വിചാരപദങ്ങൾ അടുത്തടക്കത്ത് വരുന്നു എന്നുള്ളത് ഒരു പ്രശ്നമാണ്. ശ്രീരാമന്റെ പദത്തിനാകട്ടെ പല്ലവിക്ക് ശ്രേഷ്ഠം അണ്ട് ചരണങ്ങളുണ്ട്. ഉടുത്തുകെട്ടുള്ള വേഷങ്ങൾ ഒന്നിനുപുറികേ ഒന്നായി അരങ്ങിന്റെ നടവിൽ പീംമിട്ടിരുന്ന് വിചാരപദങ്ങൾ അടുത്തുടങ്ങിയാൽ കമാ ഗതിയുടെ മൊത്തം ആക്കരെത അത് ബാധിക്കുന്നതാണ്.

ഇവകുക കാര്യങ്ങൾ കൂടി കണക്കിലെടുത്ത് ഓന്നുംകൂടി സംവിധാനം ചെയ്തെടുക്കുകയാണെങ്കിൽ ഇതിന് കൂടുതൽ മിചിവുകിട്ടുന്നതാണെന്ന് എന്ന് കരുതുന്നു.

ഓന്നുകൂടി ആവർത്തിച്ച് പറയഞ്ഞ്. ഈ ആട്ടക്കമെകളുടെ രംഗക്കിയ കണ്ണെല്ല വിലയിരുത്താനുള്ള സമയമായിട്ടില്ല. ഇവയ്ക്കാനിനും കളരിയും ദേയും, കാലത്തിന്റെയും പിന്തുണ കിട്ടിക്കഴിഞ്ഞിട്ടില്ല. പ്രസ്താവചരിത്രത്തിനും, സീതാപരിത്യാഗത്തിനും അരങ്ങിന്റെയും പിന്തുണയില്ല. അതു കൊണ്ട് ഇവയിലെ രംഗക്കിയകൾ വേണ്ടതുപോലെ ഉരുത്തിരിഞ്ഞു വന്നു കഴിഞ്ഞിട്ടില്ല. അതിനാൽ നമുക്കിനിയും കാത്തിരിക്കേണ്ടതുണ്ട്.

കമകളിയുടെ ശോഭനമായ ഭാവികൾ പുതിയ കമകൾ ഉണ്ടായേ തീരു. എന്നെന്നനാൽ: കാലത്തിന്റെ സമർദ്ദങ്ങളെ അതിജീവിച്ച്, സാധം നശിക്കാതെയും, മറ്റാന്നായി മാറാതെയും നിലനില്ക്കുന്നതിന്, കമകളി സ്വീകരിച്ച തന്റെ, യുക്തവും കാര്യക്ഷമങ്ങളുമായ മാറ്റങ്ങൾ, വേണ്ടസമ യത്ത് വേണ്ടതുപോലെ ഉൾക്കൊള്ളുക എന്നതാണ്. ഈ മാറ്റം വിവിധ മേഖലകളിൽ സംഭവിച്ചിട്ടുണ്ട്. ഇതിവുത്തം, ചടങ്ങുകൾ എന്നി മേഖല കളിലാണ് കാര്യമായ മാറ്റങ്ങൾ ഉണ്ടായത്. കമകളികൾ കാലത്തിന്റെ സമർദ്ദങ്ങൾക്ക് വഴിപെടാതെ പുരോഗമിക്കണമെന്നുണ്ടെങ്കിൽ, ഇനിയും, മുമ്പ് പറഞ്ഞതുപോലെ യുക്തങ്ങളും, കാര്യക്ഷമങ്ങളുമായ മാറ്റങ്ങൾക്ക് വിധേയമാകേണ്ടിയിരിക്കുന്നു. ഇതിവുത്തത്തിലൂള്ള മാറ്റങ്ങൾ എന്നു പറയുമ്പോൾ, പുതുതായ കമകളും ഉടലെടുക്കേണ്ടിയിരിക്കുന്നു എന്നർത്ഥമുണ്ട്. ഇതിനുമുമ്പ് സംഭവിച്ചിട്ടുള്ള മിക്ക മാറ്റങ്ങളും, വേണ്ടതുപോലെ പര്യാലോചിച്ചതിന് ശേഷം കല്പിച്ചുകൂടിചെയ്തു വെച്ചവയാണെന്ന് ചരിത്രം പരിശോധിച്ചാൽ വ്യക്തമാകുന്നതാണ്. യാദൃച്ഛികമായി സംഭവിച്ച ചിലതില്ലെന്നു പറയുന്നില്ല. ഇപ്പോഴും അങ്ങനെന്നുള്ള കല്പിച്ചുകൂടിയുള്ള പരിശേഷങ്ങൾ നിശ്ചയമായും വേണ്ടതാണ്. അതിന്റെ ഭാഗമായി വേണം പുതിയ ആട്ടക്കമെകളുടെ ആവിർഭാവങ്ങളെ നാം കാണണംത്. ചുരുക്കത്തിൽ കമകളിയുടെ ഭാവി ശോഭനമാക്കണമെന്നുണ്ടെങ്കിൽ പുതിയ ആട്ടക്കമെകൾ ഉണ്ടാവുകയും, അവയെ നാം വേണ്ടതുപോലെ പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുകയും ചെയ്യണംതാണ്.

• • •

നിലാവിശ്വസ് നിരം

സി.എ. വാദിയൻ

(ഒരിയാമേരെയെന്നാലും
അറിഞ്ഞിട്ടില്ല പുർണ്ണമായ്
ആരീയക്കിത്തമിപ്പോഴും-
എൻമന്റുണ്ട് വിസ്മയം.

അന്വതാണ്ടെരെമുന്നം ഞാൻ
ആദ്യമായ് കണ്ട വേളയിൽ
'കണ്ണാ ചാത്തുനെ' ദയനുള്ള-
ചോദ്യം കേടുവരുന്നുപോയ്.*

മുന്തേത്യമവാഴനാരോട്
ചന്തിക്കൊന്നുകൊടുക്കയാൽ
പിന്നഞ്ചിപ്പോയ ചാത്തുനെ
തേടിയെന്നു നടന്നതും,

പിന്നുക്കാശിക്കുപോയോരാ-
പ്പാവം പുശാരിരാമനെന
എങ്ങും കാണാതെ തേടിക്കൊ-
ണ്ടങ്ങുമുങ്ങുമലഞ്ഞത്തും.

അതുംകഴി, ഞതിരുപതാം-
നുറ്റാണ്ടിനിതിഹാസവും
വെളിച്ചം ദൃഢവമാകുന്ന
കാലത്തിൻ വൈപരീത്യവും,

ഇടിഞ്ഞുപോളിയും ലോകം,
വഴിമുട്ടുന്ന ജീവിതം,
ചോരയിൽ കുതിരും മണ്ണും
തകരും ധർമ്മബോധവും

കിവനക്കാഡ്യൻ

പരുക്കൻ സത്യമീഷണ്ടിം
വെളിച്ചതേതക്കീടുബന്ധാശും
കവിതൻ കണ്ണിലനുർക്കായ്
ഉറന്നു കണ്ണുനീർക്കണം.

ചിരിയാൽ, കണ്ണുനീരാലും,
കുരിരുൾപ്പാറയൊക്കെയും
വെള്ളിരേവകളിൽ തീർത്തു
മർത്ത്യജീവിതമൺജരി.

അതൊക്കെ നാവിൻ തുവത്തു
തിക്കിക്കോവരുബന്ധാശും
ആരീയക്കിത്തമെന്നാൻ-
മനസ്സുത്തുതമാർന്നിട്ടും.

ഒരിക്കൽ ‘അച്ചുതന്ത്രനാ-
യല്ലപേരെ’നു ചോദ്യമായ്
‘അതെ’യെന്നോതി ഞാനപ്പോൾ
ചോന്നാനങ്ങനേയേ വരു.

അതിന്റെ പൊരുഭൗതനന്നും
എനിക്കെന്നറിയാതെപോയ്.
അമ്പവാ കവിതന്നർത്ഥം
കാലമോതിത്തരേണ്ടതാം.

ഒരുനാളാതുരൻ ഞാന-
നാറിഞ്ഞത്തെ മഹാകവി.
മുന്നുകോപ്പനിരച്ചേക്കീ-
കാവ്യം ഭാഗവതാമൃതം.**

അതും നുകർന്നിരിക്കുന്നേപോൾ
അറിയുന്നേൻ നിലാവുപോൽ.
അച്ചുതൻ, ചുപ്പതി തീണ്ടാത്ത
മഹാകവി മഹാഗുരു.

* 1952ൽ ദൃഷ്ടാലം സാഹിത്യപരിഷയ്ത്തിലെ കവി സമ്മേളനം. ‘കണ്ണവരുണ്ണാ’ ഫ്രണ കവിതയാണ് അക്കിനം അനു പാതിച്ചത്.

** ഭാഗവതവിവർജ്ജനം, മുന്നു വാലുങ്ങൾ

പിഴച്ച മഷിപ്പാത്രം

എം.എം.സചീറ്റൻ

ക്രാമം കടൽനീലയായിരിക്കും
സാർത്തമം കട്ടുചുവപ്പായിരിക്കും.
നിർമ്മലസ്നേഹം വിഷുക്കണിപ്പുകളായ്
വാനം ചിരിക്കുന്ന മണതയാകും.
ഞാനി നിറങ്ങളിൽ പീലിമുകി
ബന്ധചിത്രങ്ങൾ വരച്ചുനോക്കി
പ്രണയത്തിനെന്തു നിറം കൊടുക്കും?
മണതയും നീലയും ഇറുചോപ്പും.
സ്നേഹത്തിലൽപ്പം ചുവപ്പുചേർത്തി
കുകുമം; സൗഹ്യങ്ങൾക്കു ചേരും.
നീലയും ചോപ്പും സമംകലർത്തി,
തോനിവാസങ്ങൾ നിറംകൊടുക്കാൻ.
വാസല്യമെപ്പാഴും മണതയാകും
ആരാധനകൾക്കു കാവിയാകാം
വിപ്പിവം, യുദ്ധം ചുവപ്പിൽവേണം.
മരണം, വെറുപ്പും കരുപ്പിലാവാം.
വിരഹത്തിനെന്തു നിറം കൊടുക്കും?
പ്രണയത്തിലൽപ്പം കരുപ്പുചേർക്കാം.

കൃത്യമായ് ചാലിച്ചുകുട്ടിയാലും
ചാലു തെറ്റിക്കും ചില നിറങ്ങൾ.....
തന്ത്രയല്ലാത്ത കളങ്ങൾ നോക്കി
പീലിത്തലപ്പുവിട്ടോടിയെത്തും.

പിലതിൽ കട്ടും നീലയേരോയായി,
പിലതിൽ ചുവപ്പിന്റെ തുള്ളിയേരി,
പിലതിലോ നീലനേർത്തില്ലാതെയായ്
പ്രണയങ്ങളോരോന്നും വേരെവേരോ...
മൺതയേക്കാളും ചുവപ്പുചേർന്നോ....?
പൊള്ളിത്തുടങ്ങുന്നു സഞ്ചയുദിങ്ങൾ.
അറിയാതെ നീലിമ ചേർന്നുപോയോ...?
പല സൗഹ്യദണ്ഡളും പച്ചയായി....

ടുവിൽ വാസല്യം വരയ്ക്കുവാനായ്
തുവൽ കഴുകിത്തുടച്ചട്ടത്ത്
നിർമ്മലസന്നഹത്തിൽ തൊടുശിഞ്ഞ
ചിത്രം തെളിഞ്ഞുവരുബേപാശയ്ക്കും
എത്രു മഷിപ്പും,മേത്രു തുവൽ,
ആരുടെ കയ്യുനിഞ്ഞുകൂടാ..
ഞാനൻിയാതെന്നെ മൺതയാക
നീലയും ചോപ്പും കലർന്നിപ്പു
ഞു നിറം ചാലിച്ച പീലിയെങ്ങാൻ
പല നിറത്തടില്ലും മാറിമാറി
കഴുകിത്തുടയ്ക്കാതെ മുക്കിയോ ഞാൻ?
എൻ മഷിപ്പും പിച്ചതെന്നേ?

“എൻ.വി.യുദ്ധ കവിതകൾ”

(എൻവി. കൃഷ്ണവാരിയരുടെ കവിതകളുടെ സമ്പർക്കസമാഹരണ)

പ്രേജ് : 800 മുഖവില - 500.00

ഗ്രന്ഥശാലകൾക്ക് പ്രത്യേകം - 350.00

(കൊറിയൻ ചെലവ് 25 ക. ചേർത്ത്, എം.ഒ/ഡി.ഡി.ഓ.യെയ്ക്കുക)

സൈക്രട്ടി

എൻ.വി. കൃഷ്ണവാരിയൻ സ്മാരക ട്രസ്റ്റ്,

കോട്ടയ്ക്കൽ - 676 503

പരയാത്തത്

ജയദേവകുഷ്ണൻ

സപ്തസാഗരങ്ങൾക്കുമകരെനിയു, മിഞ്ചീ-
തപ്പതസംഗരഭൂവിൽ വാക്കുതേടിയീ ഞാനും
ഇടയിൽ നമുക്കുണ്ട് ദൃതിയായ് ഇൻഡൈന്റ്-
നെന്തുതാം, വാതായനം, വേഗത്തിൻ കിനാവള്ളി.

പരിഞ്ഞതുടങ്ങുവാനെന്തുണ്ട്, ദിനാന്ത്യത്തിൽ-
പുകർത്തും ദിനസരിക്കുവിപ്പിൻ വരികളോ?
ഇന്നലെപ്പുയ്തോരന്തിച്ചാറുലിൽ മന്ത്രിക്കുന
തെനാലിൻ ശുഹാതുരമോഹനമുഹൃദതമോ?
ബന്ധങ്ങൾ, ജനി, മൃതി, യവിശാസത്തിൻപുതി-
ഗന്ധങ്ങളായവ്യയക്കണക്കിൻ തർക്കങ്ങളോ?
നിന്നുടെ ശബ്ദം കേൾക്കാൻ വേവുമുള്ളാടെയുള്ളിൽ
നിന്നുവീർപ്പിടു മമയ്ക്കുള്ള ഗദ്ധങ്ങളോ?
പരയാൻ പലതുണ്ട്; വരുന്നിലല്ലോ വാക്കിൻ
പിരകിൽ കുതിക്കൊള്ളുമ്പുശവേഗങ്ങൾ നാവിൽ.

വ്യർത്ഥമാമുപചാരംകൊണ്ടു നാം പ്രപഞ്ചത്ത
വ്യക്തമായ് രണ്ടുണ്ടു പാതിയായ്പ്രകുക്കുന്നു
മാനമക്ഷരം തോറുമകലം പെരുക്കുന്നു
മറവിയ്ക്കുമേൽ മണിക്കൂറുകളിഴയുന്നു.

നന്നനിന്നവസരബ്യുഖി!-യാ മനോഹര-
വർണ്ണചിത്രങ്ങളപ്പോളയച്ചിലെങ്കിൽ വീണ്ടും
എത്രമേൽ വിരസമായ്ത്തീരുമിസ്സംഭാഷണം,
ചിത്രമെന്നയറ്റുപ്പന്തുവിലേയ്ക്കയെയ്ക്കയായ്!

വേധാമമാർഗ്ഗങ്ങൾ, ശ്രീതീകൃത സത്രങ്ങൾ, നീഇള
കോമളപ്രകൃതിതൻ വർണ്ണഭേദങ്ങൾ കാണ്ണു
ഭൂമിതൻ മറുപുറഞ്ഞതാവേ, യറിയുന്നേൻ-
ഞാനുമെത്രയോ പിന്നിൽ; സമയാന്തരംപോലെ.
ഭാഷയിൽ സംസ്കാരത്തിൽ വേഷഭൂഷയിൽപ്പുതു-
ഭാവുകത്രമാർന്നേതോ പാതയിൽചുരിക്കുന്നു

ഉറക്കം

പി.പി. ജാനകിക്കുട്ടി

രഘുകാന്തതയോടുസ്ഥല്പിച്ച്,
നിലാവിനോടിത്തിൽ ശുംഗരിച്ച്,
കുളിർക്കാറിൻ ആദ്ദേഹമനുഭവിച്ചങ്ങനെ-
വെറുതെയിൽക്കുകയായിരുന്നു.
മാമരശാവകൾ കാറിലാടി
നിശല്യകൾ വേതാളനുത്തമാടി-
എനമാർന്ന കാലടിവെയ്പുമായി-
നിമിഷങ്ങളെങ്ഞാ കടന്നുപോയി.
എവിടെയോ ഇനലടയുന്നശബ്ദം-
മിടിവാളേൻ ചുറ്റും ചുഴറ്റിനിന്നു.
ചെറിയൊരു ഭീതിയാലേൻ മനസ്സിൽ.
നിനവുകളെല്ലാം തളർന്നുനിന്നു.
അകലെയൊരു താരം കണ്ണിറുകൾ-
കളിയാകിഗുഡപ്പോൾ പൊഴിച്ചു.
അതിനിടയ്ക്കെപ്പാണോ നിദ്രയെനെ-
'അതിഗാധം' പൊതിയുകയായിരുന്നു.
സുവകരമായി മയങ്ങിണ്ടാനീ
'ഇരവിന്റെ ആഴത്തി'ലാപതിച്ചു.

●

മാറിട്ടും ദിനരാത്രസുചിയിലവിടത്തെ
നേരിലെത്തുവാനെത്തെ തിരി തോൻ തിരിക്കണം!

യുസരഹിമാവൃത മോഹഗ്രഹംതിൻ കീഴിൽ
വാസനമരവിച്ചുന്നനാധികൾ നുറങ്ങുന്നു
പറയാനാവുന്നീലിന്നത്രയ്ക്കുമടുപ്പത്തിൽ
നിരയെക്കെതിർക്കുന്ന തുങ്ങുമോർമ്മകൾ പോലും!

നിർത്തുക നമുക്കിൽ, ഭാഷ്ടരൻ മറുപുറ-
മെത്തിനില്ലപ്പവർ നമ്മൾ-വാക്കുനഷ്ടപ്പെട്ടവർ!

അക്കപ്പാരുൾ

വി. ബി. ജ്യാതിരാജ്

നോക്കു, ശരിയല്ല നിങ്ങൾ പറഞ്ഞത്
 അക്കത്തുനിന്നു നോക്കുമ്പോൾ അയാൾ
 വർഗ്ഗീയവാദി.
 പുറമേനിന്നു നോക്കുമ്പോൾ
 അവിശ്യസനീയമാം വിധം
 എഴും
 തലകുത്തിയാൻ നിൽക്കുന്നത്.
 ശരിയായവിധം
 വസ്തുതകൾ അറിയണമെങ്കിൽ
 ഒരുപാട് വെള്ളം കുട്ടിക്കണം.
 കുഞ്ഞാലിമരയ്ക്കാരെ ഓർമ്മയുണ്ടാ?
 കടൽക്കൊള്ളക്കാരനാണന്തെ...
 സാരമില്ല, എന്നെ
 വർഗ്ഗീയവാദിയെന്നല്ല
 വിളിച്ചുള്ളു?
 എനിക്കെനിയാം.
 ഓച്ചാനിച്ചുകൊണ്ട്
 എല്ലാരും സേവ പിടിക്കാനായ്
 പോകും.
 അവസാനത്തെ കടമ്പയിൽ
 വാളുയർത്തിനിൽക്കാൻ
 വർഗ്ഗീയവാദിയായ
 ഇന്ന് പാവം
 കുഞ്ഞാലിക്കുടിമരയ്ക്കാൻ മാത്രം.

ചോറും കുറും

ഡോക്ടർ കെ. കരുണാകരൻ, ശ്രാവണഗുർ

പണ്ണേരെയുണ്ട് വയൽ, നാലുവരമ്പുതീർ...
 കണ്ണങ്ങൾ, എന്നുമവ വെള്ളമെടുത്തുവെപ്പോൾ
 കണ്ണംതളച്ച ജലമുർന്നുകിണറിലെതാ-
 രുണ്ടായിരുന്നു കുടിനിരിനുപഞ്ചമില്ലാ!
 വന്നെന്തിയന്ത്രമുഴവേരെയെളുപ്പമാക്കാ-
 നൊന്നൊർക്കിലെത്ര വിന നാമതുകാണ്ടു തീർത്തു!
 മന്ത്രിനെയെത്തിയതിൽ പേനലിലെത്രപാടം
 മന്ത്രിട്ടു തുർത്തിത്തിവേഗമതീവകഷ്ടം!
 നേടാൻ കൊതിച്ചു പണമേരെയതൊന്നിനായീ
 നാടിൻ സമുദ്ദിയുടെ വേരുകൾ നാമരുത്തു!
 അനന്ന വിളഞ്ഞവയൽ തുർത്ത നമുക്കുനെല്ലി-
 നന്നുന്നേൻ്റെ നാട്ടിൽ വിളയായക്കിൽ വിശനുചാകാം!
 കാശേരെയേക്കുമവയെന്നുകൊതിച്ചു വല്ല-
 താഴിച്ചുനടവിളയേതു തുണഞ്ചു നമേ?
 ഷ്ടറില്ല തന്ത്രമതുമാത്രവുമല്ല, നാട്ടാ-
 രേറ്റു വലഞ്ഞു,തൊഴിലെത്ര കുറഞ്ഞുനാട്ടിൽ!
 നീർവാച്ചവേണ്ട വിളകൾക്കു കൊടുത്തു നമ്മൾ
 നീരിൽപ്പുളച്ചുവളരും ചെടിനിന്ന പാടം!
 നീർവാർത്തുകാനൊരത്തിവിസ്തൃത നീർത്തടങ്ങൾ
 നീരേകിടാതെ പുഴ :പാലുമുണ്ണാം വരീ!
 ഉള്ളാനരിക്കുമിപ്പാഹ ജലത്തിനും നാ-
 മന്നുന്നേൻ്റെ മുന്നിലടക്കെന്നുകുനിഞ്ഞു നിന്നാൽ
 വന്നെന്തുമേരെവിന, ഭക്ഷണമെന്നചുണ്ട-
 യ്ക്കൊന്നല്ല കുർത്തുവളവുള്ള കൊള്ളുത്തപാർത്താൽ!
 വിരോദയുള്ള വയൽതുർക്കാൽ വെടിഞ്ഞിടാനും
 കുറന്നമേകുമരിയോടു പുലർത്തിടാനും
 നാമിനുതന്നെന്നയാരുമിച്ചു പതിശ്രമിച്ചാൽ
 ശ്രാമാന്തരീക്ഷമുണ്ടിരോദയുണ്ടാനെന്നീക്കും!
 നിത്യാനന്ദനമരളും സുകൃതങ്ങൾക്കും
 പ്രത്യാശമന്ത്രിലുഴലും തൊഴിലാളികൾക്കും
 നാടിനുവേണ്ടജലമാക്കേ നമുക്കുനേടാ-
 നാവും ശരിക്കു വയലേലയെ യുദ്ധരിച്ചാൽ!

അപാരേ കാവ്യസംസാരേ

ബാട്ടുർ കൊച്ചുമാധവൻ

അപാരേകാവ്യസംസാരേ
പ്രാജാപത്രമിന്നണിയോൻ
കൈക്കുടന്നയതിൽ കാവ്യ-
രത്നാകരമടക്കിയോൻ
ജമനാട്ടേവടിഞ്ഞിട്ടു
കൃടംതേടിനടന്നവൻ
കൃടില്ലാക്കുയിലെന്നോൺ
പാടിപ്പാടിയല്ലെന്നവൻ
കവിതാതന്ത്രവിൽ കോർത്തേ-
രായുസ്സാകുന്ന പുസ്തകം
കാവ്യദേവതത്തിൽ ലാസ്യ-
രംഗഭൂമികയാക്കിയോൻ
നിരന്തരം കൃതിക്കുന്ന
കാലത്തിൻ്റെ നിയോഗമായ
കാഞ്ഞങ്ങാട്ടുപിറന്നോര-
കലിക്കേറിയ കോമരം
കല്പിച്ചതെല്ലാം കവിതാ-
രസമാധൂരിയായതും
കല്പനാശാവിയാകാശ-
ദേശത്തേതാളം വളർന്നതിൽ
നക്ഷത്രപ്പുകളോടൊത്തു
കാവ്യസന്ധ്യവിരിഞ്ഞതും
മുനിലായ്വിശസ്ത്രങ്ങും
വെളിച്ചപ്പെടുന്നിന്നതും
കാഞ്ഞിരം മധ്യത്രിപ്പിക്കും
കാവ്യഗംഗാത്രി ബീജമായ
തുണ്ണുപറമ്പിനിൽ പിന്നേയും
മുളപൊട്ടിയ മാതിരി

കവനക്കാമുണ്ട്

മുകുളീകൃതഹസ്തൻതാൻ
 നിളാതികമണണതതും
 അവർത്തന്നുള്ളിലെക്കാവ്യ-
 ഗംഗയോടിണചേർന്നതും
 മനസ്സിൽ പുത്രസങ്കല്പ-
 താമരങ്ങേണിയേറിയാ-
 സ്വർല്ലോകഗംഗയിൽ രാജ-
 ഹംസമായികളിച്ചതും
 ചോട്ടുതെറ്റികളിച്ചുന്നു-
 സയംതോനിയ വേളയിൽ
 സാഷ്ടാംഗം കളിയച്ചരേൾ
 തുച്ഛവടിയൽ വിണ്ടതും
 ചെണ്ടക്കോൽക്കാണ്ടുമുതുകിൽ
 വിധിയാണ്ടുപെരുകവേ
 തനന്തരംഗംസാർഗ്ഗീയ-
 നാദനിർത്യരിതീർത്ഥതും
 സമുത്തിച്ചിത്രങ്ങളായുള്ളിൽ
 തെളിയും ദൃശ്യവിസ്മയം
 നിളതന്നുറവായ്.അണ്ണിർ
 പ്ലിശയായ് തേണ്ടലാക്കവേ
 പാ.സട്ടകളിൽ കാറ്റു-
 കലബിച്ചാച്ചവെകവേ
 കരിവനകൾ കളളിരേൾ
 പുർണ്ണകുംഭങ്ങൾ പേരുവേ
 ഉപജീവനവ്യുംതോടി
 വേണ്ടുനാട്ടിലണണതവൻ
 കായാസ്യവർണ്ണനായ് മേല-
 രൂപനായിഅലഞ്ഞതും
 അബവാടുങ്ങാത്ത തുണിര-
 ധാരിയാം പാർത്ഥനന്നപോൽ
 പെയ്തൊടുങ്ങാത്ത മേലംനീ
 കാവ്യമാരി ചൊരിണ്ടവൻ
 മർത്ത്യജീവിതഭാണ്ഡങ്ങൾ
 കെട്ടിപ്പേറിക്കുതിക്കുമീ
 തീവണ്ടിക്കൊപ്പൂയ് നീളും
 കാലഭ്രമണവീംഗിയിൽ

ഇതുസംക്രമണം തോറും
 മുവത്തെന്തേപ്പുമാറുമീ
 വിശ്വപ്രക്ഷതിയാർ തന്റെ
 വശ്യനർത്തനചാതുരി
 ലയമായ്താളമായ് നിന്നിൽ
 രോമാഖ്യക്കുളിർപ്പെയ്യവെ
 ആരുനീഡ്യന്തോരാതെ
 നിന്നെന്തതനെന്തിരെത്തുനീ
 പുനർജ്ജനികൾ നുണ്ടായും
 പുലരിക്കാറ്റില്ലടയും
 മദഗന്ധം പരത്തുനോ-
 രന്തിപ്പുക്കലൈഡാപ്പവും
 ക്രതിയും സകതിയും ഹോമ-
 ജാലതൻ ചിത്രാക്കിയും
 ഹവിസ്സായുടലിൽക്കാമ-
 മോഹണങ്ങളൈവളർത്തിയും
 ദേവദാനവഭാവങ്ങൾ
 പകർന്നാടിക്കളിച്ചനിൻ
 വേഷത്തിനുള്ളിലെസ്സുത്യ-
 പ്പോരുൾ തേടിയലഞ്ഞവർ
 കാണാചിത്തങ്ങൾ, മീനച്ചു-
 ടുതിക്കാച്ചിയ പൊന്തിനാൽ
 തുലാഭാരം നടത്തുന്ന
 കണികക്കാനയെ ഭൂമിയാം
 കന്ധക്കുകമൽ തിർക്കുന്ന
 മുക്കുറ്റിക്കളെ, വായുവിൻ
 കളിപ്പം മനസംഗീത-
 ധാരയായിച്ചുരത്തുമാ-
 മുളക്കാടുകളെ, തത്തുവെൺ-
 പട്ടക്കണ്ണവെന്നപോൽ
 സ്വപ്നമായോഴുകും പേരു-
 റിറിൻ ചുറ്റിയ തന്നിയാ-

ഒഴുകുന്ന പുണ്ണ

ശ്രീയരൺ പാറോക്കോട്

കണ്ണടയ്ക്കുന്നു കാണുന്നതൊക്കെയും
പൊങ്ങിട്ടും ചുട്ടിൽ മുങ്ങുന്നു സർവ്വവും
കണമണി നിന്റെ പാടുനിർത്താതിനി,
കണ്ണടയ്ക്കുവരേയ്ക്കു പാടിട്ടുക.
മഴയെനിക്കു മറക്കുവാനാകാത്ത
മധുരഗാനങ്ങൾ പാടിത്തരുന്നവർ
താളമേതും പിഞ്ഞക്കാതെ ഹൃതിന്റെ
താളമായി മുടങ്ങാതെയെത്തുവോൾ
ഇംഗ്ലാനകുന്ന കണ്ണിന്റെ നോന്നരം
എരെയും മഴച്ചാറ്റലായ് മാറ്റുന്നോൾ
വേർപെടാത്ത ദുരിതങ്ങളുംകെയും
വേനലിൻ മഴപോലെ സഹിക്കുന്നോൾ.
പഴയതാണി പ്രണയമെന്നാകില്ലും
പുതുമപോകാതെ സുക്ഷിച്ചിട്ടുന്നവർ
മഴയെനിക്കോ പ്രണയിനി, വറ്റാത്ത
പുഴയായോളമടിച്ചു പായുന്നവർ
ചിത്തമാം കൊടുംകാട്ടിലെ തീനാമ്പു
കത്തിടാതെയൊതുങ്ങിക്കഴിയുവോൾ!
ററയൊറ്റയാം തുള്ളികളെക്കില്ലും
ഒത്താരുമിച്ചാഴുകാൻ കൊതിപ്പവർ.

മിള്ളെയ, മണ്ണുതിനോരു
കണ്ണൻ വായപൊളിക്കവെ
നിത്യവിസ്മയ ലോകങ്ങ-
ളുള്ളിൽക്കണ്ണ യശോദപോൽ
കാണുന്നു കുഞ്ഞിരാമൻ്റെ
സർബ്ബലോബൈക്കവിസ്മയം
നമിപ്പുണ്ടങ്ങൾ സാഷ്ടാംഗം
തവമുന്നിൽ മഹാകവേ!

●●

ഹരിമുരളീരവം

പി.എൻ. വിജയൻ

(പ്രസന്നത കമകളി സംഗീതജ്ഞൻ
ഖരകണി ഹരിമാസൻ
 സ്മരണായ്ക്ക്)

ദ്രാവതവർഷത്തിലെ ഭാസുരസപര്യകൾ
 ഭ്രജിവിതം കാഴ്ചവൈച്ചൊരു വഴികളിൽ
 ദേഹവക്ഷത്രത്തിലെ സപ്താഹസുകൃതങ്ങൾ
 ഭൗതികമഖ്യാതമകമാക്കിയ വെളിച്ചതിൽ
 വെണ്ണമണി പ്രസാദത്തിൽ വെള്ളിനുലിഡയാർന്നും
 ഉണ്ടതൻ തിരിതുവും വെണ്ടതനുംകാർന്നും
 തിരുവെവരാണിക്കുളത്താലുവപ്പുഴവകിൽ
 ശിവപാർവ്വതീയോഗം സരവും ലയവുമായ്
 വെണ്ണമണിഹരിദാസൻ പാടുവാൻ തുടങ്ങുന്നേബാൾ
 വെണ്ണതനുതിർമ്മുത്തുമണികൾ ചിതറുന്നേബാൾ
 സരസവാനര്യം പത്രദളമായ് വിടരുന്നു
 ലയമായുര്യം പരിമളമായ് പ്രടരുന്നു.
 ഒഴുകും പദങ്ങൾതൻ രാഗവിസ്താരങ്ങളിൽ
 വഴിയും ഭാവത്തിന്റെ ശുഖതീർത്ഥത്തിൽ മുങ്ങി
 സപ്തസാനര്യത്തിന്റെ സ്ഥായിമാറ്റങ്ങൾക്കൊപ്പം
 സഖ്യരിച്ചുവരല്ലോ അഞ്ചാനിയുമാഞ്ചാനിയും.
 ‘നീലകണ്ഠംനു’തുപ്പതിയാഭ്യാരാ കളകണ്ഠം
 സൽക്കലാ ‘സരസവി’വല്ലപ്പേചോദിതം
 ഉത്തരസംഗീതത്തിൽ ശുംഗങ്ങൾ തേടിപ്പോയി
 ഉത്തരസമുഖണാളിനി ദർപ്പണം നേടുന്നേബാഴും
 വൃത്തിയിൽ വിനയത്തിൽ വെണ്ണയാഭ്യാനേ
 വിശ്വസംഗീതത്തിന്റെ വെണ്ണനുരയ്ക്കരിയാവു.

കവനക്കാഴുൻ

‘ശകര’നൊപ്പം ‘ചിത്രലേവ്’യെ പ്രസാധിക്കു
 ‘ജോൺപുതി’യലിയിച്ച റാറിചനനമല്ലോ
 സ്വരമണ്ണപത്തിന്റെ ഗ്രോപുരത്തുംഗാഗ്രത്തിൽ
 നവലാവണ്ണത്തിന്റെ താഴികക്കുടമായി.
 ശകരാദിനാത്തിൻ രൂദ്രവിണായിലെവാരു
 നേർത്ത തന്ത്രിയായ്തനാണു തടഞ്ഞുകിടക്കിലും
 സുന്ദരവിന്യാസത്തിൻ സുക്ഷ്മമാത്രകയായി
 സാരസവർണ്ണങ്ങളിൽ സുരൂരശ്ശമിയായ്മിനി
 അരങ്ങിലാശാഖാരെ നിഷ്പ്പദമോക്കിക്കൊണ്ടാ
 സ്വരവിന്മയം സുരലോകത്തെക്കുയർന്നുപോയ്.
 ഗ്രോപിയാശാനനപ്പോലും നിശ്ചലനാക്കിക്കൊണ്ടാ
 രാഗപുർണ്ണിമ ‘സർബ്ബഹംസ’മായ് പറന്നുപോയ്
 കമദയെതാണൈക്കിലും പദമേതാണൈക്കിലും
 സ്വപ്നടമോരോന്നും സ്വർണ്ണമുരുക്കി പതംനോക്കി
 കല്ലേവെച്ചപോൽ മിനിത്തിളങ്ങും വിധമാക്കി
 കാഴ്ചവെയ്ക്കുമാസിഡിയനന്നും, അനോപമാ.
 പുണ്ണിലോവന സ്തനോത്രഭാവത്തിലുണ്ടുനോൾ
 സ്വർണ്ണത്തിൻ വിശ്വബിക്കു സുഗന്ധം ലഭിച്ചപോൽ,
 രാജശുംഗാരും രാസവിച്ചികളേന്തിട്ടുനോൾ
 രോമർഹഷത്തിൽനിന്നു ചിരകുമുളച്ചപോൽ
 ശോകവാരിയി തിരയടിച്ചു തല്ലിട്ടുനോൾ
 ഉപ്പുകല്ലുകൾ പോലും മധുരിച്ചിട്ടുനോൾ;
 വരിരാത്രിങ്ങൾ വാരിയെല്ലുകൾ പൊട്ടിക്കുനോൾ
 നേർമുന്നിലിടിമിനുലുളവായിട്ടുനോൾ.
 പാടിയ പുക്കഴാക്കെ കാറ്റിനുവള്ളുമാക്കി
 യാത്രയാദ്യാരാ ഗാനഗന്ധർവ്വനിയുമോ
 ചേർത്തുവെക്കുവാനിനി ബാക്കിയീസ്മരണകൾ.
 പൊയ്തെതാഴിഞ്ഞാരാ കാലവർഷയത്തിനന്നിയുമോ
 കോർത്തുവെക്കുവാനിനി ബാക്കിയീകുമിളകൾ.
 വന്നുപോം വേഷങ്ങൾക്കു പിരകിൽ പാടിട്ടുനോൾ
 വീണുകീട്ടിയവേഷം - അരം പറ്റിയോ ആവോ?
 വൃദ്ധനായീടും മുസെ വരിച്ച ‘വാനപ്രസമം’
 വൃത്തിയായനശര ചിത്രതർപ്പണമാക്കി
 ഹരിനാമത്തിൽ പാടിപ്പെയ്തൊരു മഹാത്മ്യതം

ഉറുവുകൾ

ജയലക്ഷ്മി. കെ

ജാമകൾക്കുത്തമമാതൃക
ഉറുവുകളാണതെ
കൂട്ടംതെറ്റാതെ
വരിവരിയായി
കുനിയൻ, ചോണൻ
കോക്കരോൻ, നീറൻ...
ഒരുനാളോരു ചോണൻ
കൂട്ടംതെറ്റി
നീറൻ കുട കുടി
അലസില്ലാതെ
കലസില്ലാതെ
അവരങ്ങനെ
ഇടക്കല്ലാം
കോക്കരോനെ കുത്തിയും
ചെത്തിയും ഇരുത്തിയും
വെളിയിലേക്ക്
ഇനിയൊരു
പെരുമഴക്കാലം വരെ.

ഹരിപാദത്തിൽപ്പോയിച്ചേർന്നൊരു മഹാശയം
അനന്തനാഡിലും ചേർന്നു പതയും പാലാഴിയെ
അലിഞ്ഞ രാധാരാത്രിൻ വെൺ്ടിലാവലയാക്കി
ഭവസാഗരത്തിലെയേറ്റവുമിറക്കവും
ശിവസാരമോക്കി ‘പൊന്നാനി’ പാടിട്ടേന്നോൾ
അലയക്കും നാദബേഹമച്ചേണ്ണലു മുഴങ്ങുന്നോൾ
കരയക്കൽ മണിത്തതിയാവതേ മഹാഭാഗ്യം.
അക്ഷയന്മർണ്ണന്തർ ഹരിഭാവങ്ങൾക്കു നേ-
രക്കൈക്കരക്കിരിൽ ശ്രദ്ധാഞ്ജലിയായ്‌ക്കുനിയുന്നോൾ
എൻ്റെ നാടിനെ ലോകത്തോടിണക്കിയ സർബ്ബ-
ക്ഷേമികൾക്കിടയ്ക്കൊതാമിന്നുന്നു ഹരിനാമം
ഇംഗ്രേസിപ്പടപ്പെട്ട കോകിലകുലത്തിലെ
വശ്യമാധ്യരിയുറും ഹരിമുരളീരവം.

●

സ്തുതിമാഹാത്മ്യം

സ്തുതിയാൽ നേടിടാം സർജ്ജം,
നേടാം ഭൂവനവും തമാ.
ദേവമാർക്കിതുതാൻ പത്രമ്യം
മാനുഷർക്കുമതേവിയം
മുഖംനോക്കിസ്തുതിച്ചീടാം;
മുഖം നോക്കാതെയുമായിടാം;
സ്തുതിവിട്ടാൽ ഗതിവേറി-
ഛിതുതാൻ പരമായുധം.
ഗർഭഭ്രതിൻ മുഖംനോക്കി
പാടിട്ടുകുസലേനിയേ
'തവരുപം മനോരമ്യം'
സ്വരംകെട്ടു പറഞ്ഞിട്ടു
'മധുരം മധുരം സാരം.'
ഹിതമല്ലാത്ത സത്യത്തെ
ചൊല്ലാതേരെയെന്നു ചൊന്നവർ
സ്തുതിത്തെൻ്റെ മഹത്താതെത
കണ്ഠറിഞ്ഞവരല്ലേണ്ണ
പേരും പെരുമയ്യും വേണ്ണോ?
ധനാർജ്ജനവുമെങ്കിലേണ്ണ
ഉള്ളിൽത്തീയെരിയുന്നേണ്ണും
ചുണ്ടിൽ ചുന്നിക്കുപർക്കുക. •

- വി. പദ്മാവതി -

ഉമിത്തീ

ചെയ്തപാപങ്ങൾക്കായി.
ചൊന്ന ദുർഘ്ഗാർത്ഥായ്ക്കായി,
ചിന്തയിൽ നുരകുത്തും
പരനിന്ദ്രയ്ക്കായ്, ഉള്ളിൽ
ഗർഭിനാൽ മദംപൊട്ടി
വിതയ്ക്കും നാശങ്ങൾക്കായ്
സർവ്വസാക്ഷിത്തെൻ്റെ കണ്ണിൽ
മല്ലിടാമെന്നാശയ്ക്കായ്
ഭൂമിരെയക്കാളും കഷമാ-
ശീലനാം ശൃംഗവിശ്രേ
കാലുവാതിയ മഹാ-
നിന്ദ്യമാം കർമ്മത്തിനായ്
നീറെടു പശ്ചാത്താപ-
ത്തിന്റെയീ യുമിത്തീയി-
ലെന്നിലെക്കളുങ്കങ്ങൾ
ഭസ്മമായ്ത്തീരും വരെ. •

ഗീതാത്തജലി

(രവിന്റനാമധാകുർകൃതം കാവ്യം)
അനുവാദകഃ കെ. രാമകൃഷ്ണവാരിയർ

(8)

ബാലകോയശ്വ വേഷണ
രാജകീയേന മണ്ഡിതഃ
രതനനിർമ്മിതമാലാഭിർ-
യസ്യകണ്ഠോ വിഭൂഷിതഃ
ആനന്ദം സകലം തസ്യ
നഷ്ടിവേതി വേലവേ;
പദേ പദേ തസ്യ വേഷം
വിഘ്നനരുപേണ വർത്തതേ.
ജീർണ്ണിവേത് സ ധൂള്യാ വാ
കളക്കുതേതി സാധ്യസാത്
ദുരേ തിഷ്ഠംതി ലോകാത് സ
ബാലശ്വലനശകിതഃ
ഹേര മാതർനൈവ ലാഭാർസ്തി
തവാഹമംബവരബവനനാത്
നിഃഷ്യേദ്യുദി തത് കണ്ണിർ
ഭൂമ്യാ നിരൂജയുള്ളിതഃ
തമാ വിശിഷ്ട സാമാന്യ-
മർത്ത്യജീവനപർവ്വണി
പ്രവേശനാധാരികാരഃ
കസ്യചിത്ത് തേനചോരുതേ.

(9)

ഹേര മുഖ, യത്സേ വോശ്യം
സ്കന്ദേന സേന കിം സ്വയം?
ഹേ, യാചക, ശൃംഗം സ്വസ്യ
കിമാശ്ചുഡി യാചിതും?
താദീയഭാരം സകലം
ഹസ്തയോസ്തസ്യ നിക്ഷിപ
വോശ്യം തം യഃ കഷമഃ, വേദാത്
പ്യഞ്ചംതോ നൈവ പശ്യ ച.

കവനക്കാഡുൾ

യം ദീപം സ്വപ്നത്തി സേന
ശാസന തവ വാസന
നിർവ്വാപയതി സാ തസ്യ
പ്രകാശം ചാപി സത്രം.

തത്പകിലകരാദ്വാനം
മാ ശുഹാണ, ശുഭം ന തത്;
യദ്വത്തം പാവനപ്രേമണം
തദ്ദേവ പ്രതിശൃംഖലാം.

(10)

അത്രാസ്തി പാദപീഠം തേ
ത്രായചരണം വഹത്,
യത്ര ജീവന്തി ദീനാശ്വ
ഹീനാ നിർബന്ധമാനുഷ്ഠാഃ

യദാഹം നന്ദുമീഹേ ത്വാം
മത്പ്രശ്നാമോ ന ശച്ചതി
അദ്യോ യത്ര ദതിദ്രാണാം
ദീനാനാം ച തമാവിധം
ഹീനാനാമപി മദ്യൈ എം
വർദ്ധനതേ ചരണം തവ;
അഹംകാരോ ന ശക്കനോതി
സുഖാപ്ത്യം തത്സമലം, വല്ലു.

നിഃസ്വസ്യ വസനം യൃത്രാ
യത്ര ത്വം സഞ്ചരന്നസി
മദ്യൈ ദതിദ്രാണാം
ഹീനാനാം ചാപി, മത്പ്രദേശം.

അവഗന്ത്യം ന ശക്കനോതി
കദാപി മമ മാനസം
പന്മാനം യച്ച നയതി
തത്സമലം യത്ര സർവ്വദാ

ദീനാനാമപി ഹീനാനാം
ദതിദ്രാണാം തമെമെവ ച
സഹായരഹിതാനാം ത്വം
സഹായോ ഭവസി, പ്രദേശം.

(അനുവർത്തനതേ)

അണ്ണസക്സസ്പുഴ ആന്റ് ഹാ!

ആർ. ഇന്നോജ്വൻ

ചുടുവെള്ളമാഴിച്ച്
ചുളിഞ്ഞമുട്ടുംകൊണ്ട്
നേരേ നില്കാനാവാതെ
രണ്ടാമതും കുപ്പി ചരിഞ്ഞുവീണാപ്പോൾ
ഞാൻ പരാജയഭ്യസ്തപ്പറ്റിയോർത്തു.
ഉച്ചപ്പടവും ഉച്ചയുറക്കവും
തട്ടിയെടുത്ത ജീവിതത്തിലെ നല്ലനേരങ്ങളെല്ലപ്പറ്റി
എഴുതാതെപോയ മറുപട്ടികളെല്ലപ്പറ്റി
അയക്കാതെപോയ അപേക്ഷാപത്രങ്ങളെല്ലപ്പറ്റി
ഓർത്തുവയ്ക്കാതെപോയ
പൊതുപിജങ്ങാന ശകലങ്ങളെല്ലപ്പറ്റി
'പോടി പുല്ലേ' എന്നു പറയാനാവാതെപോയ
അവലഭയുടെ കൊല്ലുസുമണികളെല്ലപ്പറ്റി
എക്കാന്തതയോ ആത്മനിന്ദയോ
അനന്തരജാത വിഷാദമോ തീർത്ത
കുഴിഞ്ഞ ചാരുകസാലഞ്ചിലിരുന്ന്
കടുനുവരുന്ന വിശപ്പിന്റെ പശവുവിനോട്
പതിയെ
'ശു' എന്നു രണ്ടുതവണ പറഞ്ഞ
കല്ലംചു നിമിഷങ്ങളെല്ലപ്പറ്റി
എടുത്താൽപ്പോങ്ങാതെ മുട്ടും
കരിവിട്ടിപോലെയുള്ള ശരീരവുംകൊണ്ട്
ഒരുവായ് കോൾഗേറ്റുപതയോടു മത്സരിക്കാതെ
വെറുതേ ചതുരകാട്ടത്തെ
ഒരു കട്ടുറുസിന്
വെള്ളക്കൈകൊട്ടി
ചാത്തമുട്ടിയ ആ
പ്രഭാതത്തിന്റെ ഓർമ്മയിൽ...

അമ്മ

ശ്രീഭവി

ഓരുപകൽ രതിയുടെ
 പൂർണ്ണതയിൽ
 നീയെക്കേറ്റുള്ളിയിൽ
 രൂപംകൊണ്ട്
 നിമിഷമറിഞ്ഞവൾ

 പൂളയുന്നവേദനയിലും
 നിന്മോപിറിവിയിൽ
 നിർവ്വതികൊണ്ടവൾ
 തിളങ്ങുന്ന കൃഞ്ഞിക്കണ്ണുകളിൽ
 സപ്പനങ്ങൾ നിറവുക്കാൻ
 കൊതിച്ചുവൾ

 നിന്മോ പാദങ്ങളിടറാതെ
 നിന്മോ ശ്രിരസ്സുകുനിശ്ചാതെ
 നിന്മോ മനം നോവാതെ
 നീ വള്ളാൻ കാത്തിരുന്നവൾ

 നീവളരവേ, നിന്മോ പുണ്ണിരി
 നിശ്ചലായ് മാറുന്നതും
 നിന്മോ സരത്തിന്
 കനമേറുന്നതും
 കാലടികൾ വഴിമാറുന്നതും
 കണ്ണു പകച്ചുനിന്നവൾ.

 നീ കയറുന്ന പടവുകൾ
 ഞാനറിയാത്തവയെന്നതും
 നിന്മോ ലോകം
 ഞാൻ കാണാത്തതെന്നതും
 നീയെനിക്കെന്നുനായ്
 മാറുന്നുവെന്നതും
 ഒരുത്തേങ്ങലായ്
 ഉള്ളിലെപാതുക്കരട്ട് ഞാൻ.

ഗുരുവും ശിഷ്യരും

പി. ആർ. വിജയകുമാർ

ഇല്ല, വിശ്വേഷമാടില്ലെന്ന് ശിഷ്യരെ
തെള്ളും പരിബന്ധില്ലനിക്കിപ്പോഴും!
നിങ്ങളെള്ളാവരും നിങ്ങളായ്തീർന്നതും
എങ്ങുമാർക്കുട്ടങ്ങളൊപ്പം വളർന്നതും
ചേരിതിരിഞ്ഞുപരസ്പരം മല്ലിട്ടു
പ്രാണനെനടുക്കുമെന്നാർത്ഥുവനാപ്പോഴു
മിന്നും കംാരയ്ക്കുമുന്നിൽ തൊഴുകയ്ക്കായ്
നിന്നൊടുസാന്നാനമെകവേ ശിഷ്യരി-
ലാരോ വലംകാലുയർത്തിതെന്താഴിച്ചതും
പ്രാണിൾ പിടിഞ്ഞുമൺപാതയിൽ വീണതും
പുത്രദ്യൂഖം മറന്നുണ്ടയെതെടി ഞാൻ
പുത്രരെ നിങ്ങളിലെലാക്കയും കണ്ടതും
സത്യം ജയിക്കുവാൻ സ്നേഹം വെടിഞ്ഞുഞാൻ
മകളിലെലാനിനെതജ്ഞിപ്പിറഞ്ഞതും
ഇന്നുമോർക്കുന്നു ഞാൻ വ്യക്തമായ്, ശിഷ്യരെ
ഒക്ഷിണ ചോദിക്കാൻ തീർത്ഥമനർഹനാ-
ണീഗുരു, വൈകല്യമേരെയുള്ളാൻ വെറും
കാലത്തിനൊപ്പം നടക്കാൻ മറന്നവൻ....
നാടിൻ നിലാവായ്, പുറംലോകവാതിലായ്
നിങ്ങളെള്ളക്കാണുവാൻ മാത്രം കൊതിച്ചവൻ
പെറ്റനാടിൻ നെണ്ണിടിപ്പിറയ്ക്കേയെ-
നോർത്തു കളിപ്പാട് സഞ്ചിയായ് വന്നവൻ.
ഈ വഴിയോരത്തു നിന്നുപോയ് തെള്ളിട
കാലം തളർത്താത്ത ദേഹിയോടൊത്തു ഞാൻ!
കാണാരുതാരും, തിരിച്ചറിയില്ലന്നു-
കാണ്കില്ലും, തീർത്ഥമുറപ്പുണ്ടു ശിഷ്യരെ.
കാലച്ചകം തിരിഞ്ഞെത്തിട്ടുമോൾ ഗുരു-
ശിഷ്യനും ശിഷ്യൻ ഗുരുവുമായ് മാറുമീ
സത്യമോർക്കുന്നു ഞാൻ, പോകട്ട വൈകാതെ
ശിഷ്യപ്പട്ടവാൻ...ഗുരുവരഞ്ഞെത്തുവാൻ.

***

ചിലവിദ്യാഭ്യാസചിന്തകൾ

വിദ്യാഭ്യാസവും സംസ്കാരവും. ഗോപി പുതിക്കോട്, പുർണ്ണ പണ്ണി
ക്കേഷൻസ്, കോഴിക്കോട്, വില 50.00

ഡോ. ഉള്ളി ആചശാറയ്ക്കൽ

വിദ്യാഭ്യാസസംബന്ധിയായ പതിനഞ്ച് ലേവന്റങ്ങളുടെ സമാഹാരമാണ് ഗോപി പുതുക്കോടിന്റെ ‘വിദ്യാഭ്യാസവും സംസ്കാരവും.’ അധ്യാപകനും, വിദ്യാഭ്യാസപ്രവർത്തകനുമായ ശ്രമകാരൻ്റെ സംബന്ധിച്ചുള്ള ചിന്തകളുമാണ് ഈതിന്റെ ഉള്ളടക്കം. ദീർഘാലനാളിൽ ചിന്തയുടെ തിളക്കമുള്ള ചില നിർദ്ദേശങ്ങൾ ലേവകൾ മുന്നോട്ടുവെക്കുന്നുണ്ട്. പലതും വിദ്യാഭ്യാസ മേഖലയെ പൊളിച്ചെഴുതുക എന്ന ലക്ഷ്യംവെച്ചുകൊണ്ടുള്ളവയാണ്.

‘വിദ്യാഭ്യാസവും ക്ഷേമാളസംസ്കാരവും’ എന്ന ലേവനം ഉപഭോഗസംസ്കാരം വിദ്യാർത്ഥികളെ എത്രമാത്രം ദോഷകരമായി ബാധിക്കുന്നു എന്ന് അനേകിക്കുന്നു. ടെലിവിഷൻ സാധിനത്തക്കുറിച്ചും വിചിത്രനം ചെയ്യുന്നുണ്ട്. അലസതയും, സർവപുഛ്വവും ഇതുണ്ടാക്കുന്നു. ആൺകുട്ടികൾ പഠനത്തിൽ പിരകിലാവുകയും വീടിൽനിന്ന് വിട്ടു നിൽക്കാൻ താല്പര്യം പ്രകടിപ്പിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. ഉള്ളതുറിന് സംസാരിക്കുകയും വീടുകാര്യങ്ങളിൽ തുല്യപകാളിത്തം ഉറപ്പുവരുത്തുകയുമാണ് ഇതിന് പരിഹാരമായി ചെയ്യേണ്ടത്. കുട്ടികൾക്ക് ഉത്തരവാദിത്വങ്ങൾ ഏലപിച്ചുകൊടുക്കണം. ചുറ്റുപാടുകളുമായി ഇടപഴകാൻ അനുവദിക്കണം - ഇങ്ങനെ ചില പോംവഴികളും ലേവകൾ നിർദ്ദേശിക്കുന്നുണ്ട്.

ഉന്നതവിജയം നേടുന്നതിൽ ആൺകുട്ടികൾ പിന്നാക്കം പോവുന്ന തിനെക്കുറിച്ചാണ് ‘പാനത്തിലെ പിന്നോക്കവിഭാഗം’ എന്ന ലേവനം. കലോസവവേദികളിലും ആൺപക്കാളിത്തം കുറഞ്ഞുവരുന്നതായി ‘കലതിലെ നൃത്യപ്രവണതകൾ’ എന്ന ലേവനത്തിൽ പറയുന്നു. തൊഴിലില്ലായ്ക്കുന്ന ഭീകരത ബോധ്യപ്പെടുത്തുകയാണ് ‘തൊഴിലില്ലുകൾ സൃഷ്ടിക്കാൻ’ എന്ന ലേവനത്തിൽ. ഉദാരവൽക്കരണംപോലുള്ള കാര്യങ്ങൾ തൊഴിലില്ലായ്ക്കുന്ന വർദ്ധിപ്പിക്കാനേ ഉതകു എന്നാണ് ശ്രമകാരൻ്റെ അഭിപ്രായം.

‘ചെക്കുത്താൻ വരുന്ന വഴികൾ’ എന്ന അധ്യായം, മാധ്യമങ്ങൾ ചെലുപ്പു തുറന്ന സാധ്യനെത്തക്കുറിച്ചാണ്. നിലവാരം കുറഞ്ഞ പ്രസിദ്ധീകരണ അൾ, സിനിമ, ടെലിവിഷൻ എന്നിവ ഉണ്ടാക്കുന്ന പ്രത്യാഖാതങ്ങൾ ശ്രദ്ധ കാരണം ചുണ്ടിക്കാടുന്നു. സ്കൂൾ വിദ്യാഭ്യാസമേഖല നേരിടുന്ന നിരവധി പ്രശ്നങ്ങളിലേയ്ക്ക് വിരൽ ചുണ്ടിക്കയാണ് ‘സ്കൂൾ വിദ്യാഭ്യാസം - പ്രശ്നവും പരിഹാരവും’ എന്ന ലേവനം. നമ്മുടെ സ്കൂൾ വിദ്യാഭ്യാസ സന്ദർഭാധിക അസേ പരാജയപ്പെട്ടുവെന്ന് ശ്രദ്ധകാരന് അഭിപ്രായമുണ്ട്. കുട്ടികളുടെ നിലവാരത്തകർച്ച, പഠനത്തിൽ താല്പര്യമില്ലായ്മ തുടങ്ങിയ പ്രശ്നങ്ങളിലേയ്ക്ക് ശ്രദ്ധ കഷണിക്കുകയാണ് ‘നാം, നമ്മുടെ മകൾ’ എന്ന ലേവനം. ഒരു കുട്ടി നല്ല പാരനാവണമെന്ന് അധ്യാപകർമ്മാത്മം വിചാരിച്ചാൽ നടക്കുന്ന കാര്യമല്ല, ഗാർഹിക അന്തരീക്ഷംകൂടി അനുയോജ്യമായിരിക്കണം. പാനകാര്യത്തിൽ രക്ഷിതാക്കൾ മകൾക്ക് മാതൃകയാവണം എന്നാണ് ‘പഠനം രക്ഷിതാക്കൾക്കും’ എന്ന ലേവനത്തിൽ പറയുന്നത്. പഠനയാത്രകളിലെ വൈകല്യങ്ങളാണ് ‘പരികാരത പഠനയാത്ര’യിൽ വിശദമാക്കുന്നത്.

ഉന്നതവിദ്യാഭ്യാസരംഗം നേരിടുന്ന പ്രയാസങ്ങൾ ‘ഉന്നതപഠനത്തിലെ പ്രശ്നങ്ങൾ’ എന്ന ലേവനത്തിൽ വിവരിക്കുന്നു. ‘ഇംഗ്ലീഷ് മീഡിയ യവും ഒരു കഷായകമയും’ എന്ന ലേവനം ഇംഗ്ലീഷ് ഭാഷാപഠനത്തിലെ പോരായ്മകളെക്കുറിച്ചാണ്. ഇംഗ്ലീഷ് ഭാഷ സുഗമമാക്കുന്നതിനുള്ള പോവഴി ഇംഗ്ലീഷ് മീഡിയം സ്കൂളുകളില്ല, മറിച്ച് ഇംഗ്ലീഷ് ഇംഗ്ലീഷിൽത്തന്നെ പറിപ്പിക്കുകയാണ്. ‘മക്കളെയുമായി എങ്ങോട്ട്?’, ‘എംഗ്ലീഷ് റികളിൽ നഷ്ടപ്പെടുന്നത്’, ‘സംസ്കാരത്തിന്റെ ഭാഷയും വേഷത്തിന്റെ ഭാഷയും’, ‘സർഗാത്മക വിദ്യാഭ്യാസം’ തുടങ്ങിയ ലേവനങ്ങളും ശ്രദ്ധകാരന്റെ വിദ്യാഭ്യാസ സംബന്ധിയായ ആശങ്കകളാണ് പങ്കുവെക്കുന്നത്.

വിദ്യാഭ്യാസമേഖല നേരിടുന്ന എല്ലാ പ്രശ്നങ്ങളിലേയ്ക്കും വിരൽചുണ്ടാണ് ഈ പുസ്തകത്തിന് കഴിഞ്ഞിട്ടുണ്ട്. ചില ലേവനങ്ങൾ വ്യമാസമുലമായി എന്ന് ചിലരെകിലും നെറ്റിചുളിച്ചേയ്ക്കും. എങ്കിലും, അധ്യാപകരുടെയും രക്ഷിതാക്കളുടെയും കണ്ണുതുറപ്പിക്കാൻ ഈ പുസ്തകത്തിന് കളിഞ്ഞെതക്കും.

• • •

നൂറാണ്ടിന്റെ ഐഷ്യസംസ്കാരം

ആരോഗ്യസംരക്ഷണത്തിന് ലോകമിന്ന് ഉറ്റുനോക്കുന്നത് ആയുർവൈദത്തിലേക്കാണ്. കഴിഞ്ഞ നൂറാണ്ടിൽ ആയുർവൈദത്തിന്റെ നവോത്ഥമാനത്തിന് വഴി തെളിച്ചത് വൈദ്യരത്നം പി.എസ്.വാരിയർ ആണ്. 1902-ൽ അദ്ദേഹം സ്ഥാപിച്ച കോട്ടക്കൽ ആരുംവൈദ്യശാലയാണ് ലോകമുഴുപട്ടണിൽ ആയുർവൈദത്തിനു അടയാളപ്പെടുത്തിയത്.

AYURVEDA THE AUTHENTIC WAY

Vaidyaratnam P.S. Varier's
ARYA VAIDYA SALA
(A CHARITABLE TRUST)
ESTD 1902
KOTTAKKAL-676 503, KERALA

Tel: (0483) 2742216, Fax: (0483) 2742572/2742210
E-mail: koz_kottakal@sancharnet.in/avsho@sancharnet.in,
Web: www.aryavaidyasala.com

ധ്യാനിയിലും കോട്ടയ്ക്കലും എറിണാകുളങ്ങും ആശുപത്രികൾ | കോട്ടയ്ക്കലിൽ ചാരിറ്റ്ബിൽ ഹോസ്പിറ്റൽ | കോട്ടയ്ക്കലും കണ്ണികോടും ഐഷ്യസിദ്ധാണ്മാകട്ടികൾ | അഞ്ഞുറിലധികം ഓസ്റ്റ്രീയ ശാസ്യങ്ങൾ | ഗവേഷണപ്രസിദ്ധീകരണവിഭാഗങ്ങൾ | ശാസ്യരേഖാടങ്ങൾ | ആയുർവൈദ പഠനസാക്കലുങ്കൾ | 20 ദാവകൾ, 1300 - ത്രിപ്പാടം അംഗീകൃതയിലർമ്മാർ | പി.എസ്.വി. നാട്യസംഘം